

Årsredovisning

2014

Innehåll

Inledning

Innehållsförteckning	2
Årsredovisningens struktur	3
Hur fördelades dina skattepengar år 2014?	3
Händelser under året – bilder	4
Kommunalrådets kommentarer	6

Förvaltningsberättelse

Fagersta kommuns organisation	8
Kommunens styrmodell	10
Måluppfyllelse	11
Finansiell analys	13
Omvärldsanalys och framtiden	23
Personalekonomisk redovisning	24

Verksamhetsbeskrivningar

Kommunfullmäktige	25
Kommunstyrelsen	26
Utbildnings- och fritidsnämnden	27
Socialnämnden	32
	40

Finansiella rapporter

Resultaträkning	47
Kassaflödesrapport	48
Balansräkning	49
Noter	50
Sammanställd driftredovisning	51
Sammanställd investeringsredovisning	61
Total driftredovisning	61
Total investeringsredovisning	62
	65

Bilagor

Bilaga 1 – Redovisningsprinciper	67
Bilaga 2 – Redovisningsbegrepp och ordlista	67
Bilaga 3 – Revisionsberättelse	69
	70

Omslagsbild: Fagersta kommun.
Den stora skogsbranden var den största händelsen under 2014.

5

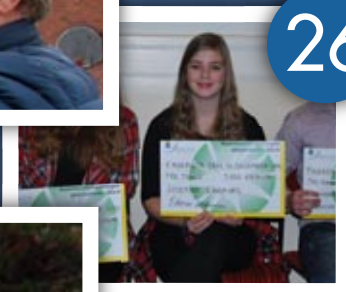
7

12

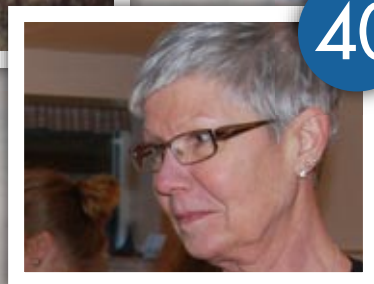
26

35

40

47

68

Musikskolans elever underhåller på återinvigningen av luftbevakningstornet.

Årsredovisningens struktur

■ Inledning

I det första avsnittet beskrivs inledningsvis årsredovisningens struktur och därefter redovisas en sammanfattning av hur kommunen har använt 2014 års skattemedel. Vidare ger kommunstyrelsens ordförande sin syn på det gångna året.

■ Förvaltningsberättelse

Det andra avsnittet innehåller förvaltningsberättelsen som enligt 4 kap i den kommunala redovisningslagen ska upprättas i årsredovisningen. Här ges en samlad beskrivning kommunens ekonomi och verksamhet under året som har gått. Förvaltningsberättelsen inleds med en beskrivning av kommunens organisation och styrmodell. Därefter följer en redovisning av måluppfyllelse. Förvaltningsberättelsen innehåller därutöver en ekonomisk översikt och analys samt en personalekonomisk redovisning.

■ Verksamhetsberättelser

I det tredje avsnittet beskrivs kommunens verksamhet nämndvis. Nämnderna beskriver uppdrag, årets händelser, måluppfyllelse samt ger sin syn på framtida utveckling.

■ Finansiella rapporter

Här återfinns bland annat en redovisning av det ekonomiska utfallet av kommunens och koncernens verksamhet (resultaträkning), den ekonomiska ställningen vid årets slut (balansräkning) samt utfall jämfört med drift- respektive investeringsbudgeten.

■ Bilagor

Här finns redovisningsbegrepp, redovisningsprinciper och revisionsberättelse.

Några händelser från

Den stora skogsbranden var den största händelsen som påverkade Fagersta under 2014. Skogsbranden bröt ut den 31 juli 2014 på ett kalhygge i nordöstra delen av Surahammars kommun, nära gränsen till Sala kommun. Det är den största skogsbranden i Sverige sedan åtminstone 1950-talet med ca 13 800 hektar drabbad skog och ungefär 25 nedbrunna eller brandskadade byggnader. Branden krävde ett dödsoffer. Under räddningsinsatsen evakuerades ca 1 200 personer. Räddningsinsatsen avslutades officiellt den 11 september.

år 2014 i Fagersta

Lars Wieselgren från Tillväxtgruppen provar elcykel.

Rundtur med
våra nya Fagerstabor, här visas
dom runt på Västanfors Hembygdsgård.

På årets femårskalas fick barnen bland annat klättra på en traktor
och en väghyvel, och alla fick varsin ballong med sig hem.

Ingela Klingestedt, lärare på Norra Västmanlands Utbildningsförbund
(NVU) och Stefan Lejerdahl, utredare på Fagersta kommun, är båda
arrangörer av det årliga Fairtrade-fikat som kommunen genomför.

Kommunalrådets kommentarer

De senaste årens minst sagt darriga situation på världsmarknaden präglade även året 2014, som kommer att gå till historien som ytterligare ett svagt år för världsekonomin. Den riktiga vändningen inom flera industriområden är alltjämt en hägring och det får effekter även på en i sammanhanget liten ort som Fagersta. Företag får arbeta hårt med att få bukt med sviktande lönsamhet.

För kommunens egen del så var året 2014 underbudgeterat med nära 33,5 miljoner kronor. Trots detta visar årets resultat ett överskott på ungefär 2,2 miljoner kronor. Till allra största delen tack vare ett rejält överskott och en återbetalning från NVK till kommunen på nästan 18 miljoner kronor.

Kommunens överskott för 2014 är trots allt en bit under det satta överskottsmålet på en procent. I sammanhanget får det ändå ses som positivt, då alla kostnader finns inkluderade i resultatet gällande de medel kommunen betalat ut i inestående skolpeng till Västanfors-Västervåla församling. Därmed belastas inte kommande år överhuvudtaget. Dessa kostnader avser dessutom åren 2010-2013 vilket gör att det känns ännu mer rätt och riktigt.

Noterbart är att befolkningmängden fortsätter öka och att det för första gången på många år är ett födelseöverskott i kommunen. Det ger i sig hopp om att vi går mot

en ljusare framtid till mötes och alla möjligheter det innebär med att vara en kommun i tillväxt.

Vi har ändå en hel del utmaningar framför oss. Förutsättningarna ändras visserligen kontinuerligt, men det finns många positiva saker att ta fasta på. Vi har en regering som prioriterar välfärden framför skattelättnader. Vi har en god ekonomi i kommunen och med det en stabil trygghet rent finansiellt.

Kommunens samlade överskott sedan 2001 uppgår till omkring 360 miljoner kronor, i snitt 26 miljoner kronor varje år eller mer än dubbelt så mycket som ett överskott motsvarande målet på två procent. Det understryker egentligen bara vikten av att vi behöver bli bättre på att budgetera verksamheten. Att vi måste se över finansieringen i grunden för att kunna säkerställa en optimal användning av de medel vi har att tillgå.

Vårt kollektiva ansvar ligger i att upprätthålla en god ekonomi utan att sänka kvalitén, att säkra dagens välfärd likväl som morgondagens!

”...födelseöverskott
i kommunen...”

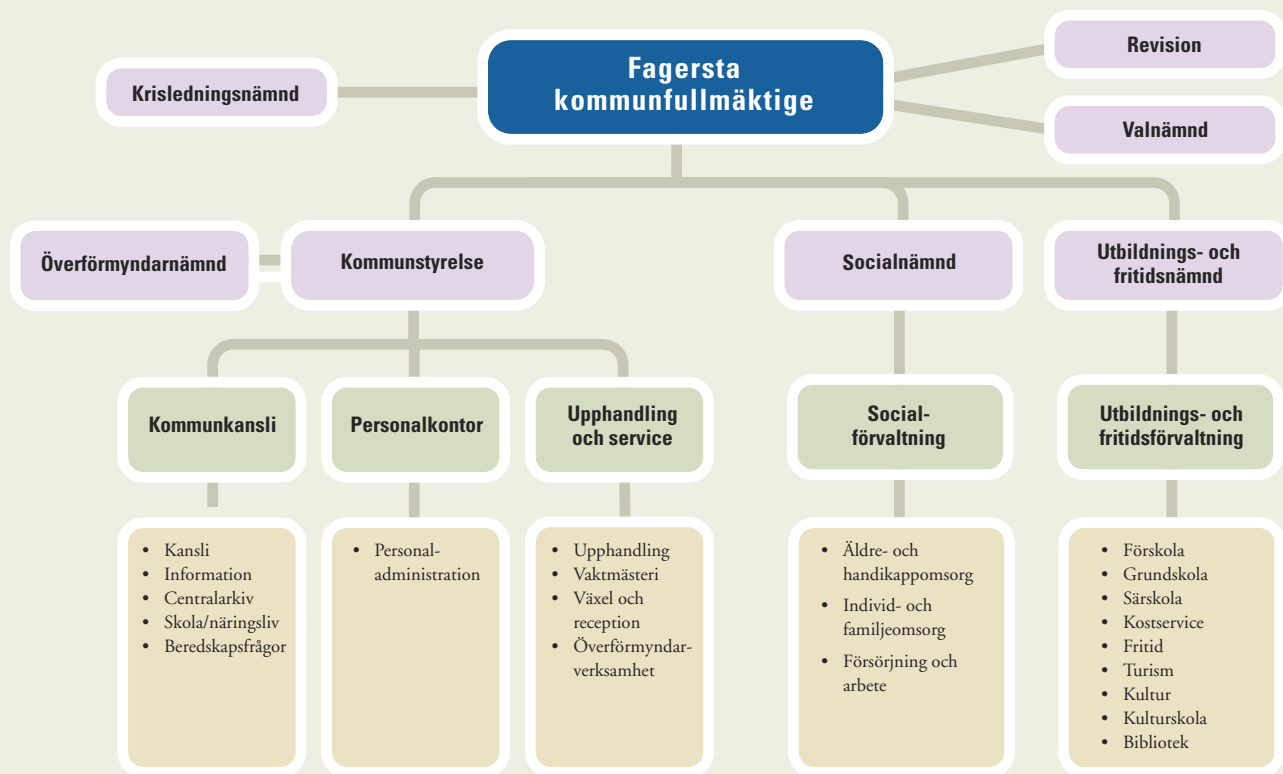
Marino Wallsten (S)
Kommunalråd

Förvaltningsberättelse

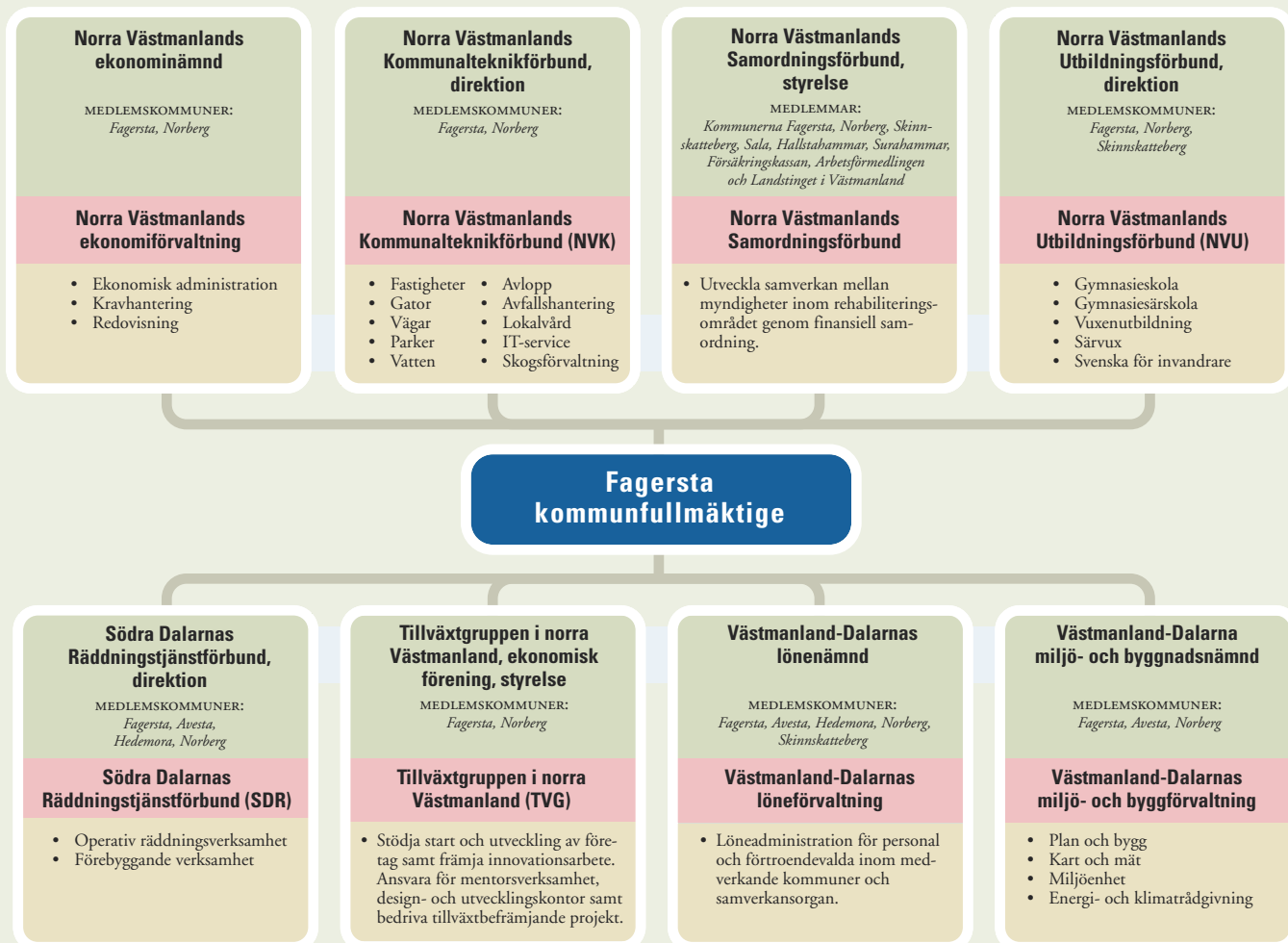
■ Fagersta kommuns organisation	8
■ Kommunens styrmodell	10
■ Måluppfyllelse	11
■ Finansiell analys	13
■ Omvärldsanalys och framtiden	23
■ Personalekonomisk redovisning	24

Anders Jansson, känd från tv, samt dåvarande kommunalråd Stig Henriksson återinvigde tillsammans med dåvarande landsbövding Ingemar Skogö (ej med på bild) vårt luftbevakningstorn.

Fagersta kommuns organisation

Schema över samverkansorganisation

Beskrivning

Den politiska organisationen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder. Här sitter förtroendevalda politiker som i huvudsak arbetar för kommunen på sin fritid. Ytterst ansvariga för verksamheten är politikerna i kommunfullmäktige, som väljs genom allmänna val vart fjärde år.

För varje verksamhet och förvaltning i kommunen finns en politiskt ansvarig nämnd. Det är nämnderna som beslutar om mål och riktlinjer för sina respektive verksamhetsområden. I förvaltningarna arbetar anställda i kommunen för att utreda, planera och genomföra det som politikerna beslutar om.

Fagersta kommuns organisation skiljer sig från många andra kommuner på så sätt att kommunen i hög grad driver verksamheter genom samarbete med andra kommuner.

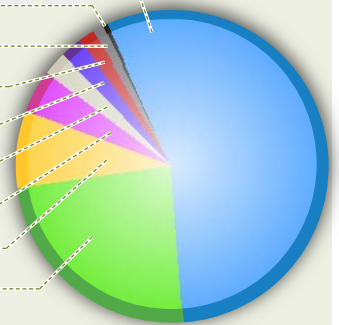
Kommunen samarbetar till exempel om gymnasieskola, kommunal teknik, miljö- och byggfrågor, näringslivsfrågor samt räddningstjänst, men även inom interna områden såsom löneadministration. Tillsammans med andra kommuner kan kommunen bli mer effektiv både vad gäller resursutnyttjande och kvalitet. Genom att kommunfullmäktige ger anslag till samarbetsorganen och utser egna politiker i styrelse och direktion behåller kommunen in-

flytande över verksamheterna. Fagersta kommuns samverkan med andra kommuner beskrivs i schemat över kommunens samverkansorganisation.

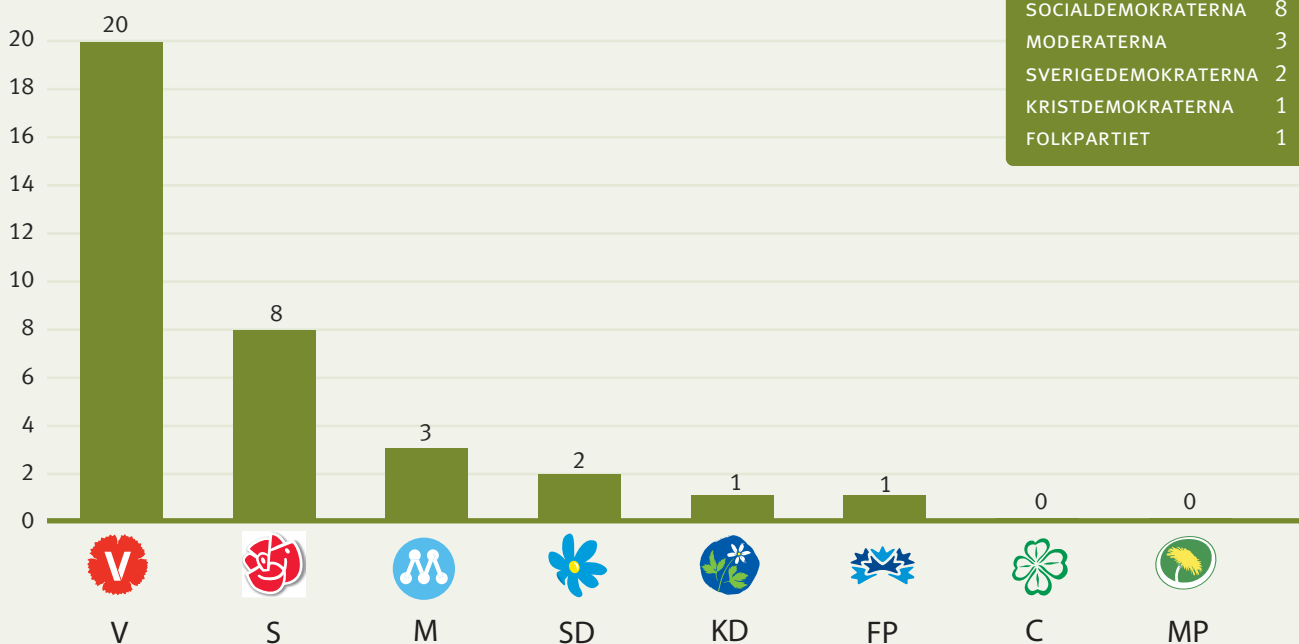
Mandatfördelning

RÖSTFÖRDELNING – VALET 2010

Vänsterpartiet (20 mand.)	55,6 %
Övriga	0,3 %
Miljöpartiet (0 mandat)	1,1 %
Centerpartiet (0 mandat)	1,9 %
Folkpartiet (1 mand.)	2,2 %
Kristdemokraterna (1 mand.)	2,3 %
Sverigedemokr. (2 mand.)	4,6 %
Moderaterna (3 mand.)	8,1 %
Socialdemokr. (8 mand.)	23,9 %
Summa:	100 %

Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2011-2014

Ivriga elever på väg in i Alfaskolans nya tillbyggnad. Det var trångt på skolgården när den nya tillbyggnaden med 4 nya stora klassrum, 6 grupperum och 6 toaletter invigdes. Nu kan Alfaskolan lätt ta emot de 41 elever som skolan ökat med under senaste året. Från 282 till idag 323 elever och 4 nya lärare (nu sammanlagt 22) - på skolan.

Kommunens styrmodell

En målstyrningsmodell infördes under år 2011. Utgångspunkten är visionen, Målbild Fagersta. Kommunfullmäktige beslutar om övergripande mål som utgör grund för de gemensamma inriktningsmål som antas av kommunstyrelsen. Nämnderna och samarbetsorganisationerna beslutar om effektmål. Effektmålen ska vara mätbara, realistiska, påverkbara, kända, tydliga, konkreta och tidsbestämda. Effektmålen redovisas i externbudget och följs upp i delårsrapport och årsredovisning. Nämnderna antar verksamhetsmål som redovisas i nämndens internbudget och i nämndens interna årsredovisning.

Målbild Fagersta

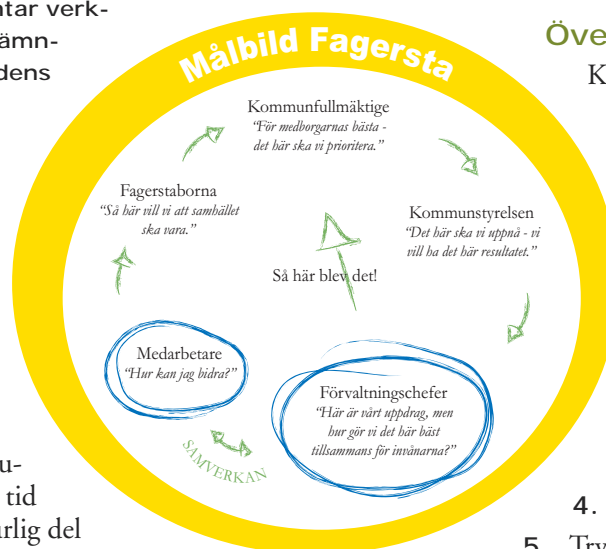
Fagersta har en ledande roll i Bergslagens tillväxt och är en framstående kommun när det gäller social service, utbildning och klimattänkande. I Fagersta är det lätt att leva. Kommunen präglas av trygghet, samverkan och framtidstro. Det är nära till naturen och kulturen. I Fagersta finns det gott om tid för alla. Integrationen är en naturlig del i Fagerstas samhällsbyggande. Vi ska – på ett jämställt och miljömässigt hållbart sätt – prioritera följande områden.

- *Infrastruktur och trafik*
- *Byggande och boende*
- *Tillväxt genom investeringar i kunskap, företagsamhet, miljö och ekonomi*

Allt detta ger Livstid:

- *När det går snabbt att få offentlig och kommersiell service*
- *När det är lätt att ta sig till jobb och fritidsaktiviteter*
- *Då ett ömsesidigt ansvarstagande skapar gemenskap och trygghet*
- *Då det är nära till Västerås, Stockholm och andra viktiga knutpunkter.*

I Fagersta får du tid, lust och kraft att leva.

Övergripande mål

Kommunfullmäktige har beslutat om nio övergripande mål för Fagersta kommun. De övergripande målen för Fagersta kommun är:

1. Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande
2. Gott företagsklimat
3. Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund
4. Bra utbildning
5. Trygg kommun
6. Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer
7. Attraktiva boendemiljöer
8. Fungerande integration
9. Kommunal ekonomi i balans

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen fastställa mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning i verksamheterna. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Kommunens målstyrningsmodell ska underlätta styrningen och uppföljningen av verksamheterna.

Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Målen anger de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet kommunen bedriver. Den allmänna utgångspunkten för det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även nästkommande generation utan att behöva uttaxera högre skatt. Med utgångspunkt från kommunens ekonomiska situation, ska kommunen ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål. Kommunstyrelsen har fastställt följande mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet:

- Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar (gemensamt inriktningsmål).
- Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt (gemensamt effektmål).
- Verksamheterna ska ha en budget i balans (gemensamt effektmål),
- Kommunens ekonomistyrningspolicy innehåller därutöver regler och riktlinjer som ska bidra till god ekonomisk hushållning i Fagersta kommun.

■ Måluppfyllelse

Uppföljning av övergripande mål

Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande

Fagerstas invånarantal växer. Därigenom investeras i byggande av nya förskolelokaler samt planeras för skolutbyggnad och utbyggd äldreomsorg.

Under året har Fagersta blivit Finskt Förvaltningsområde. Genom att kommunen är aktiv inom sociala medier utökas möjligheterna för medborgarna att föra dialog med kommunen. Fokus ligger mer på kommunikation än ren information. Det behövs insatser för att förbättra närheten via telefon. Kommunstyrelsen har under året antagit en telefonpolicy som ska bidra till bättre närhet.

Fagersta kommun är certifierad enligt Fair Trade City. Det innebär att kommunen varje år ska öka sina insatser inom området. Så sker också. Andelen inköpta rättvisemärkta produkter har ökat.

Enligt jämförelser i Kommunens Kvalitet i Korther (KKiK) håller förskoleverksamheten hög kvalitet och graden av önskvärt bemötande har ökat i både hemtjänst och i särskilt boende.

Den planerade biogasstationen beräknas komma i bruk först 2015 och inte 2014.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Gott företagsklimat

I samverkan med handlarna har en handelsportal tagits fram. Kommunen medfinansierar även den centrumutvecklare som anställdes hösten 2014. Arbete pågår med en fördjupad översiktsplan för Fagersta centrum med syftet att undanröja onödiga hinder för utveckling av centrum.

Socialnämnden har inventerat småföretagares kunskaper om verksamheter som bedrivs inom arbetsmarknads- och integrationsenheten.

Kommunen når upp till satta mål gällande lönesummautveckling, förvärvsarbete och målet har uppfyllts.

Attraktiv arbetsgivare utifrån en definierad värdegrund

Vartannat år gör kommunen en medarbetarundersökning och 2014 års undersökning var på flera punkter mer positiv än den som gjordes 2012. Bland annat känner fler till värdegrunden och fler har genomfört medarbetarsamtal.

Förskollärartätheten har ökat och i så gott som samtliga ämnen inom grundskolan finns behöriga lärare.

Omvårdnadskompetensen har ökat. Flera undersköterskor har utbildats inom ramen för Omvårdnadslyftet.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Bra utbildning

En marginell försämring av att öka andelen behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet har skett. Om de elever som varit mindre än fyra år i Sverige inte medräknas så är målet nått. Socialnämnden redovisar att samtliga placerade barn, pojkar och flickor, som går i grundskolan har påbörjat sin skolgång.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet delvis har uppfyllts.

Vid invigningen av Alfaskolans tillbyggnad framfördes en fantastisk "kulturfanfar" på näverlur av David Nordin. Förmodligen den ende i Fagersta med omnejd, som kan traktera ett sådant instrument.

Trygg kommun

Den största skogsbranden i Sveriges moderna historia har påverkat kommunen hårt och stora resurser har avsatts och avsätts fortfarande till att stödja de mest drabbade.

SCB:s Medborgarundersökning indikerar att medborgarna i Fagersta känner sig mindre trygga än i medelkommunen. För att motverka detta genomförs åtgärder för att göra offentliga miljöer samt skolmiljöer mer trygga.

Inom förskolan har en handlingsplan för barn med skyddad identitet tagits fram.

Tryggheten i hemtjänsten samt i särskilt boende har ökat.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Regionutveckling genom samarbete, utbyggd infrastruktur och kommunikationer

Kommunen medverkar till installation av bredband på landsbygden. Bland annat har bidrag lämnats till byalag och en person har anställts för att arbeta med frågan.

Kommunens tätortstrafik har effektiviserats och förändrats. Genom att slå ihop två busslinjer till en har det frigjorts medel för att satsa på en ny flexbusslinje.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Attraktiva boendemiljöer

Nybyggnationen av småhus har ökat, främst genom försålda tomter i Norra Sjöheden.

Det planeras för ytterligare boendeplatser för äldre på Malmen.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Fungerande integration

Särskilda medel har avsatts till integrationsfrämjande åtgärder, såsom stöttande av föreningar och finansiering av särskilda projekt genom den sociala investeringsfonden.

Socialnämndens mål är att 40 procent av flyktingar, kvinnor och män, som avslutade etableringsinsatserna 2014 ska gå till egen försörjning under året. Målet har uppnåtts.

Kommunens verksamheter erbjuder språkpraktikplatser. Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Kommunal ekonomi i balans

Fagersta kommun har normalt ett resultatmål som anger att resultatbudgeten ska ge ett ökning av eget kapital på ca 2 procent av kommunens egna kapital, vilket motsvarar 11,8 mkr. För år 2014 har kommunfullmäktige antagit ett resultatmål på 1 procent, vilket motsvarar 5,9 mkr. Kommunen redovisar ett överskott på 2,2 mkr för år 2014. Exklusive realisationsvinster redovisas ett överskott på 0,9 mkr. Detta innebär att kommunen inte uppnår resultatmålet utan endast det övergripande målet om kommunal ekonomi i balans. Kommunens nämnder och styrelser redovisar överskott jämfört med budget. Den starka soliditeten har i den närmaste bibehållits. Kassalikviditeten är god. Kommunen har inga långfristiga skulder. De fastlagda ekonomiska styrprinciperna har följts i hög grad.

Den sammanfattande bedömningen är att det övergripande målet har uppfyllts.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Den samlade bedömningen är att Fagersta kommun uppnår god ekonomisk hushållning.

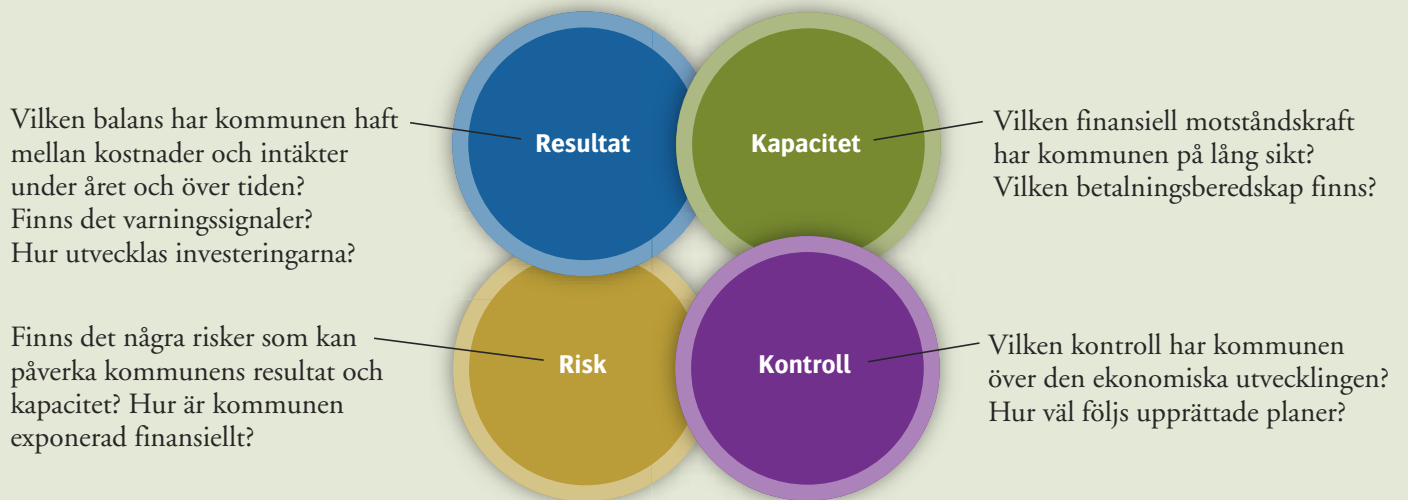
Verksamheterna uppfyller flertalet av de uppsatta effektmålen. Jämförelser visar att kommunen har förhållandevis låga kostnader inom flera verksamhetsområden. Den sammanfattande bedömningen är att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning ur verksamhetsperspektiv.

Det övergripande målet om kommunal ekonomi i balans bedöms ha uppfyllts. Därutöver kan konstateras att Fagersta kommun har en stark finansiell profil jämfört med övriga kommuner i Västmanlands län och även jämfört med övriga kommuner i riket. Detta visar Kommunforskning i Västsveriges rapport för 2013 där kommuner har jämförts utifrån fyra perspektiv och åtta nyckeltal.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning ur ekonomiskt perspektiv.

■ Finansiell analys – Fagersta kommun

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta:

Det finansiella resultatet

Årets resultat och dess orsaker kartläggs. En eventuell obalans, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna eller att en rörelseriktning mot obalans sker, är en varningssignal. Under detta perspektiv analyseras också investeringar och deras utveckling.

Kapacitet

Den andra aspekten benämns kapacitet eller långsiktig betalningsberedskap. Här redovisas vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt.

Risikförhållanden

Med tredje aspekten risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Här analyseras också borgensåtagande och kommunens samlade pensionsskuld.

Kontroll

Med den fjärde aspekten kontroll avses hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet mot budget är uttryck för god ekonomisk hushållning.

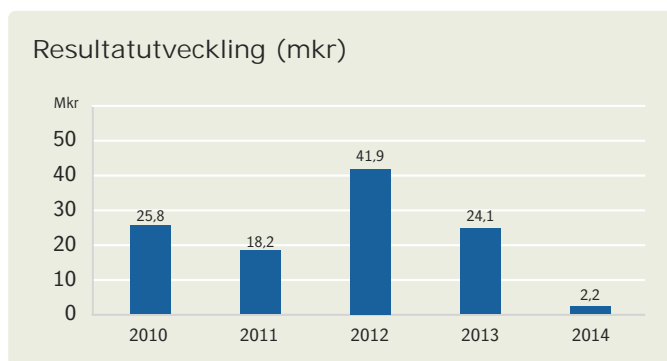
Finansiella nyckeltal

Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal som har till uppgift att belysa ställning och utveckling inom de fyra perspektiven.

Resultat och kapacitet

Årets resultat

Fagersta kommun redovisar för år 2014 ett överskott på 2,2 miljoner kronor (mkr). Det positiva resultatet avser i huvudsak kommunstyrelsen. Prognostiserat resultat i delårsrapporten var -8,8 mkr, vilket betyder att resultatet i bokslutet blev bättre än prognostiserat.

Kommunens starka resultat de senaste åren är mycket positiva för kommunens ekonomi. Avsättningar har kunnat göras för att kommunen även i framtiden ska klara sina åtaganden.

Avstämning mot balanskravet

Enligt kommunallagen får enskilda kommuner och landsting inte besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna, det så kallade balanskravet. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

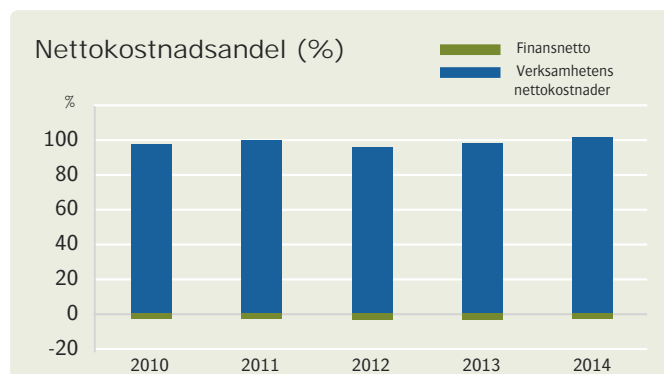
Vid avstämning mot balanskravet är huvudprincipen att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna. Efter att hänsyn tagits till realisationsvinsterna på 1,3 mkr uppgår resultatet till 0,8 mkr, vilket innebär att balanskravet uppnås.

Nettokostnadsandel och avstämning mot resultatmålet

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Ett vanligt mål för god ekonomisk hushållning är att kommunens resultat ska utgöra 2 procent (%) av skatteintäkter och statsbidrag. Kommunens resultat på 2,2 mkr motsvarar 0,3% av skatter och bidrag. Omvänt innebär det att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag inte ska överstiga 98%. Diagrammet visar att nettokostnadernas andel utgör 103 % av skatteintäkter och statsbidrag år 2014. Efter att hänsyn har tagits till det positiva finansnettot redovisas en nettokostnadsandel på 99,7 %.

Enligt kommunens ekonomistyrningsregler ska årets resultat uppgå till 2% av kommunens egna kapital, vilket enligt budget 2014 motsvarar 11,8 mkr. Kommunfullmäktige har för år 2014 antagit ett resultatmål på 1% vilket motsvarar 5,9 mkr. Efter att hänsyn tagits till resultatdispositioner på 33,5 mkr uppgår det justerade resultat-

målet till -27,6 mkr. Årets resultat, 2,2 mkr, överstiger resultatmålet med 29,8 mkr.

Kostnads- och intäktsutveckling

För att långsiktigt ha kontroll över kostnadsutvecklingen och klara en god ekonomisk hushållning är det viktigt att verksamhetens nettokostnader inte ökar snabbare än intäkterna. Föregående år redovisade kommunen ett positivt resultat på 24,1 mkr. Årets resultat på 2,2 mkr är 21,9 mkr lägre. I verksamhetens nettokostnader år 2013 ingick totalt 10,9 mkr i jämförelsestörande poster. För år 2014 redovisas en ökning med 8,8% av verksamhetens nettokostnader, vilket innebär att verksamhetens nettokostnader ökade mer än skatteintäkter och statsbidrag.

Kostnads- och intäktsutveckling

Belopp i Mkr	2013	2014	Förändring	
			Mkr	%
Skatteintäkter och statsbidrag	644,0	671,8	27,8	4,3%
Verks nettokostn inkl nedskrivningar	-635,7	-691,3	-55,7	8,8%
Finansnetto	15,8	21,7	5,9	37,6%
Resultatförändring	24,1	2,2	-21,9	-91,0%

obs! verksamhetens nettokostnader ökar snabbare än skatteintäkter och statsbidrag

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 54,5 mkr eller 6,9 %. Lönekostnader 36,2 mkr eller 7,7% och pensioner 8,4 mkr eller 24,7% är de kostnader som ökat mest. Övriga kostnader har ökat med 15,7 mkr och motsvaras av den extra kostnad som betalats till friskola för perioden 2010-2014.

Kostnadsutveckling

Belopp i Mkr	2013	2014	Förändr	
			Mkr	%
Löner mm	468,1	504,3	36,2	7,7%
- varav lön, ersättningar	335,2	359,0	23,8	7,1%
- varav sociala avgifter	98,9	102,8	3,9	4,0%
- varav övriga personalkostnader	0,0	0	0,0	0,0%
Pensionskostnader inkl. löneskatt	34,1	42,5	8,4	24,7%
Entreprenader och köp av verksamhet	141,8	150,4	8,6	6,1%
Lokalkostnader	72,2	69,3	-2,9	-4,0%
Bidrag	38,3	35,2	-3,1	-8,1%
Övriga kostnader	68,4	84,1	15,7	23,0%
Verksamhetens kostnader	788,9	843,4	54,5	6,9%

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har minskat med 3,0 mkr eller 1,7% jämfört med år 2013. De största minskningarna avser posterna hyror samt övriga intäkter.

Intäktsutveckling

Belopp i Mkr	2013	2014	Förändr Mkr	Förändr %
Taxor och avgifter	14,2	14,5	0,3	1,9%
Hyror	32,2	29,4	-2,8	-8,7%
Bidrag	81,4	82,5	1,1	1,3%
Övriga intäkter	48,1	46,5	-1,6	-3,3%
Verksamhetens intäkter	175,9	172,9	-3,0	-1,7%

Nämndernas nettokostnadsutveckling

Nämndernas nettokostnader ökade med 23,7 mkr eller 3,7% mellan år 2013 och år 2014, jämfört med 4,7 % mellan 2012 och 2013. Detta innebär att nämndernas nettokostnader inte ökar snabbare än skatter och statsbidrag som har ökat med 4,4%.

Kommunstyrelsen redovisar minskade nettokostnader med 1,4%. Minskningen beror bland annat på att kommunstyrelsens anslag för oförutsett minskade med 4,0 mkr från 7,7 mkr 2013 till 3,7 mkr 2014. För Norra Västmanlands Kommunalkonstförbund har kostnaderna minskat med 1,3 mkr jämfört med året innan. För Norra Västmanlands Utbildningsförbund redovisas ökade kostnader med 3,2 mkr. Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd har under flera år återredovisat större överskott. År 2014 återbetalades endast 0,2 mkr av anslaget. Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund redovisar kostnader i nivå med budget.

Utbildnings- och fritidsnämndens nettokostnader fortsätter att öka i hög takt. Mellan år 2012 och 2013 ökade nettokostnaderna med 6,4%, mellan 2013 och 2014 med lika mycket. Ökningen avser i huvudsak volymökningar inom förskola och grundskola.

Nettokostnadsutveckling nämnderna

Belopp i Mkr	2013	2014	Förändr Mkr	Förändr %
Kommunfullmäktige	1,3	1,3	0,0	1,7%
Kommunstyrelsen	134,4	133,0	-1,4	-1,0%
NVK ¹⁾	20,6	19,3	-1,3	-6,5%
NVU ²⁾	60,4	63,6	3,2	5,3%
MBN ³⁾	5,7	5,5	-0,2	-3,4%
SDR ⁴⁾	10,6	10,5	-0,1	-0,8%
Lönenämnden	2,2	2,2	0,0	1,0%
Utbildnings- och fritidsnämnden	238,0	253,2	15,2	6,4%
Socialnämnden	272,0	281,9	9,9	3,6%
Summa nämnderna	645,7	669,4	23,7	3,7%

¹⁾ Norra Västmanlands kommunalkonstförbund

²⁾ Norra Västmanlands utbildningsförbund

³⁾ Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd

⁴⁾ Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund

Socialnämndens nettokostnader ökade med 3,6%. Ökningstakten varierar inom nämndens område. Nettokostnaderna för individ- och familjeomsorgen har ökat med 3,2 mkr eller drygt 11% på grund av fortsatt ökning av antalet barn och unga i behov av placering. Därutöver har kostnaderna för äldreomsorgen ökat med 6,7 mkr eller 5,5 %. Ökningen beror bland annat på utökning av antal lägenheter för korttidsboende. Nettokostnaderna för försörjning och arbete har ökat med 4,9 mkr, då de personer som behöver avdelningens resurser kräver allt fler sociala insatser. Försörjningsstödet har ökat med 8,1% jämfört med föregående år.

Kommunalskatt

Skattesatsen år 2014 var 22,11%.

Budgetavvikelser

Totalt redovisas ett överskott på 29,7 mkr jämfört med budget, varav 27,9 mkr avser nämnderna och 1,7 mkr kronor avser finansförvaltningen.

Budgetavvikelser nämnderna

Belopp i Mkr	2011	2012	2013	2014
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	-0,1
Kommunstyrelsen	7,7	12,3	19,3	23,7
NVK	3,3	8,1	9,2	17,9
NVU	0,2	0,1	2,4	1,7
MBN	1,3	0,5	0,1	0,4
SDR	-0,1	0,5	0,0	0,0
NVE		0,4	0,4	0,2
Utbildnings- och fritidsnämnden	1,5	0,2	1,5	2,0
Socialnämnden	-1,9	0,1	1,5	2,2
Summa nämnderna	7,3	12,7	22,3	27,9
Finansförvaltning	8,4	31,2	19,7	1,7
Summa inkl finansförvaltning	15,7	43,9	42,0	29,7

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 23,7 mkr jämfört med budget, varav 20,2 mkr avser verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationerna, 2,1 mkr kommunstyrelsens förvaltningar och 1,4 mkr övrigt.

Överskottet avseende verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationer uppgår till 20,2 mkr. Norra Västmanlands Kommunalkonstförbund redovisar 17,9 mkr i överskott. Flera stora projekt som kommit in sent i tiden och varit prioriterade för fastighetsavdelningen, har inneburit att underhållsåtgärder enligt underhållsplanen, blivit förse-nade.

Västmanland-Dalarna Miljö och Byggnadsnämnd, redovisar ett överskott på drygt 0,1 mkr. Norra Västmanlands Utbildningsförbund, redovisar ett överskott på 1,7 mkr. Överskottet beror på att kostnaderna för SFI och utbildning för ensamkommande flyktingbarn blev lägre än budgeterat. Verksamhetsbidraget till Norra Västmanlands

Uppe på "invignings-balkongen" fanns en nöjd rektor; Yvonne Flodström, politiker Pia Boiardt som höll ett litet tal samt Hussein El Hasha och Lovisa Närkling, som delar på uppdraget som ordförande i elevrådet. Deras viktiga uppgift var att klippa bandet.

ekonominämnd redovisar ett överskott på 0,4 mkr. Överskottet beror i huvudsak på tillfälligt lägre bemanning.

Överskottet för kommunstyrelsens förvaltningar, 1,3 mkr, beror bland annat på lägre kostnader för den fackliga verksamheten, lägre personalkostnader på grund av partiell ledighet samt högre intäkter för försäljning av tjänster än beräknat.

Överskottet för kommunstyrelsens övriga kostnader avser i huvudsak anslaget för oförutsedda utgifter.

Utbildning- och fritidsnämnden visar ett överskott på 2,0 mkr. Överskottet på 0,8 mkr för nämnd och central förvaltning beror främst på kompensation för ökade lokal-kostnader som inte behövde ianspråkställas förrän i slutet av året. Kostservice redovisar ett överskott på 0,2 mkr, vilket beror på lägre personalkostnader för förskolekök. Förskoleverksamheten visar ett överskott på 0,1 mkr vilket beror på lägre personalkostnader i samband med det något förse-nade öppnandet av nya förskolan Raketen. Grundskolans verksamhet redovisar ett underskott på 0,7 mkr till följd av beslut att tillsätta 2,45 tjänster under resurscentrum. Skolbarnomsorgens resultat blev knappt 0,1 mkr och för-skoleklass visade ett underskott på 0,2 mkr. För båda dessa två verksamheter är det personalkostnader som avviker från budget. Den obligatoriska särskolan redovisar ett överskott på 1,2 mkr, vilket också kan härledas till högre interkommunala intäkter än budgeterat. Fagersta fritid redovisar ett överskott på 0,1 mkr, främst beroende på något högre intäkter än budgeterat. Kulturskolan och biblioteken visar ett överskott på knappt 0,3 mkr, beroende på lägre personalkostnader. Turismverksamheten och kulturarv uppvisar tillsammans ett mindre överskott på 0,1 mkr.

Socialnämnden redovisar ett överskott på 2,2 mkr. Verksamheterna har låga kostnader jämfört med andra kommuner.

Gemensam administration lämnar ett överskott på 6,0 mkr som består av nämndens buffert för oförutsedda kostnader på 2,3 mkr, återförda upplupna kostnader vid bokslut 2013 som avsatts för skadestånd och företagsbot samt återsökta kostnader från Migrationsverket och Arbetsför-medlingen.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott på 4 mkr som beror på ökade placeringskostnader för vuxna, barn och ungdomar.

Vård och omsorg redovisar ett underskott på 1,6 mkr som beror på ökade kostnader inom äldreomsorgens sär-skilda boenden och hemtjänsten.

Försörjning och Arbete lämnar ett överskott på 1,7 mkr beroende på minskade kostnader för arbetsmarknadsåtgär-der.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott på 1,7 mkr. Kostnaden för Citybanan är 2,3 mkr och finansieras via resultatutjämnningen där medel tidigare år har avsatts.

Skatteintäkter och statsbidrag blev 1,2 mkr sämre än budget.

De finansiella intäkterna blev 2,6 mkr bättre än budge-terat, vilket i huvudsak beror på högre avkastning. De fi-nansiella kostnaderna blev 0,6 mkr sämre än budget. Detta beror på högre räntekostnad på pensionskulden än budgeterat.

Arbetsgivaravgifter och arbetsmarknadsförsäkringar blev 3,8 mkr lägre än budget.

Pensionskostnaderna inklusive löneskatt blev 3,1 mkr högre än budgeterat.

Budgetkompensation för årets löneökningar är utförde-lade till nämndet/verksamheter och utfall blev 2,2 mkr lägre än budgeterat. Lokalbanken visar överskott mot bud-get med 0,1 mkr. Fagersta kommun har under året utifrån domslut betalt 4,7 mkr till friskola och ytterligare 10,5 mkr i uppgörelse, totalt 15,1 mkr. I årets budget finns budgeterat för kommande kostnadsökningar med anled-

ning av stora investeringar inom framförallt grundskolan. Totalt beräknades 6,8 mkr men endast 0,4 mkr har förbrukats på grund av senare färdigställande än beräknat.

Resultatdisposition

Vid överskott kan kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen besluta om öronmärkning av resultatet för olika ändamål. Öronmärkningar kan göras om resultatet exklusive den del av resultatet som härrör sig till pensionsmedelsförvaltningen är positivt. Kolumnen Resultatdispositioner innehåller öronmärkta medel till och med 2014, inklusive beslut om budget 2015-2017. Kolumnen Förbrukat/beslutat innehåller förbrukade medel samt beslut om förbrukning. Kommunfullmäktige har ännu inte beslutat om resultatdispositioner för år 2014.

Resultatdisposition

Belopp i Mkr	Resultatdisposition	Förbrukat beslutat	Återstår
Borgensåtaganden	20 400	0	20 400
Pensioner	102 200	26 100	76 100
Underhållsåtgärder	20 000	20 000	0
Målbild Fagersta	44 191	43 187	1 004
Resultatutjämnning	66 269	53 277	12 992
Hälsobefrämj åtg	9 905	9 716	189
Klimatbefrämj åtg	5 000	1 423	3 577
Citybanan	15 000	14 209	791
Social investeringsfond	7 986	5 659	2 327
Insatser för de mest sjuka äldre	5 360	5 459	-99
Summa	296 311	179 029	117 282

Investeringar

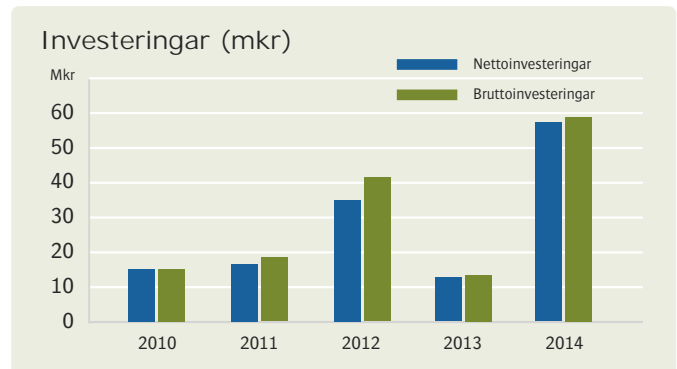
Nettoinvesteringens volymen ökade från 12,2 mkr år 2013 till 57,5 mkr år 2014.

Bruttoinvesteringarna år 2014 uppgick till 59,0 mkr. De största enskilda investeringarna under året avsåg Mariaskolan 21,2 mkr, Nya förskolan Raketen 11,0 mkr och utbyggnad Alfaskolan 9,1 mkr. Utbyggnad av Mariaskolan fortsätter under år 2015. Därutöver har kommunen under år 2014 bland annat investerat i ny ventilation på förskolan Ugglan, utbyggnad av omklädningsrum på Västanfors IP, iordningställande av industrimark på Fårbo, ombyggnad och hissinstallation på Pastejen och parkeringar på förskolan Björkbacken. Utbildnings- och fritidsnämnden har i huvudsak investerat datorer samt inventarier till grundskoleverksamheten. Socialnämnden har bland annat investerat i inventarier till äldreboendena Solliden och i verksamhetssystem för äldreomsorgen.

Bruttoinvesteringarna på 59,0 mkr motsvarar 8,8% av verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger över tid på 7-8% när det gäller detta nyckeltal. Genomsnittet i Västmanlands län uppgick till 7% per år mellan 2011 och 2013 ¹⁾ medan genomsnittet

för Fagersta kommun uppgick till 4% under samma period år. Budgeterad nivå för 2014 var 100,1 mkr, vilket motsvarar 15% av verksamhetens nettokostnader.

Diagrammet visar investeringsvolymen under den senaste femårsperioden.

Budgetavvikelse

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 39,6 mkr. Överskottet avser till största delen kommunstyrelsens investeringar genom NVK.

För kommunstyrelsens egna investeringar redovisas ett överskott på 1,3 mkr. Nettoinvesteringarna uppgår till 0,2 mkr. Köp och försäljningen av mark och fastigheter har kostnader på 0,3 mkr och det nya ärendehanteringssystemet visar en nettointäkt på 0,1 mkr, då man fakturerat ut upparbetade kostnader till andra systemanvändare.

Kommunstyrelsens investeringar genom NVK visar ett överskott på 38,3 mkr, varav 10,2 mkr avser ofördelade investeringar. Därutöver redovisas bland annat 22,2 mkr i överskott för renoveringen av Mariaskolan.

Utbildnings- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 1,6 mkr för investeringar, som är fördelade på flera verksamheter. Socialnämnden visar ett överskott på 1,4 mkr för investeringar. Överskottet avser i huvudsak ej genomförda investeringar i inventarier till äldreomsorgen.

Investeringar

Belopp i Mkr	Budget	Utfall	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	90,5	50,9	39,6
– varav i egen regi	1,5	0,2	1,3
– varav entr. NVK	89,0	50,7	38,3
Utbildnings- och fritidsnämnden	5,3	3,7	1,6
Socialnämnden	4,3	2,9	1,4
Summa	100,1	57,5	42,6

Investeringarna har finansierats med egna medel.

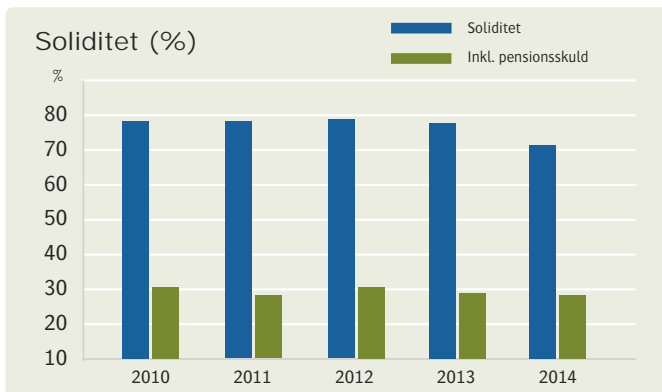
¹⁾Finansiell profil, Fagersta kommun 2011-2013, Kommunforskning i Västsverige

Risk

Riskperspektivet beskriver vilka risker som kommunens ekonomi kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras bland annat kassalikviditet, borgensåtagande samt pensionsskulden.

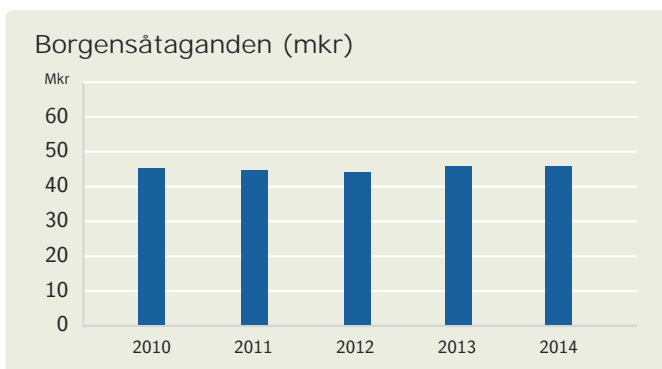
Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, det vill säga eget kapital i förhållande till det totala kapitalet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångar och skulders förändring. De starka resultaten under tidigare år har medfört en ökande soliditet. Fagersta kommuns soliditet per den sista december 2013 uppgår till 71% exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner, det vill säga den del av pensionsskulden som redovisas utanför balansräkningen, och 28% inklusive. Det innebär en viss försämring jämfört med år 2013 då soliditeten uppgick till 71% exklusive ansvarsförbindelsen 29% inklusive.

Skulder och borgensåtaganden

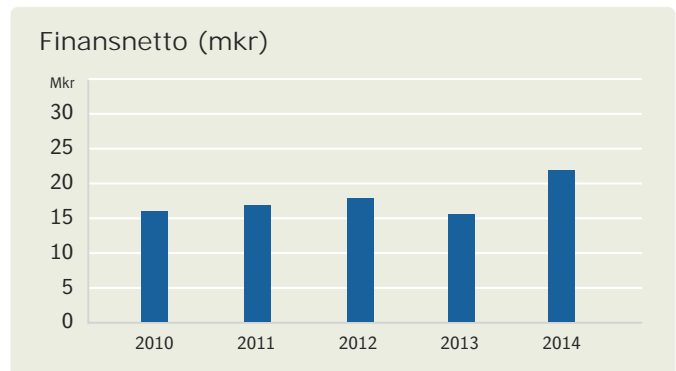
År 1996 övertog kommunen Stiftelsen Fagerstahems låneskuld på 176 mkr. Därefter har låneskulden stegvis amorterats av. I mars år 2004 hade kommunen amorterat hela den återstående skulden och var därmed skuldfri. Inga nya lån har tagits upp sedan dess.

Borgensåtagandena per den sista december år 2014 uppgick till 45,5 mkr. Merparten av kommunens borgensåtaganden avser två bostadsrättsföreningar. Kommunen har avsatt 20,4 mkr för eventuella framtida kostnader.

Finansnetto

Finansnettot består av finansiella intäkter, som ränteintäkter och aktieutdelning, samt finansiella kostnader som i huvudsak är räntekostnader på pensionsskulden. Sedan mars år 2004 är kommunen skuldfri och har inga räntekostnader på lån. Finansnettot för år 2014 uppgår till 21,7 mkr jämfört med 15,7 mkr för år 2013. Skillnaden beror bland annat på att det i 2013 års finansnetto ingår ökade kostnader med 5,3 mkr för sänkt diskonteringsränta i beräkning av pensionsskulden.

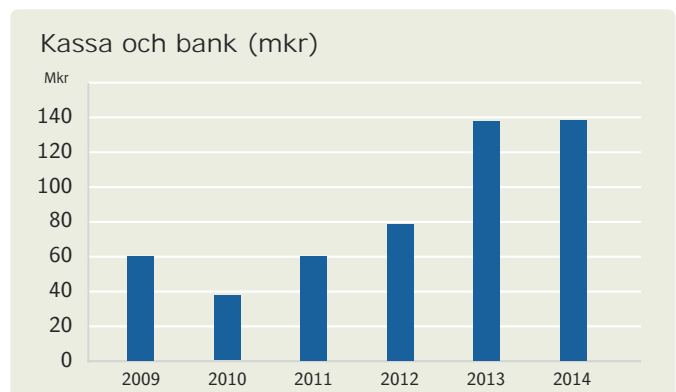

Likviditetsförvaltning

Likviditetsförvaltning på kort sikt avser placeringar som är två år eller kortare. Enligt kommunens finanspolicy ska kommunens likviditet alltid vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas. Kommunen har löpande likviditetsplaner för att säkerställa detta.

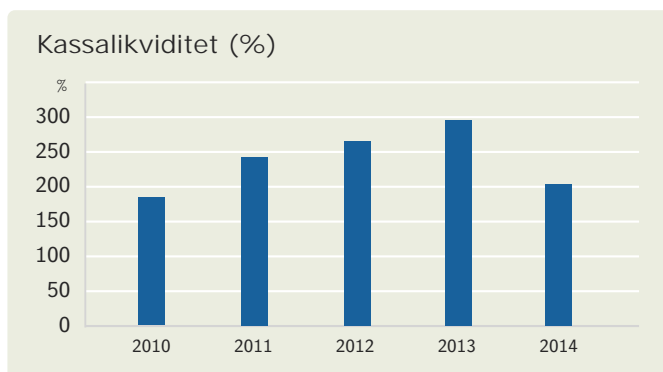
Kassa och bank

Kassa och bank uppgick till 136,8 mkr per den sista december år 2014. Per den sista december 2013 uppgick kassa och bank till 136,1 mkr.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten definieras som omsättningstillgångar/kortfristiga skulder. En kassalikviditet över 100% innebär att kommunen inom en ettårsperiod kan betala de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten per den sista december år 2014 uppgick till 204%. Per den sista december 2013 uppgick kassalikviditeten till 295%. Den ökade kassalikviditeten beror i huvudsak på en ökning av omsättningstillgångarna i kassa och bank. Samtidigt har också de kortfristiga skulderna minskat något jämfört med sista december år 2012.

Pensioner

Fagersta kommuns totala pensionsåtagande uppgår till 433 mkr, vilket är en minskning med 9,5 mkr eller 2,1% jämfört med den sista december år 2013. Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen medan pensioner intjänade fram till 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga utanför balansräkningen. Avsättningen avser Fagersta kommun, NVU och NVK.

Pensionsförpliktelser

Belopp i Mkr	2013-12-31	2014-12-31	Förändr Mkr	Förändr %
Avsättningar	57,3	63,3	6,0	10,5%
Ansvarsförbindelse	385,2	369,7	-15,5	-4,0%
Summa	442,5	433,0	-9,5	-2,1%
Pensionsportföljen	191,9	207,9	16,0	8,3%
Återlånade medel	250,6	225,1	-25,5	-10,2%

Avsättningen

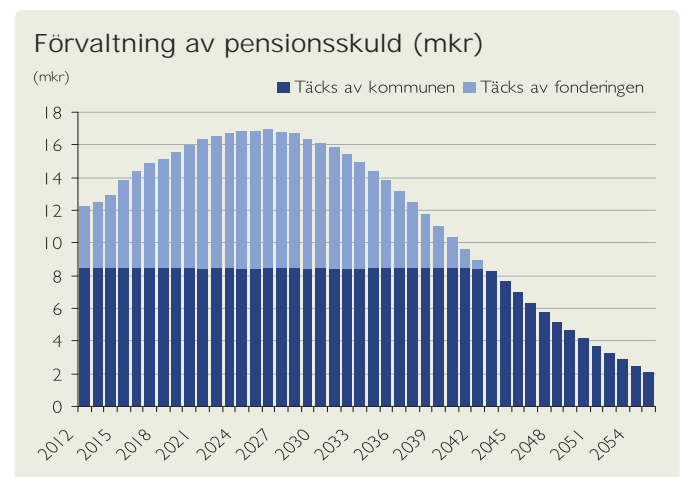
Avsättningen i balansräkningen för pensioner intjänade från och med 1998 uppgick per den sista december till 63,3 mkr, vilket innebär en ökning med 6,0 mkr eller 10,5% jämfört med den sista december 2013. Avsättningen avser pensionsförpliktelser för Fagersta kommun, NVU och NVK.

Ansvarsförbindelsen

Ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade fram till 1998 uppgick per den sista december år 2014 till 369,7 mkr, vilket innebär en minskning med 15,5 mkr eller 4,0% jämfört med den sista december 2013. För att utjämna kostnaderna för de ökande pensionsutbetalningarna ur ansvarsförbindelsen, som når sin högsta nivå 2027, har Fagersta kommun byggt upp en pensionsfond. Enligt kommunens ekonomistyrningsregler ska avsättningen budgeteras och uppgå till nödvändig nivå för att utjämna kostnaderna. Under perioden 2000-2013 har kommunen avsatt 102,2 mkr för att täcka framtida pensionsutbetalningar. Marknadsvärdet i pensionsportföljen är 207,9 mkr och kommunen har återlånat 225,1 mkr.

Pensionsmedelsförvaltning

Pensionsmedelsförvaltningen regleras i kommunens finanspolicy. Söderberg & Partners har på uppdrag av Fagersta kommun analyserat och övervakat förvaltningen av de pensionsmedlen. Diagrammet nedan visar den reala kostnadsutvecklingen avseende utbetalningar av pensionskulden (ansvarsförbindelsen). Diagrammet visar också hur stor del av kostnaderna som pensionsfonden beräknas täcka.

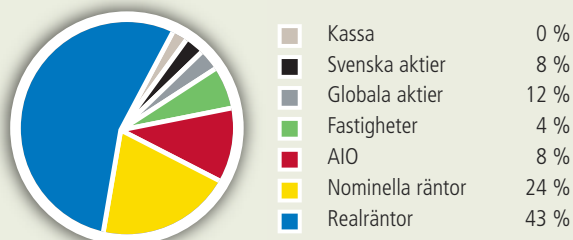
Förvaltningen är konstruerad utifrån principen att den marknadsvärderade konsolideringen (värdet på tillgångarna/värdet på skulden) alltid ska överstiga 100%. Konsolideringen uppgick per den sista december år 2013 till 127%, vilket är en förbättring jämfört med den sista december år 2013 då konsolideringen uppgick till 124%. Den förbättrade konsolideringen beror framförallt på att det beräknade värdet på skulden har minskat.

Konsolidering

Belopp i Mkr	2013-12-31	2014-12-31
Tillgångarna	191,9	207,9
Skulden	154,7	163,9
Konsolidering %	124%	127%

Förvaltningen av pensionsportföljen har skett i samråd med Söderberg & Partners som även har i uppdrag att bevaka att placeringar sker i enlighet med finanspolicyn. Per den sista december år 2014 uppgick pensionsportföljens värde till 207,9 mkr. Portföljens värde har under året stigit med 8,3%. Portföljen hade per den sista december 2014 följande utseende, uttryckt som procentuell fördelning på olika tillgångsslag:

Tillgångsallokering pensionsportföljen (%)

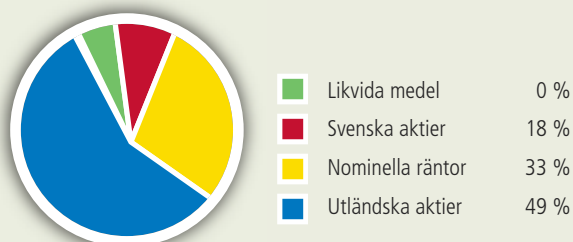

Under året har nio köp och fyra förfall/försäljningar genomförts. I maj år 2014 avyttrades aktiefonden Skagen global och byttes mot DNB Utlandsfond. Under året har aktieindexobligationer genererat avkastning med 4,4 mkr, realränteobligationer 2,5 mkr. Aktieportföljen har viktats upp genom placeringar i befintliga indexfonder.

Övrig långsiktig medelsförvaltning

Övrig långsiktig medelsförvaltning avser placering av överlikviditet som inte bedöms behövas för att täcka kommunens likviditetsbehov inom en tvåårsperiod. Söderberg & Partners bistår även i denna förvaltning. Per den sista december år 2014 uppgick den så kallade överlikviditetsportföljens värde till 207,5 mkr. Portföljens värde har under året stigit med 8,0%. Nedan framgår placeringen av de medel som är avsatta till övrig långsiktig medelsförvaltning.

Tillgångsallokering överlikviditetsportföljen (%)

De förändringar som skett i portföljen under året har inte förändrat tillgångsallokeringen. Avkastningen från aktieindexobligationer har varit 2,7 mkr, reavinster uppgår till 0,8 mkr.

Kontroll – uppföljning av finansiella mål

Det sista perspektivet åskådliggör vilken kontroll kommunen har över den finansiella utvecklingen samt finansiella målsättningar och planer, såsom exempelvis budgetföljsamhet. Kommunfullmäktige har fastställt finansiella mål och ekonomistyrningsregler för Fagersta kommun.

Finansieringsprincip

”Huvudregeln är att samtliga beslut om utgifts- kostnadsökningar ska vara finansierade. Det ska alltså finnas budgetmedel anslagna. Undantag från denna regel kan vara motiverad vid speciella tillfällen då kommunfullmäktige finner att enda finansieringslösningen är att använda kommunens egna kapital.”

Målet är uppfyllt. Eget kapital har inte använts för att finansiera löpande driftverksamhet.

Investeringar

”Huvudregeln att investeringar ska finansieras med egna medel. Det kan dock finnas skäl att låna till investeringar och då framförallt inom avgiftsfinansierad verksamhet.”

Målet är uppfyllt. Fagersta kommun har under år 2014 finansierat samtliga investeringar med egna medel.

Över- och underskottstäckning

”En nämnds underskott ska föras över till kommande år och återbetalas senast i bokslutet två år efter det att det uppkom. Om det finns särskilda skäl kan kommunfullmäktige besluta att minska återbetalningskravet. Om kommunens ekonomi så tillåter och andra skäl talar för detta kan kommunfullmäktige även besluta om överföring av överskott.”

Kommunfullmäktige tar ställning till detta vid behandlingen av årsredovisningen.

Taxor och avgifter

”Uppräkning av taxor och avgifter ska ske på ett sådant sätt att avgiften/taxan följer kostnadsutvecklingen inom verksamheten. Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas att minska. Om avgiftsandelens tillåts minska ska det finnas ett politiskt beslut om detta.”

Målet uppfylls inom de flesta områden.

Kostnadsbärare

”Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.”

Målet är uppfyllt. Interndebitering finns inom exempelvis fastigheter, växel, kostservice och vaktmästeri.

Ekonomi- och verksamhetsrapportering

”Respektive nämnd/styrelse ska lämna ekonomi- och verksamhetsuppföljning till kommunstyrelsen. Uppföljningsrapporten ska även innehålla en redovisning av nyckeltal. En kommungemensam budgetuppföljning med helårsprognos upprättas per den sista mars, april, maj, juli, september och oktober.”

Målet är uppfyllt.

”Vid budgetuppföljningen ska prognostiserade avvikelser mot budget kommenteras. Om prognosen visar på en negativ budgetavvikelse för helåret ska en åtgärdsplan tas fram. Åtgärdsplanen ska lämnas senast vid följande uppföljningstillfälle.”

Målet är uppfyllt.

Finansiell profil

Kommunforskning i Västsverige har för 2013 tagit fram en rapport som analyserar kommunens finansiella läge och hur kommunen har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanlands län de senaste tre åren. Jämförelsen bygger på en speciellt framtagen finansiell profil.

Den finansiella profilen är konstruerad som ett polär-diagram. Diagrammet innehåller dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Profilen är ett komplement till analyser som visar jämförelser över tid. Diagrammet har skalan 1-5. Det finns tio kommuner i Västmanlands län. Den kommun som har den starkaste observationen får en femma, de två kommuner som följer får en fyra, de fyra kommunerna som ligger i mitten får en trea. Därefter följer två kommuner som får en tvåa och den svagaste kommunen får en etta. Den heldragna linjen redovisar poängen för Fagersta kommun. Den streckade ringen visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än tre i gruppen och omvänt.

Fagersta kommun har en stark finansiell profil jämfört med övriga kommuner i Västmanlands län och även jämfört med övriga kommuner i riket.

Fagersta kommuns finansiella profil i förhållande till Västmanlands län

Fagerstas finansiella profil i förhållande till riket

Tillbyggnaden smälter in så väl i den ursprungliga byggnaden, att den inte riktigt syns.

Kommunkoncernen

Den egentliga kommunkoncernen består av Fagersta kommun, Västerbergslagens Energi AB med dotterbolagen Västerbergslagens Elnät AB och Västerbergslagens Försäljnings AB, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK) samt Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU).

Kommunens äger 20,8 procent (%) av Västerbergslagens Energi AB och aktieinnehavet är bokfört till 6,0 miljoner kronor (mkr). Majoritetsägare är Vattenfall. Bolagen lämnade aktieutdelning på 11,8 mkr till Fagersta kommun under år 2014.

NVK startade verksamheten den 1 januari år 2004. Förbundets medlemmar är Fagersta och Norbergs kommuner. Förbundet har driftsansvar för avfallshantering, vatten och avlopp, gator och vägar, parker, skogsförvaltning, städning, fastigheter och lokaler samt IT.

I kommunkoncernen ingår även NVU som är ett kommunalförbund med Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner som medlemmar. Förbundet bedriver gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, och uppdragsutbildning.

Kommunkoncernen redovisar ett underskott med 1,5 miljoner kronor.

Fagersta kommun är även delägare i Vafab Miljö AB. Vafab Miljö AB ägs av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun och svarar för den regionala avfallshanteringen. Kommunens ägarandel är 4,14 procent. Ägarandelen är för liten för att den ska räknas in i kommunkoncernen. Det pågår en omvandling av bolaget till ett kommunalförbund.

Samverkansorganisation

Fagersta kommun samverkar inom många områden utöver kommunal teknik och gymnasieskola.

Fagersta, Avesta och Norbergs kommuner samverkar i en gemensam miljö- och byggnadsnämnd. Den gemensamma nämnden fullgör de samverkande kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, djurskyddet, livsmedelskontrollen, smittskyddet, plan- och byggområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- samt plan och byggområdet.

Fagersta kommun ingår i Södra Dalarnas räddningstjänstförbund (SDR). Ägarandelen är 19,5%. Förbundet ska hålla en för Avesta, Hedemora, Fagersta och Norbergs kommuner gemensam räddningstjänst som enligt lag åvilar var och en av medlemskommunerna.

Avesta, Fagersta, Norberg, Skinnskatteberg och Hedemoras kommuner har en gemensam lönenämnd. Syftet är att samarbetet ska minska kostnaderna för de deltagande kommunerna.

Fagersta kommun köper näringslivstjänster från Tillväxtgruppen i norra Västmanland (TVG) som är en ekonomisk förening. Fagersta och Norbergs kommuner samverkar kring näringslivsfrågor.

Fagersta är medlem i Norra Västmanlands Samordningsförbund (FINSAM). Förbundets ändamål är att genom finansiell samordning underlätta eller förbättra möjligheterna för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser så att dessa ska kunna förbättra sin förmåga att utföra ett förvärvsarbete och därigenom stärka sin möjlighet till egen försörjning. Medlemmar är kommunerna Fagersta, Norberg, Skinnskatteberg, Sala, Hallstahammar, Surahammar samt Landstinget Västmanland, Försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Fagersta kommun står för 13,2 procent av förbundets kostnadstäckning.

Fagersta och Norbergs kommuner bildade 1 januari år 2012 en gemensam ekonominämnd. Nämnden svarar för kommunernas ekonomiadministration. Förvaltningen bildades 1 juli 2012. Nämnden säljer ekonomiadministrativa tjänster till NVK, NVU, FINSAM och lönenämnden.

■ **Omvärldsanalys** och framtiden

Svensk ekonomi har utvecklats förhållandevis svagt under året. Nästa år ser förutsättningarna bättre ut och BNP beräknas då växa med 2,9%. Arbetsmarknaden har utvecklats betydligt bättre än BNP och fortsätter att generera ökad sysselsättning. Arbetslösheten kommer nu succesivt minska ned till omkring 6,5 procent 2016. Tack vare att ekonomin befinner sig i en återhämtningsfas växer det reala skatteunderlaget relativt snabbt, med över två procent för helåret 2015 och omkring 1,5 procent året efter.

Omvärldens ekonomier går i otakt. I USA har tillväxten etablerat sig på en hygglig nivå och arbetslösheten har sjunkit snabbt. Utvecklingen på andra viktiga svenska exportmarknader har varit blandad. Tyskland som förväntas vara motorn i euroområdet, har på grund av den låga aktiviteten hos dess handelspartners tappat fart.

Den låga inflationen i stora delar av världen bidrar till att de stora centralbankernas styrräntor är fortsatt mycket låga. Den svenska styrräntan kommer därmed att ligga lågt relativt räntan i USA men högt i förhållande till euroräntan.

Åren 2015–2018 växer skatteunderlaget med omkring 2,4 procent under 2015 men minskar succesivt till 1,2 procent år 2018 i reala termer ²⁾.

Fagersta kommun

Fagersta kommun har en stark finansiell ställning. Kommunen har inga lån och har ett positivt finansnetto. Många år av goda resultat har medfört att kommunen har kunnat öronmärka medel för särskilda satsningar. Jämförelser i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) visar att flera av kommunens verksamheter redovisar goda resultat, samtidigt som kostnaderna är förhållandevis låga.

Fagerstas befolkning väntas öka. Under 2014 var kommunen bland de snabbast växande kommunerna. Det ställer krav på långsiktiga beslut gällande utbyggnad av förskolor, skolor, kommunikationer och inte minst äldreomsorg. Det har beslutats om att bygga ett nytt produktionskök och ett nytt boende för ensamkommande flyktingungdomar. Utbyggnad av Mariaskolan fortsätter.

För att möta framtidens krav på hållbara IT-lösningar och digitala tjänster för medborgarna har fullmäktige beslutat om en nyinrättad tjänst för detta. Den digitala utvecklingen fortgår i flera kommunala verksamheter såsom förskola, grundskola, särskola och äldreomsorg. Olika tekniska och digitala lösningar inom vård och omsorg kommer att behövas för att höja kvaliteten och få ett effektivt resursutnyttjande.

SKL:s Pisa 2015 fortsätter ytterligare två år och övergår nu i mer operativt arbete. Learning Study och Matematiklyftet ska fortsätta att implementeras i verksamheten. Ett nytt projekt startas med målsättningen att få fler elever behöriga till gymnasiet nationella program.

En jämställdhetsstrateg ska rekryteras för att säkerställa kommunens arbete med jämställdhetsintegrering. Kommunstyrelsen har dessutom att ta ställning till om inrättande av en kommunchefstjänst. I flera yrkesgrupper är det svårt att rekrytera och även behålla personal.

Helt i linje med bibliotekslagen kommer det fortsatta utvecklingsarbetet att fokusera på digitalt utanförskap, läsfrämjande och prioriterade grupper. Arbetet med en lokal biblioteksplan för folkbiblioteksverksamheten i Fagersta kommun skall slutföras.

Ungdomscenters flytt till, anpassade lokaler för fritidsgårdsverksamhet i Pastejen, innebär större möjligheter att utveckla verksamheten och nå nya målgrupper. Fritidsgården skall fortsätta utvecklas genom demokratiska arbetsformer.

En fortsatt ökning av antalet placeringar kommer att påverka verksamheten kostnadsmässigt samt öka arbetsbelastningen. Den höga personalomsättningen försvårar ett effektivt arbete. Kravet på kortare handläggningstider, fyligare dokumentation och ökad delaktighet för barn, i kombination med många anmälningar om oro, är utmaningar för individ- och familjeomsorgen.

För kommunens flyktingar kommer resultatet inom PNF och möjlighet till egenförsörjning att vara avgörande, runt 100 personer förväntas avsluta etableringsinsatserna under 2015 och kan komma in i kommunens ersättnings-system.

Arbetslösheten är fortsatt hög. Många av de individer som uppbär försörjningsstöd är inte attraktiva för arbetsgivare, även i högkonjunktur.

Fagersta kommun har tecknat avtal om medfinansiering av Citybanan. Under åren 2013–2017 kommer kommunen att betala totalt cirka 15 mkr. Medel har reserverats för detta.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av en mängd olika faktorer. Nedan anges vilken ungefärlig inverkan några av dessa har:

Känslighetsanalys

Faktor	Inverkan i mkr
Löneökning med 1%	-4,8
10 heltidstjänster	+/- 4,0
Ökade kostn.för försörjningsstöd 10%	-0,9
Förändrad utdebitering med 1 krona	+/- 23,0
Befolkningsförändring +/- 100 inv	+/- 4,2

Personalekonomisk redovisning

Mål

Målet med den personalekonomiska redovisningen är att

- redovisa de verkliga personalkostnaderna
- sätta mål inom det personalekonomiska området
- göra bokslut likvärdigt det ekonomiska bokslutet
- upptäcka, värdera, analysera, åtgärda och ha möjlighet att ekonomiskt följa upp delar inom det personalekonomiska området, där vi anser att kostnaderna är betydande och vinster möjliga.

Antal anställda och personalkostnader

Kommunen hade 141231: 832 tillsvidareanställda samt 255 visstidsanställda – totalt 1087 personer – vilket är en ökning med 47 personer mot föregående år.

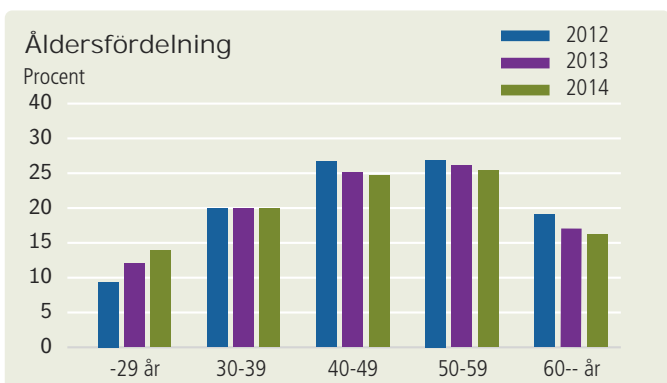
Antal anställda fördelade per anställningsmyndighet 2013-12-31 och 2014-12-31 (tillsvidare- och visstidsanställda)

Anställningsmyndighet	Antal anställda	
	2013	2014
Kommunstyrelsen inkl NVE	34	33
Socialnämnden	560	580
Utbildnings- och fritidsnämnden	475	474
Totalt	1069	1087

Personalkostnaderna utgör den största delen av kommunens totala kostnader, 487.038.287 kr.

Åldersfördelning

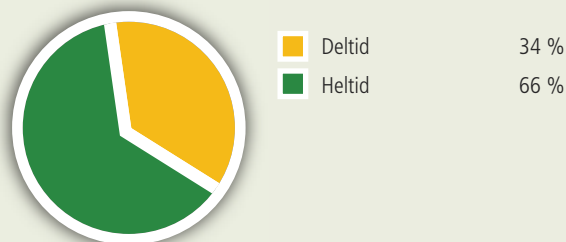
Medelåldern bland arbetstagarna i kommunen 2014 är 46,99 år. 42,2 % är 50 år eller äldre, 44,7 % är i åldern 30-49 år och 13,1 % är 29 år eller yngre.

Sysselsättningsgrad

34 % av kommunens arbetstagare är deltidsanställda. Av det totala antalet arbetstagare är 3,2 % män och 30,5 % kvinnor deltidsanställda.

Sysselsättningsgrad för samtliga anställda (%)

Frånvaro

Redovisning av sjukfrånvaro enligt lagen om kommunal redovisning år 2013 samt år 2014.

Sjukfrånvaro	2013	2014
Total sjukfrånvarotid	5,37	6,47
Därav långtidssjukfrånvaro	24,50	32,71
Sjukfrånvarotid kvinnor	5,37	6,45
Sjukfrånvarotid män	5,34	6,60
Sjukfrånvarotid åldersgrupp 29 år el yngre	5,06	5,20
Sjukfrånvarotid åldersgrupp 30-49 år	5,56	6,02
Sjukfrånvarotid åldersgrupp 50 år eller äldre	5,28	7,44

Frisktal

Bland kommunens samtliga tillsvidareanställda arbetstagare var det 28,1 % som inte hade någon sjukdag under året och bland kommunens samtliga månadsavlönade arbetstagare var det 29,4 % som inte hade någon sjukdag.

Rekrytering och personalrörlighet

År 2014 har det funnits svårigheter att rekrytera inom ett antal personalkategorier, bland annat lärare, förskollärare, socialsekreterare och sjuksköterskor. Även vid rekrytering av undersköterskor samt vid rekrytering av nyckelpersoner kan det förekomma svårigheter.

269 personer beräknas avgå med pension inom en period av 10 år.

Arbetsmiljö

Förvaltningarna arbetar systematiskt med att förbättra arbetsmiljön. Till stöd och hjälp för detta arbete finns företagshälsovården. Kommunen anslög 819 000 kr till denna verksamhet, vilket innebar ca 540 kronor per anställd och år.

Utbildning har genomförts för arbetsledare och skyddsombud.

Jämställdhet

Fagersta kommun är en mycket kvinnodominerad arbetsplats. 87 procent av de anställda är kvinnor.

Nämndernas verksamhetsberättelser

■ Kommunfullmäktige	26
■ Kommunstyrelsen	27
■ Utbildnings- och fritidsnämnden	32
■ Socialnämnden	40

Stora rökmoln drog in över Fagersta.

Kommunfullmäktiges stipendie delades år 2014 ut till Josefine Lindfors, Alexander Lindfors och Matilda Månsson för insatser inom luftgevärsskytte.

■ Kommunfullmäktige

Ordförande: **Eleonor Wikman** (S), Chef för Norra Västmanlands Ekonomiförvaltning: **Karolina Berglund** (tillförordnad chef är Stefan Granqvist)

Resultat

(kr)	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Intäkter	9 715,3	9 212,3	8 593,5
Kostnader	-11 090,3	-10 534,5	-9 870,9
Nettokostnad före kapitalkostnad	-1 375,0	1 322,2	-1 277,4
Kapitalkostnad			
Nettokostnad före kommunbidrag	-1 375,0	-1 322,2	-1 277,4
Kommunbidrag, årsbudget	1 375,0	1 375,0	1 314,0
Kommunbidrag, tilläggsanslag			
Budgetavvikelse	0,0	52,8	36,6

Uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Mandatperioden 2010-2014 hade fullmäktige följande mandatfördelning: Vänsterpartiet 20, Socialdemokraterna åtta, Moderaterna tre, Sverigedemokraterna två, Kristdemokraterna en och Folkpartiet en. Efter 2014 års val är mandatfördelningen Socialdemokraterna 14, Vänsterpartiet tio, Sverigedemokraterna fem, Moderaterna fyra, Centerpartiet en och Folkpartiet en. Efter valet samlades det nyvalda fullmäktige till sitt första möte i oktober.

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. För kontroll av nämndernas verksamhet har fullmäktige en kommunrevision.

Norra Västmanlands Ekonominämnd ligger redovisningsmässigt under fullmäktige. Nämnden svarar för budgetprocess, årsredovisning och årsbokslut, budgetuppföljning med helårsprognos, löpande ekonomisk administration samt finansförvaltning för Fagersta och Norbergs kommuner. Förvaltningen tillhandahåller även ekonomiska administrativa tjänster åt Norra Västmanlands kommunalteknikförbund (NVK) och Norra Västmanlands utbildningsförbund (NVU).

Årets händelser

Fullmäktige har under året bland annat behandlat motioner om genuspedagoger på förskolor, om socialsekreterare

på högstadiet, att stärka barnperspektivet i kommunala beslut, om borgerlig namngivning samt om hissande av Prideflaggan under Prideveckan.

Under året har fullmäktige beslutat att avskaffa systemet med valfrihet inom äldreomsorgen (LOV) samt kommit överens med Länsstyrelsen om kvoter för flyktingmottagandet. Vidare har Folkets Hus beviljats lån för utrymningslarm. Avtal har tecknats med Telia om fiberanslutning av hushållen under 2015.

Fullmäktiges stipendium gick till tre ungdomar som gjort särskilda insatser inom luftgevärsskytte.

Kommunrevisionen har lämnat revisionsrapporter om styrning av kommunalförbund och gemensamma nämnder och om verkställighet av beslut inom äldreomsorgens särskilda boenden. Vidare har revisionen lämnat en granskningsrapport om räddningstjänsten.

Norra Västmanlands Ekonominämnds delårsbokslut redovisas i egen rapport.

Arbetet med att förbättra och förändra fullmäktiges arbetsformer fortsätter. Bland annat har fullmäktiges presidium under året genomgått en utbildning i att leda sammanträden.

Revisorerna fortsätter arbetet med att utveckla och effektivisera samarbetet med de kommuner som ingår i kommunalförbunden och de gemensamma nämnderna.

Förväntansfulla femåringar på väg in till kommunhuset på årets pirat-femårskalas.

Kommunstyrelsen

Ordförande: **Stig Henriksson** (V) till och med 2014-11-30
Marino Wallsten (S) från och med 2014-12-01
Kanslichef: **Anders Kilström**

Personalchef: **Anna Forssén**
Upphandlingschef: **Mikael Eriksson**

Resultat

(kkr)	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Intäkter	4 880,0	6 617,8	6 747,2
Kostnader	-161 072,9	-139 071,1	-140 540,7
Nettokostnad före kapitalkostnad	-156 192,9	-132 453,3	-133 793,5
Kapitalkostnad	-551,8	-551,8	-616,7
Nettokostnad före kommunbidrag	-156 744,7	-133 005,1	-134 410,2
Kommunbidrag, årsbudget	155 427,7	155 427,7	154 942,1
Kommunbidrag, tilläggsanslag	1 317,1	1 317,1	-1 192,3
Budgetavvikelse	0,0	23 739,6	19 339,7

Uppdrag

Kommunstyrelsen har tre förvaltningar, kommunkansliet, personalkontoret samt upphandling och service. Överförmyndarverksamheten återfinns med egen nämnd under kommunstyrelsen med upphandlingschefen som chef.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsens förvaltningar ansvarar för administrativa tjänster och är internkonsulter i vissa frågor åt övriga förvaltningar.

Under kommunstyrelsens verksamhetsområde ligger även anslag till kommunens samarbetsorganisationer såsom Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd, Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund (SDR), Västmanland-Dalarnas gemensamma lönenämnd, Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU), Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK), Tillväxtgruppen i norra Västmanland (TVG) och Norra Västmanlands Samordningsförbund (NVS).

Målbild

Den av fullmäktige antagna målbilden säger att kommunen på ett jämställt och miljömässigt hållbart sätt ska prio-

ritera infrastruktur och trafik, byggnad och boende samt tillväxt genom investeringar i kunskap, företagsamhet, miljö och ekonomi. Utifrån målbilden kommuniceras budskapet att Fagersta har en ledande roll i Bergslagens tillväxt och är en framstående kommun när det gäller social service, utbildning och klimattänkande. I Fagersta är det lätt att leva. Kommunen präglas av trygghet, samverkan och framtidstro. Det är nära till naturen och kulturen. I Fagersta finns det gott om tid för alla. Integrationen är en naturlig del i Fagerstas samhällsbyggnad. Här får du livstid!

Årets händelser

Överförmyndarnämndens huvuduppgift är att utöva tillsyn och kontroll över förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Syftet med tillsynen är att förhindra att omyndiga barn, eller myndiga personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt, missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. Andra uppgifter för nämnden är att ge tillstånd till olika rättshandlingar. Antal pågående godmanskapsärenden är 188 stycken, förvaltareärenden 45, förmyndarskapsärenden 49 samt 23 stycken godmanskap för ensamkommande barn.

2012 blev Fagersta kommun certifierad som Fairtrade City. Under 2014 omdiplomerades kommunen, vilket är ett uttryck för att vi arbetar på ett strukturerat sätt, tillsammans med handel och organisationer, för att öka konsumtionen av Fairtradeprodukter vilket ligger i linje med kommunens ambition om hållbar utveckling.

I arbetet med att vara en attraktiv kommun har ett tjugotal sjönära tomter tagits fram i Norra Sjöhagen. Kommunkansliet arbetar med att sälja dessa. Till dags dato har elva tomter sålts.

I enlighet med att effektivisera administrationen har ett nytt digitalt ärendehanteringssystem upphandlats i samarbete med Norbergs kommun och ett par av våra samsamarbetsorganisationer. Driftsättning var beräknat till våren 2014 men beräknas nu ske först under 2015.

En handelsportal för Fagerstas handel har tagits fram genom bidrag från kommunen. Detta i syfte att stärka kopplingen mellan näringslivet och den attraktiva kommunen. Dessutom bidrar kommunen till finansiering av en centrumutvecklare för handeln i Fagersta samt till medflyttarlots i samarbete med företag. Arbetet har även inletts med en fördjupad översiktsplan för att främja utvecklingen av centrala Fagersta. För att skapa förutsättningar för nyföretagande och gruvnäring deltar kommunen i projekter Den attraktiva regionen (DAR). Allt detta är ett led i arbetet med det övergripande tillväxtprogrammet.

Kommunikationsenheten arbetar aktivt med kommunens Face Book-sida för att fånga upp förslag från medborgarna gällande utvecklingen av Fagersta. Vidare sker regelbundet information via Fagersta Postens Mer-bilaga och via kommunens hemsida. Detta utvecklar medborgardialogen på ett positivt sätt. Framför allt har fokus lagts på information om kommunens integrationsarbete. Från februari 2014 är Fagersta kommun Finskt Förvaltningsområde. En av kommunens kommunikatörer arbetar med denna uppgift.

Kommunstyrelsen har, tillsammans med Norbergs kommun, anställt en person för att stötta byalags arbete med att installera bredband på landsbygden. Bidrag har lämnats till Åvestbo Fiberförening till installation av fiber nät. Fagersta kommun har vidare tecknat ett samverkansavtal med Telia om att bygga fiber till hushåll och företag i kommunerna. Fibernätet som ska byggas, är ett öppet nät, vilket innebär att varje kund kan välja mellan flera olika leverantörers erbjudanden för bredband, telefoni och digital-TV.

Kommunstyrelsen har avsatt särskilda medel till integrationsåtgärder. Därigenom kan föreningar beviljas medel för insatser inom området. Genom den sociala investeringsfonden som kommunstyrelsen disponerar har medel beviljats till projekten ”Pilotsamverkan Nyanlända i Fagersta”, ”Individuell anpassning av skolgång” samt

”Språnget”. Medel har beviljats till NVU för nyanlända elever.

Arkivsamverkan fortsätter genom att kommunen säljer tjänster till Norbergs kommun och hyr ut arkivutrymme till Skinnskattebergs kommun.

Den stora skogsbranden drabbade kommunen måndagen den 4 augusti. På kvällen utrymdes Ängelsberg och Västervåla. Kommunens krisledningsgrupp inkallades samma kväll och ett intensivt arbete påbörjades. Fredagen den 8 augusti fick de flesta återvända till sina hem. Dock dröjde det för de värst drabbade Stabäcksborna. Den största branden i Sveriges moderna historia har påverkat kommunen hårt och har sedan dess präglat en stor del av kommunkansliets arbete.

Under året har medel beviljats till Nordiska och Svenska Mästerskapet i wakeboard på sjön Eskiln, till upprustning och handikappanpassning av Onsjövallen, till båtklubben för röjning av Strömsholms kanal samt till arrangemangen Augustifesten och Battle of Fagersta. Kommunstyrelsen har dessutom fattat beslut om byggandet av en skatebowl i Vilhelminaparken.

Kommunens tätortstrafik har effektiviserats och förändrats. Genom att slå ihop två busslinjer till en har det frigjorts medel för att satsa på en ny flexbusslinje.

2014 års kommunfullmäktigeval innebar att socialdemokraterna tog över efter vänsterpartiet som största parti. Den 1 december 2014 efterträddes därmed Stig Henriksen av Marino Wallsten som kommunalråd.

Sjukfrånvaron för kommunstyrelsens förvaltningar inkluderat Norra Västmanlands Ekonomiförvaltning är 11,4 dagar i genomsnitt per anställd och är jämfört med 23,7 för hela kommunen.

Måluppfyllelse

Kommunens måluppfyllelse framgår av bifogade sammanställning.

Kommunstyrelsen når upp till 20 av 28 effektmål, ett är delvis uppfyllt och ett är ännu inte mätbart. Det innebär att sex effektmål inte nås. Dessa mål kan kommenteras på följande vis:

Det behövs insatser för att förbättra närbarheten via telefon. Kommunstyrelsen har under 2014 antagit en telefonpolicy och särskilda informationsinsatser kommer att göras under 2015.

Införandet av ärendehanteringssystemet är försenat. Dock finns utsikter att komma igång under våren 2015.

Etablerandet av en biogasstation ligger inte i kommunens händer. Det är Västmanlands Lokaltrafik som arbetar med frågan och räknar med att det ska bli klart under 2015.

Medborgarundersökningen indikerar att medborgarna i Fagersta känner sig mindre trygga än i medelkommunen. Det bör poängteras att det är den upplevda tryggheten

Mycket folk hade samlats för att se luftbevakningstornet återinvigas.

som redovisas och inte brottsstatistiken. Västmanland som län sticker dock ut negativt när det gäller upplevd trygghet. I syfte att öka tryggheten har kommunstyrelsen beslutat om åtgärder för att göra miljön vid norra station och in mot centrum mer attraktiv. En samverkansöverenskommelse om trygghetsskapande åtgärder har tecknats med polisen och utifrån den kommer ytterligare insatser att ske.

Medborgarundersökningen visar även att kommunen inte når upp till målet om attraktivitet. Den frågan hänger delvis samman med frågan om trygghet. Genom arbetet med den fördjupade översiktsplanen kan kommunstyrelsen arbeta vidare med frågor om attraktivitet.

Kommunal ekonomi i balans

För driften redovisar kommunstyrelsen ett överskott på 23,7 miljoner kronor jämfört med budget, varav 20,2 miljoner kronor avser verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationerna, 2,1 miljoner kronor kommunstyrelsens förvaltningar och 1,4 miljoner kronor övrigt.

Överskottet avseende verksamhetsbidrag till samarbetsorganisationer uppgår till 20,2 miljoner kronor. Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, NVK redovisar 17,9 miljoner kronor i överskott. Flera stora projekt som kommit in sent i tiden och varit prioriterade för fastighetsavdelningen, har inneburit att underhållsåtgärder enligt underhållsplanen, blivit försenade. Västmanland-Dalarna Miljö och Byggnadsnämnd, redovisar ett överskott på drygt 0,4 miljoner kronor. Norra Västmanlands Utbildningsförbund, NVU, redovisar ett överskott på 1,7 miljoner kronor. Överskottet beror på att kostnaderna för utbildning för ensamkommande flyktingbarn samt SFI är lägre än budgeterat.

Norra Västmanlands Ekonomiförvaltning, NVE, redovisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Överskottet beror bland annat på att medel för utvecklingsprojekt inte har tagits i anspråk samt lägre personalkostnader på grund av partiell ledighet. Fagerstas del av överskottet är 54,9 procent.

Överskottet för kommunstyrelsens förvaltningar, 2,1 miljoner kronor, beror bland annat på lägre kostnader för den fackliga verksamheten, lägre personalkostnader på grund av partiell ledighet samt högre intäkter för försäljning av tjänster än beräknat. Överskottet för kommunstyrelsens övriga kostnader avser i huvudsak anslaget för oförutsedda utgifter.

Framtiden

För att möta framtidens krav på hållbara IT-lösningar och digitala tjänster för medborgarna har fullmäktige beslutat om en nyinrättad tjänst för detta. En jämställdhetsstrategi ska också rekryteras för att säkerställa kommunens arbete med jämställdhetsintegrering. Kommunstyrelsen har dessutom att ta ställning till om inrättande av en kommundienstjänst.

Fagerstas befolkning väntas öka. Under 2014 var kommunen bland de snabbast växande kommunerna. Det ställer krav på långsiktiga beslut gällande utbyggnad av förskolor, skolor, kommunikationer och inte minst äldreomsorg.

Från våren 2015 påbörjas arbetet med en förnyelse av kommunens intranät för våra anställda.

Kommunstyrelsen – Måluppfyllelse av effektmål 2014

Förvaltning: Kommunkansli, personalkontor samt upphandling och service

Målet inte uppfyllt.

Målet delvis uppfyllt.

Målet uppfyllt.

Målet redovisas senare.

Kommunstyrelsen: *Gemensamma effektmål inom nämndens ansvarsområde*

Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2014	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet.	Andelen som får kontakt med handläggare via telefon ska ligga över medelvärdet i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK).	Enligt Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) ligger kommunen bland de sämre i landet.
	Kommunens webbinformation till medborgarna ska ha förbättrats jämfört med 2013 års mätning.	Enligt KKiK ligger Fagerstas information på samma nivå som förra året.
	Medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de kontaktat kommunen för att ställa en fråga via telefon. Fagersta ska vara bland de 40 bästa kommunerna.	Enligt KKiK har kommunen ett gott bemötande vid telefonkontakter.
	All intern post och inkommande post, som ska registreras, ska endast delas ut digitalt. Klart juni 2014.	Införandet av ärendehanteringssystemet är försenat.
	Andelen godkända årsräkningar 2014 ska vara högre än föregående år.	Resultatet är bättre än föregående år. Utbildning planeras våren 2015 för att uppnå bättre resultat.
Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar.	Andelen inköpta rättvisemärkta produkter ska öka jämfört med föregående år.	Fagersta har ökat inköpet på sex av sju produkter.
	Fagersta ska ha en biogasstation senast 2014.	AB Västmanlands lokaltrafik och kommunen arbetar med frågan. Enligt nuvarande plan klart 2015.
	Nyanskaffade personbilar med undantag för fyrhjulsdrivna fordon ska vara miljöbilar i enlighet med 2009 års förordning.	Målet uppnås 2014. För 2015 har målet uppdaterats till att gälla miljöbilar enligt 2013 års definition.
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån.	Lönesummautvecklingen ska vara högre än i jämförbara kommuner.	Utvecklingen 2008-2013 är 2,0 % jämfört med Småregioner privat som har 1,6.
	Utvecklingen av den förvärvsarbetande dagbefolkningen ska vara högre än i jämförbara kommuner.	Utvecklingen 2007-2012 är 1,7 % jämfört med Småregioner privat som har 0,0.
	Befolkningsutvecklingen ska vara högre än i jämförbara kommuner.	Utvecklingen 2003-2013 är 4,4 % jämfört med Småregioner privat som har - 5,3.
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare.	Sjukfrånvaron i kommunen ska vara bland de 100 lägsta i landet.	Statistik för 2014 inkommer först senare. Dock nås målet för 2013.
	Resultatet av 2014 års medarbetarundersökning ska ha förbättrats jämfört med 2012 års undersökning.	Inte direkt jämförbart då det är nya enkätfrågor. Dock förbättring på flera områden.
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet.	Medborgarna ska känna sig tryggare än i medelkommunen.	Enligt KKiK är medborgarna mindre trygga än i medelkommunen.
	Otrygga miljöer ska kartläggas och leda fram till en samverkansöverenskommelse med polismyndigheten.	Överenskommelse har tecknats och insatser pågår.

Kommunstyrelsen: *Gemensamma effektmål inom nämndens ansvarsområde*

Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2014	Måluppfyllelse och kommentar
Kommunen ska bidra till regionens utveckling och stärka Fagerstas konkurrenskraft.	För att säkerställa minst timmestrafik till Västerås och förkorta restiden ska kommunen verka för ett mötesspår vid Brattheden.	 Åtgärdsvalsstudie för linjen Ludvika – Västerås pågår.
	Kommunen ska delta i aktiviteter rörande gruvnäringens återetablering i Bergslagen.	 Kommunen medverkar i projektet "Den attraktiva regionen" som arbetar med att skapa förutsättningar för återetablering av gruvor.
Kommunen ska erbjuda och utveckla olika typer av boendemiljöer samt söka möjligheter till att styra boendeutvecklingen.	Medborgarna ska uppleva att kommunen är en attraktiv plats att bo och leva i. Bättre än medelvärdet.	 Enligt KKIK är resultatet lägre än genomsnittet för kommunerna.
	Nybyggnation av lägenheter och småhus ska öka jämfört med föregående år.	 Under året har nybyggnation av sju småhus påbörjats vilket är en ökning.
Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten.	Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnads-effektivt sätt.	 Verksamheterna håller sin budget.
	Årets resultat ska ge ett överskott/ökning med 2 % av kommunens eget kapital.	 Uppnås inte för 2014.
	Skattefinansieringsgraden av investeringar ska vara 100 %.	 Kommunen har inte upptagit några lån.
	Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska hållas oförändrad eller öka.	 Resultatet är ännu inte klart.
	Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas att minska.	 Beslut om höjning av avgifter tas årligen i fullmäktige.
	Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt motiverat.	 Principen följs.
	Verksamheterna ska ha en budget i balans.	 Kommunstyrelsens förvaltningar håller sin budget.
Kommunen ska verka för god integration.	Genomströmningen på de olika spåren och kurserna inom SFI för kvinnor och män ska ligga över eller i nivå med riksgenomsnittet.	 Genomströmningen är bättre än i landet i övrigt enligt NVU.
	När kommunen informerar i den lokala Mer-bilagan ska det alltid finnas med minst en artikel om kommunens arbete med integration.	 Så har också skett.

Entréhallen på vår nyöppnade förskola Raketen.

Utbildnings- och fritidsnämnden

Ordförande: Hans Granlund Förvaltningschef: Per Österberg

Resultat

(kkr)	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Intäkter	47 317,4	55 526,1	59 184,6
Kostnader	-299 113,1	-305 292,8	-293 250,4
Nettokostnad före kapitalkostnad	-251 795,7	-249 766,7	-234 065,8
Kapitalkostnad	-3 453,8	-3 453,8	-3 894,4
Nettokostnad före kommunbidrag	-255 249,5	-253 220,5	-237 960,2
Kommunbidrag, årsbudget	250 994,0	250 994,0	232 812,0
Kommunbidrag, tilläggsanslag	4 255,5	4 255,5	6 628,5
Budgetavvikelse	0,0	2 029,0	1 480,2

Uppdrag

Utbildnings- och fritidsnämnden ansvarar för:

- Grundskola och grundsärskola
- Förskoleklass och fritidsverksamhet
- Förskoleverksamhet
- Kostservice
- Kultur och fritid:
  - Kulturarv
  - Kulturskola
  - Bibliotek
  - Turism
  - Allmän fritidsverksamhet
  - Ungdomscenter
  - Fagerstahallen

Nämnd och administration, förvaltningsövergripande

Utbildnings- och fritidsnämnden består av 9 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden beslutar i övergripande frågor som berör nämndens ansvarsområde och ser löpande över resultat och organisation för att förutsättningarna ska vara

så goda som möjligt för att nå målen och erbjuda bra verksamhet inom angivna budgetramar. Nämnden utser kontaktpolitiker i de olika verksamheter som nämnden ansvarar för.

Förvaltningskontoret ansvarar för att nämndens beslut verkställs och att uppdrag inom nämndens verksamheter utförs. Kontoret ger service till allmänhet, förtroendevalda och arbetstagarorganisationer. Den administrativa enheten sköter övergripande och gemensam administration, lotteritillstånd samt viss administration till de verksamheter som saknar egna resurser för detta.

Nämnd och förvaltning har år 2014 en nettobudget på **11,1** miljoner kronor.

Grundskola, grundsärskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan består av fyra rektorsområden: Alfa-, Maria- och Per Olsskolan har verksamhet från förskoleklass till årskurs 6. Risbroskolans rektorsområde med årskurs 7-9 inryms på Risbroskolan. Inom tre rektorsområden bedrivs fritidshemsverksamhet, ett komplement till grundskolan och hemmet, riktat till elever från 6-12 år. Förskoleklass är en del av grundskolans förberedande verksamhet och riktar sig till 6-åringar. Alfaskolan har största andelen elever med annat modersmål än svenska och svarar för den sam-

ordnade modersmålsundervisningen för elever i årskurs 1-9. Administrationen av skolskjutsverksamheten sköts från Mariaskolan. Inom Risbroområdet är kommunens fritidsgård belägen och förvaltningens verksamhetsvaktmästare stationerade.

Olsboskolan är kommunens grundsärskola som även tar emot elever på gymnasiesärskolans individuella program. Grundsärskolan som skolform ska, så långt det är möjligt, motsvara grundskolan och gymnasieskolan. Skolans fritidsklubb är organiserad inom verksamheten och fungerar som fritidshem för elever upp till 12 år, därefter som LSS-insats för elever från 13-21 år. Skolskjutsverksamheten sköts till viss del i egen regi. Olsboskolan tar även emot elever från grannkommunerna, enligt upprättade avtal.

I Fagersta bedriver Västanfors-Västervåla församling en fristående grundskola, Lindgårdsskolan, med verksamhet från förskoleklass till årskurs 9 samt fritidshemsverksamhet. Verksamheterna bedrivs under tillsyn av Skolverket med bidrag från Fagersta kommun.

Grundskolans årskurs 1-9 och grundsärskolan har år 2014 en nettobudget på **121,1** miljoner kronor. **Förskoleklass och fritidshemsverksamheten** har en nettobudgets på **12,4** miljoner kronor.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten vänder sig till barn från 1-5 år och har god spridning inom Fagersta tätort. Inom förvaltningen är verksamheten organiserad i en sammanhållen avdelning som omfattar 39 förskoleavdelningar samt en förskola för barn med behov av omsorg på obekvämt arbetstid.

Förskoleverksamheten har år 2014 en nettobudget på **71,4** miljoner kronor.

Kostservice

Kostservice ansvarar för kostproduktion, transporter samt servering av mat till kommunens skolor och förskolor. Till förskolor, fritidshem och kommunens omsorgsboende levereras råvaror för egen tillredning av frukost och mellanmål. Kostservice säljer även måltider till socialförvaltningens äldreboende, Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU) och Bergslagsjukhusets vårdavdelning. All tillagning sker på centralköket vid Alfaskolan där matsal finns för servering till Alfaskolans elever. Mat transporteras under varmhållning till 38 mottagningskök.

Kostservice har år 2014 en nettobudget på **2,8** miljoner kronor.

Kultur och fritid

Från och med den 1 september, när en gemensam avdelningschef anställdes, är kulturavdelningen sammanslagen med fritidsavdelningen, tidigare Fagersta fritid. Numera är verksamheterna kulturarv, allmänskultur, bibliotek, kulturskola, turism samordnade med den allmänna fritidsverksamheten, Fagerstahallen och Fagersta Ungdomscenter.

Samtliga kulturverksamheter verkar för att de av riksdagen fastställda kulturpolitiska målen uppfylls samt att kulturminneslagen och bibliotekslagen efterföljs på lokal nivå. Verksamheterna bedrivs med intentionen att medverka i att förverkliga Fagersta kommuns målbild. Avsikten med kommunens kulturarbete är att skapa förståelse och intresse för kulturarbete, konstnärligt skapande, bildning samt sprida kunskap och information och locka besökare till kommunen.

Den allmänna fritidsverksamheten omfattar föreningsbidrag, fritidsanläggningar och friluftsliv.

Fagerstahallen är kommunens största idrotts- och motionsanläggning som omfattar såväl inom- som utomhusbad, lokaler för idrott/motion samt arrangemang som mässor, utställningar, träningsläger och konferenser. Vidare ansvaras för bokningar av anläggningar och idrotts-hallar. Matsal för elever från Risbroskolans rektorsområde och NVU inryms i Fagerstahallen. Fagersta Ungdomscenter ger ungdomar en meningsfull och utvecklande fritid på såväl dag- som kvällstid samt på helger och lov.

Samtliga verksamheter bedrivs i nära samverkan och dialog med kommunens och länets förenings- och näringsliv. **Kultur och fritid** har år 2014 en nettobudget på **36,4** miljoner kronor.

Årets händelser

Utbildnings- och fritidsnämnden har arbetat vidare med fokus på barn i behov av särskilt stöd. Fortsatta insatser har gjorts för att jämställdhetsarbetet ska genomsyra hela förvaltningen. En ny förvaltningschef samt kultur- och fritidschef har rekryterats. Generellt inom förvaltningen har det arbetats aktivt för att sänka vikariekostnaderna genom att arbeta mer flexibelt och öka samverkan inom olika verksamheter.

Alfaskolans treparallelliga lågstadium färdigställdes i december. Den fortsatta elevökningen inom grundskolan medför ett behov av personalförstärkning samt lokaler för förskoleklass och fritidshem.

Antalet boende på asylboendet har medfört en kraftig ökning av elevantalet på Per-Olsskolan.

Under läsåret 2013/2014 har samtliga skolor deltagit i Matematiklyftet och Matematiklyftet för förskoleklass som började höstterminen 2014 fortsätter.

Behovet av assistenter ökar i takt med att antalet elever med särskilda behov ökar.

Mariaskolans lokaler för förskoleklass- och fritidshemsverksamhet invigdes under våren. I januari färdigställdes nya lokaler för förskoleklass och fritidshem på Per-Olsskolan och en renovering av "gula huset" påbörjades. Per-Olsskolan är sedan augusti 2014 åter en F-6 skola. Skolans projekt "Att skriva sig till läsning" fortsätter, vilket innebär att eleverna använder dator i stället för penna.

Sedan höstterminen 2013 deltar Fagersta kommun i SKL:s matematiksatsning, PISA 15. Syftet är att höja matematikkunskaperna i grundskolan. Fyra förstälärare har

utsetts för läsåret 2013/2014 inom områdena ledarskap, matematik, svenska och entreprenörskap. Under läsåret 2014/2015 har 13 förstelärare utsetts inom områdena matematik, svenska, pedagogiskt ledarskap samt betyg och bedömning.

Under två veckor har grundskolan, tillsammans med Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU), genomfört sommarskola för elever i årskurs 8-9 och gymnasieelever, i ämnena matematik, svenska, svenska som andra språk samt engelska. Även förberedelseklassen Trampolinen har haft sommarskola för elever i årskurs 1-6 under en vecka, med inriktning svenska.

Genom Skolverkets projektsatsning "Läsa-Skriva-Räkna" har förskoleklasserna och årskurs 1 getts möjlighet att bedriva ett läs- och skrivprojekt. Målet är att optimera språkutvecklingen samt att utveckla elevernas skrivande, ordförråd och verbala uttrycksförmåga. En analys som gjorts visar på utveckling hos eleverna.

Förberedelseklassen Trampolinen har lagts ner och kvarvarande elever har integrerats i aktuell skola.

Arbetet med att utveckla lärplattformen "Infomentor" har fortgått. I plattformen dokumenteras elevens lärande samt att föräldrar digitalt, genom en personlig inloggning, kan följa sitt barns utveckling och få information om vad som händer på skolorna.

Boken "Ni kan räkna med oss - matematik i träningskolan", utgiven av Specialpedagogiska skolmyndigheten, kom att ligga till grund för Olsboskolans matematikprojekt. Samtliga klasser som följer träningskolans kursplan har varit representerade, samt grundsärskolans lågstadium.

På Alfaskolan och inom förskoleavdelningen har mobilappen SAFI införts, ett kommunikationsmedel mellan förälder och verksamhet oberoende av språk. Personalen kan skicka ett meddelande på svenska och föräldern får meddelandet, och kan svara, på sitt eget hemspråk.

För att kunna möta det ökade behovet av förskoleplatser startade förskoleavdelningen upp en nybyggd förskola med tre avdelningar, Raketten, i november. Förskoleavdelningen har också fått tillträde till Lärcenters tidigare lokaler, där verksamhet för området 5-åringar bedrivs. Avdelningen heter Lejonkulan.

Förskoleavdelningen prioriterar tre pedagogiska utbildningsområden: barnsyn, kunskapssyn och pedagogisk dokumentation. Utbildning genomförs en gång per termin av samtlig personal.

Under 2014 har samtlig förskolepersonal genomgått fortbildning i hjärt- och lungräddning (HLR).

Personalen har också erbjudits NTA-utbildning (natur och teknik för alla) inom två teman (vatten och luft), en förutsättning för att få arbeta med NTA.

En handlingsplan, "Barn med skyddad identitet", har framtagits, där tydliga rutiner för dessa barn ingår. Nya tillämpningsregler är framtagna och ska godkännas av nämnden.

Förskoleavdelningen har antagits som partnerförskola vid högskolan Dalarna, vilket medför att avdelningen får

ta emot studenter från högskolan. Högskolan Dalarna utbildar 11 stycken medarbetare till handledare med start höstterminen 2014.

Fagersta kommun utnämndes till finskt förvaltningsområde 2014. Förskoleavdelningen har inventerat tillgången av finskspråkig personal samt gjort en förfrågan till samtliga vårdnadshavare om önskemål om delar av finskspråkig verksamhet i förskolan. Verksamheten har 9 finskspråkiga medarbetare och 17 barn ska få delar av verksamheten på finska. Planering och genomförande sker per område.

Mottagningsköken inom förskoleverksamheten tillhör Kostservice från den 1 januari 2014. Den barn- och elevökning som skett under året har påverkat kostservices verksamhet, genom att antalet portioner och specialkost ökat, och medför att produktionskökets lokaler på Alfa-skolan har för låg kapacitet.

Arbetet med länets kulturstrategi och kommunens lokala kulturplan samt en inventering av kommunens kulturmiljöer och upprättandet av en skötsel- och underhållsplan har fortgått. Ett förslag till kulturpolitisk handlingsplan har tagits fram och en översyn av kulturförningarnas bidragssystem har genomförts. En upphandling gällande renovering av kolhuspelarna i Trummelsberg kommer att återupptas under 2015. Renoveringsarbeten av Västanfors kraftstation har påbörjats och beräknas vara klara under 2015.

I början av året flyttade turistkontoret till huvudbibliotekets lokaler. Fagersta Turism har i samarbete med Tillväxtgruppen (TVG) genomfört en visningsresa för nyinflyttade. Införandet av en ny hemsida för Strömsholms kanal har gjorts i samarbete med kanalbolaget och kanalkommunerna. Från den 4-14 augusti fick verksamheten i Ängelsberg stängas på grund av den stora skogsbranden. Audioguider på engelska och tyska till Oljeön har tagits fram och i samarbete med Ekomuseum Bergslagen har vandringsfoldern över Ängelsberg uppdaterats.

Kulturskolan har genomfört ett femtiotal publika arrangemang som varit välbesökta och gett eleverna en möjlighet att visa upp sina färdigheter. Kulturskolans projekt med "musik i butik" ger människor musik och kultur på platser som traditionellt inte är kulturarenor.

Biblioteket utgör en mycket viktig mötesplats för social gemenskap samt som lärmiljö och information- och kunskapscentrum. Verksamheten har haft drygt 30 000 fler besökare än 2013 och drygt 1 000 nya låntagare har registrerats, en fördubbling mot tidigare år.

Genom extra stöd till Fagersta Södra IK från kommunen och idrottslyftet har arbetet med att förbättra banprofilen på spår samt byte av belysning på Fageråsen kunnat genomföras. Ett motionsspår med två sträckningar har färdigställts vid Ötjärnsområdet. Byggnationen av omklädningsrum, förråd och toaletter vid Västanfors IP har färdigställts.

Ungdomscenters flytt till anpassade lokaler har medfört större möjligheter att utveckla verksamheten, nå nya målgrupper och erbjuda fler ungdomar en meningsfull fritid.

Fiskelycka på årets fiskepremiär på Abborrtjärn.

Personalen har utbildats i HBTQ-frågor gällande normer och inkludering. Ett ungdomsråd har startats.

För föreningshyrda lokaler har en kostnadssänkning gjorts med cirka 25 procent lägre taxor som följd.

I Fagerstahallen prioriteras vidareutveckling av verksamhet och Fagersta Camp i och med rekrytering av en ny sporthallschef.

Måluppfyllelse

Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet

Inom alla verksamheter pågår ett förbättringsarbete. Kvalitetsmått varierar mellan olika verksamheter. Verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt i jämförelse med andra kommuner. Som exempel ligger grundskolans kostnader 9,2 procent under standardkostnaden. Jämförbara kommuner ligger 2,2 procent över standardkostnaden.

Kommunen ska verka för god integration

Samtliga grundskolor har erbjudit praktikplatser och förskoleverksamheten har haft 6 praktikanter med annat modersmål än svenska. Inom kostservice har praktikanter erbjudits både praktikplats och visstidsanställningar. Biblioteket erbjuder två språkpraktikanter, diskussionsgrupper, dubbelspråkiga och lättlästa bokcirklar och sagostunder på olika språk. Kulturskolan har ett samverkansprojekt med förskolan för nyanlända förskolebarn i musiklek samt riktad information till asylboendet. Musik, bild och dans utgör viktiga länkar mellan människor i ett mångkulturellt samhälle. Ungdomscenter har genomfört språkläger för nyanlända barn i åldrarna 7-13. Bibliotek och Ungdomscenter som mötesplatser utgör en viktig del av samhällets sociala, kulturella och demokratiska struktur.

Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar

Hela förvaltningen arbetar aktivt med miljöfrågor, företrädesvis används e-post vid större utskick förutom till mot-

tagare som saknar tillgång till Internet. Förskolorna arbetar med källsortering och hanteringen av miljöfarliga ämnen, sopsorteringsutrymmen finns och avtal om sophämtning har tecknats med Försörjning och Arbeta. Miljöarbetet ingår i kursplanerna för samtliga grundskolor och miljöaspekten genomsyrar skolornas dagliga arbete. Kostservice har upphandlat flera behandlade grönsaker som är förpackade i ”easybag” istället för konservburkar. Andelen rättvisemärkta produkter har ökat.

Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare

Utbildnings- och fritidsnämndens verksamheter strävar efter att anställa personal med rätt kompetens samt ge möjlighet till utveckling inom respektive verksamhetsområde. Förskölläartätheten är oförändrad. Vakanta tjänster har oftast tillsatts med förskollärare men verksamheten har dock tappat några förskollärare under året. Svårigheter finns att rekrytera behöriga grundskolelärare. Samtliga verksamheter fortsätter att satsa på personalens hälsa och friskvårdsinspiratörer finns inom förvaltningen.

Kommunen ska arbeta för att skapa en attraktiv utbildning som hävdar sig väl med andra utbildningsanordnare

En marginell försämring av att öka andelen behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet har skett. Om de elever som varit mindre än fyra år i Sverige inte medräknas så är målet nått.

Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet

Arbetet med att kartlägga och inventera behovet av att utöka trygghet och säkerhet sker kontinuerligt. Förskoleavdelningen har tagit fram en handlingsplan för barn med skyddad identitet. Grundskolan ligger under snitt gällande anmälda kränkningar.

Kommunen ska bidra till regional utveckling och stärka Fagerstas konkurrenskraft

Genom utveckling av regionens besöksnäring deltar kultur- och fritidsavdelningen i möten, seminarier och studiebesök. Arbetet bedrivs med intentionen att medverka i och förverkliga Fagersta kommuns målbild samt främja hälsa och livskvalitet. Genom kulturavdelningen representeras kommunen bland annat i Ekomuseum Bergslagen, Bergslagslagssatsningen och i nätverk på såväl regional som länsnivå. Genom Fagersta fritid sker samverkan med bland andra Länsidrottsförbundet, SISU och Landstinget.

Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheterna

För att nå budget i balans och följa kommunens ekonomistyrningsregler genomförs månatliga budgetuppföljningar. Redovisning med avvikelserapportering och årsprognos görs månatligen till nämnden. Generellt inom förvaltningen arbetas aktivt för att sänka vikariekostnaderna genom att arbeta mer flexibelt och öka samverkan inom verksamheterna.

Kommunal ekonomi i balans

Utbildning- och fritidsnämnden visar vid bokslutet ett överskott på drygt 2,0 miljoner kronor.

Utbildnings- och fritidsnämnden och central förvaltning visar ett överskott på 0,8 miljoner kronor som främst beror på kompensation av lokalhyror förvaltningen fick i ram för bland annat ungdomscenter, som ej togs i anspråk förrän sent på året.

Kostservice uppvisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor, som beror på lägre personalkostnader än budgeterat för ansvarområdet förskolekök.

Förskoleverksamheten visar ett överskott på drygt 0,1 miljoner kronor vid årets slut, vilket beror på att personalkostnaden för den nya förskolan Raketen under årets första månader har varit lägre än budgeterat.

Grundskolans verksamhet visar ett underskott på 0,7 miljoner kronor till följd av beslut om att tillsätta 2,45 tjänster under resurscentrum. Förskoleklassverksamheten visar ett underskott på 0,2 miljoner kronor och fritidshemsverksamheten visar ett överskott på knappt 0,1 miljoner kronor, i båda dessa fallen är det personalkostnaderna som avviker från budget. Resultatet för särskolans verksamhet är 1,2 miljoner kronor med anledning av högre interkommunala intäkter än budgeterat.

Fagersta fritid redovisar ett överskott på knappt 0,1 miljoner kronor, främst beroende på något högre intäkter än budgeterat. Kulturskolan och biblioteken redovisar ett överskott på knappt 0,3 miljoner kronor, vilket beror på lägre personalkostnader än budgeterat på Kulturskolan. Turismverksamheten och Kulturarv uppvisar tillsammans ett mindre överskott på knappt 0,1 miljoner kronor.

Förvaltningen har för verksamhetsåret tilldelats 5,0 miljoner kronor i investeringsram samt 0,3 miljoner kronor

från föregående år, totalt 5,3 miljoner kronor. Utfallet för helåret blev knappt 1,6 miljoner kronor. Överskottet beror på förskjutningar i de pågående projekten på bland annat Mariaskolan och Alfaskolan.

Framtiden

En stor utmaning för grundskolans verksamheter blir att se över behovet av skollokaler då elevantalet ökar i snabb takt, framförallt inom Per-Olsområdet och främst av nyanlända elever. Under vårterminen 2015 startar projektet "Von Rosen" upp med målsättningen att få fler elever behöriga till gymnasiets nationella program. Två av förstelärarna kommer att arbeta i ett F-9 perspektiv inom matematik och svenska.

SKL:s Pisa 2015 fortsätter ytterligare två år och övergår nu i mer operativt arbete. Learning Study och Matematiklyftet ska fortsätta att implementeras i verksamheterna.

Projektet med lärplattor i förskoleklass och årskurs 1 har gett ett mycket positivt resultat och övergår nu till ordinarie verksamhet. Projektet har resulterat i att eleverna ökat sitt intresse för läs- och skrivinläring. Det är av stor vikt att satsningen som gjorts på inköp av datorer och lärplattor fortsätter, för att ge eleverna möjlighet till att arbeta med moderna hjälpmedel.

Den nybyggda aktivitetshallen vid Mariaskolan kommer att tas i bruk vårterminen 2015 och den kvarstående ombyggnationen av skolan har påbörjats.

Grundskolskolan fortsätter att utveckla användandet av digitala lärverktyg/IT-teknik samt att genom entreprenörskap arbeta för att öka delaktigheten i samhället och övriga skolor samt ett fortsatt arbete med läs-, skriv- och språkutveckling.

Risbroskolan kommer att införa en verksamhet för elever som av olika orsaker har svårt att delta i ordinär undervisning. För att förebygga en hög skolfrånvaro på mellanstadiet kommer en beteendevetare att ha ett nära samarbete med vårdnadshavare och elever i de fall där eleven börjar få stor frånvaro. Vid varje skola kommer det att finnas en kurator som ska arbeta som brobyggare mellan hem och skola.

Ett behov finns av en treparallellig F-6 skola både på Alfaskolan och Per-Olsskolan de närmaste åren samt ytterligare lokaler och personal för förskoleklass och fritidshem. Rekrytering av behörig personal blir en stor utmaning de kommande åren. Kvalitetsarbete ska bedrivas på varje skola och på huvudmannanivå.

Förskoleavdelningen ska testköra inkomstuppgifter från Skatteverket. Utifrån resultat kommer beslut att tas om avtal ska tecknas. E-legitimation för inloggning i Hypernet kommer att införas under 2015.

Utbildningen i NTA kommer att fortgå under 2015. Målet är att alla som är intresserade ska utbildas.

Förskoleavdelningen driver tillsammans med NVK projektet "Naturen som en inspirationskälla – förskolegården" i fokus. Det är två studenter från Mälardalens högskola som i sitt examensarbete har arbetat fram en plan med för-

slag på åtgärder som kan främja barns tidiga naturintresse via förskolegårdarna. Studenterna har, tillsammans med förskolepersonalen, arbetat fram förslag på hur utemiljön kan utvecklas. Medel har beviljats och det praktiska arbetet påbörjas under våren.

Den största utmaningen blir att rekrytera förskollärare.

På bakgrund av den fortsatta barn- och elevökningen har beslut om byggnation av ett nytt produktionskök tagits och projekteringsarbetet har påbörjats.

Införandet av kostdataprogrammet Matilda pågår och kostservice fortsätter att utveckla inköp och att laga mat efter säsong. Verksamheten strävar efter att öka inköpen av ekologiska varor.

Som ett led i att öka säkerheten parallellt med ökande besök vid samtliga kultur- och fritidsverksamheter, kommer informationsarbetet ställa nya krav på skyltar, guider och mötesplatser. Genom ett aktivt föreningsliv, brett aktivitetsutbud samt mångfald av arrangemang, möjliggörs och utvecklas en aktiv fritid.

Regional kulturskola är ur ett nationellt perspektiv helt nytt och innebär ett länsövergripande samverkansprojekt. Detta ska bidra till att ytterligare öka samverkan mellan musik- och kulturskolorna i länet och stärka kompetensen bland lärarna genom gemensamma fortbildningar för att optimera resurserna.

Helt i linje med bibliotekslagen kommer det fortsatta utvecklingsarbetet att fokusera på digitalt utanförskap, läsfrämjande och prioriterade grupper. Arbetet med en lokal biblioteksplan för folkbiblioteksverksamheten i Fagersta kommun ska slutföras.

Fagersta Turism fortsätter att utveckla visningsverksamheten med hjälp av rådgivning från Swedish Welcome och följer VKL:s riktlinjer för turismutveckling.

Den nya fritidsgården som är öppen för alla från årskurs 4 till och med år 3 på gymnasiet, ska genom demokratiska arbetsformer fortsätta att utvecklas och nå fler ungdomar.

*Glada barn upptäcker sin nyöppnade
förskola Raketen tillsammans
med pedagogerna. >>>*

Utbildnings- och fritidsnämnden – Måluppfyllelse av effektmål 2014

Förvaltning: Administration och ekonomi, grundskola, förskoleverksamhet, kostservice, kulturavdelningen, Fagersta fritid

Målet inte uppfyllt.

Målet delvis uppfyllt.

Målet uppfyllt.

Målet redovisas senare.

Utbildnings- och fritidsnämnden: *Gemensamma effektmål inom nämndens ansvarsområde*

Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2014	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet.	Mäta kvalitet och effektivitet med fem jämförbara kommuner.	Inom alla verksamheter pågår ett förbättringsarbete. Kvalitetsmått varierar mellan olika verksamheter. Verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt i jämförelse med andra kommuner. Som exempel ligger grundskolans kostnader 9,2 procent under standardkostnaden. Jämförbara kommuner ligger 2,2 procent över standardkostnaden.
Kommunen ska verka för god integration.	Erbjuda praktikplatser inom de verksamheter som nämnden ansvarar för.	Samtliga grundskolor har erbjudit praktikplatser och förskoleverksamheten har haft 6 praktikanter med annat modersmål än svenska. Inom kostservice har praktikanter erbjudits både praktikplats och visstidsanställningar. Biblioteket har två praktikplatser och har ständig översyn av mediebehovet och vilka språk som är aktuella. Kulturskolan har ett samverkansprojekt med förskolan för nysvenska förskolebarn samt haft riktad information till Norrbygårdens boende. Ungdomscenter har genomfört språkläger för nyanlända barn i åldrarna 7-13.
	Tillgodose aktuell information på de mest efterfrågade språken.	
Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar.	Andelen inköpta rättvisemärkta produkter ska öka jämfört med föregående år.	Hela förvaltningen arbetar aktivt med miljöfrågor. Miljöarbetet ingår i kursplanerna för samtliga grundskolor och miljöaspekten genomsyrar skolornas dagliga arbete. Kostservice har upphandlat flera behandlade grönsaker som är förpackade i "easybag". Andelen rättvisemärkta produkter har ökat.
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån.	Marknadsföra nämndens verksamheter i befintliga nätverk.	Samtliga verksamheter marknadsför nämndens verksamheter i olika nätverk.
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare.	Vi strävar efter att anställa personal med rätt kompetens samt att ge personalen möjlighet till kompetensutveckling.	Utbildnings- och fritidsnämndens verksamheter anställer personal med rätt kompetens samt ger möjlighet till utveckling inom respektive verksamhetsområde. Förskollärartätheten har ökat, vakanta tjänster har oftast tillsatts med förskollärare. Svårigheter finns att rekrytera behöriga grundskollärare.
	Vi fortsätter att satsa på personalens hälsa.	Samtliga verksamheter fortsätter att satsa på personalens hälsa, friskvårdsinspiratörer finns inom förvaltningen som fortlöpande uppmuntrar personalen till att utnyttja friskvårdstimmen.
Kommunen ska arbeta för att skapa en attraktiv utbildning som hävdar sig väl med andra utbildningsanordnare.	Öka andelen behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet.	Marginell försämring jämfört med föregående år. Om elever som varit mindre än 4 år i Sverige ej medräknas är andelen 95 procent och målet uppnås.

forts. Utbildnings- och fritidsnämnden: *Gemensamma effektmål inom nämndens ansvarsområde*

Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2014	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet.	Gav miljöer i behov av utökad trygghet och säkerhet.	 Arbetet med att kartlägga och inventera behovet av att utöka trygghet och säkerhet sker kontinuerligt i samtliga verksamheter. Inom förskoleverksamheten har en handlingsplan för barn med skyddad identitet tagits fram. Grundskolan ligger under snitt gällande anmälda kränkningar.
	Implementera kommunens värdegrund STAR (samarbete, trygghet, ansvar och respekt).	 Värdegrunden hålls levande på APT samt att information ges vid introduktion av ny personal.
Kommunen ska bidra till regionens utveckling och stärka Fagerstas konkurrenskraft.	Delaktighet i utvecklingen av regionens besöksnäring.	 Genom utveckling av regionens besöksnäring deltar kulturavdelningen i möten, seminarier och studiebesök. Kulturavdelningen bedrivs med intention att medverka i och förverkliga Fagersta kommuns målbild.
Upprätthålla en långsiktig välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten.	Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnads-effektivt sätt.	 För att nå budget i balans och följa kommunens ekonomistyrningsregler genomförs månatliga budgetuppföljningar.
	Verksamheterna ska ha en budget i balans.	 Redovisning med avikelserapportering och årsprognos görs månatligen till nämnden. Generellt inom förvaltningen arbetas aktivt för att sänka vikariekostnaderna genom att arbeta mer flexibelt och öka samverkan inom verksamheterna.

Dagverksamheten Kontakten firade tio år i sina nya, anpassade lokaler. På bilden syns Ann-Christine Swahn och Birgitta Pettersson.

Socialnämnden

Ordförande: Teemu Sulin

Förvaltningschef: Christina Kaloinen

Resultat

(kkr)	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Intäkter	81 888,0	104 309,3	97 471,0
Kostnader	-363 905,0	-384 213,3	-367 441,1
Nettokostnad före kapitalkostnad	-282 017,0	-279 904,0	-269 970,1
Kapitalkostnad	-2 091,2	-1 972,5	-2 038,5
Nettokostnad före kommunbidrag	-284 108,2	-281 876,5	-272 008,6
Kommunbidrag, årsbudget	269 945,0	269 945,0	266 360,7
Kommunbidrag, tilläggsanslag	14 163,2	14 163,2	7 113,6
Budgetavvikelse	0,0	2 231,6	1 465,7

Uppdrag

Socialnämnden består av 9 ledamöter och 5 ersättare. Nämndens uppgift är att besluta om mål och inriktningar som gäller nämndens verksamheter. Dessutom beslutar nämnden eller dess arbetsutskott i vissa myndighetsärenden om inte dessa är delegerade till tjänstemän

Socialnämndens ansvarsområde omfattar:

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Barn- och ungdomsvård inklusive myndighetsutövning för ensamkommande samt LSS, familjerätt, missbruksvård, konsumentrådgivning, ungdomsmottagning, samt tillstånd och tillsyn av servering av alkohol. Dessa verksamheter har en nettobudget på 28,2 miljoner kronor.

Äldreomsorg

Olika äldreboenden (korttidsvård och avlastning), dagverksamheter och öppna verksamheter, hemtjänst, matdistribution, färdtjänst, trygghetslarm samt sjukvård i särskilda boendeformer. Dessa verksamheter har en nettobudget på 154,6 miljoner kronor.

LSS och psykiatri

LSS omfattar gruppboenden och stödlägenheter, daglig verksamhet, fritidsklubb, avlastning, personliga assistenter,

kontaktfamiljer och kontaktpersoner, korttidsverksamhet samt ledsagarservice.

Psykiatri omfattar gruppboende, stödboende samt sysselsättning. Dessa verksamheter har en nettobudget på 56,8 miljoner kronor.

Försörjning och arbete

Sysselsättningsverksamheter, omsorgsverksamhet, budget- och skuldrådgivning, transporter, integration, coaching, stödboendet/härbärgat samt bostadsanpassning och Fixar-Malte. Dessa verksamheter har en nettobudget på 17,9 miljoner kronor.

Försörjningsstöd

Denna verksamhet har en nettobudget på 9,5 miljoner kronor.

Årets händelser

Individ- och familjeomsorgen

Det ökade inflödet av barn- och familjeärenden under 2013 har fortsatt i samma utsträckning under 2014. Under 2014 inkom 336 anmälningar om barn som far illa, mot 327 under 2013. Av dessa inleddes 130 utredningar och under året har 204 barnärenden varit pågående i någon form. Belastningen på handläggarna hög samtidigt

som avdelningen haft vakanta tjänster. Socionomkonsulter har anlitas. Den mottagningsfunktion som inrättades 2014 är viktig för att kvalitetssäkra bedömningar om skydd för barn. En nyskapad tjänst som myndighetschef med ansvar över myndighetsutövningen har tillsatts.

Individ- och familjeomsorgen ansvarar också för handläggningen av ensamkommande barn och ungdomar; både barn som anvisats till Norrbygårdens boende (HVB) samt för barn som kommer till Migrationsverkets asylboende. Det är socialnämndens ansvar att väcka talan hos tingsrätten om att utse nya vårdnadshavare till barn som beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Många av barnen behöver stöd i att hantera traumatiska upplevelser, saknaden efter sin familj eller ovissheten om familjen lever. Anvisningar från Migrationsverket avseende barn och ungdomar till anhöriga eller andra närstående ökar och en socialsekreterare med fokus på handläggning av ensamkommande barn och ungdomar har anställts.

Antalet barn och unga i behov av placering har ökat kraftigt under de senaste åren. 55 barn och ungdomar var placerade i familjehem eller HVB (Hem för vård och boende) under 2014, mot 50 under 2013. Utöver dessa har 17 ensamkommande barn varit placerade under 2014. Totalt 57 familjehem har varit verksamma. På grund av svårigheter med att rekrytera familjehem finns en påfallande risk att konsulentstödda, mer kostsamma familjehem måste anlitas. Riktlinjer för familjehemsvården är framtagna och fastställda av socialnämnden. De familjehem som deltog i utbildningen "Ett hem att växa i" har bildat ett nätverk.

Antalet placeringar enligt LVU (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga) har de senaste åren ökat. Dessa ärenden är ofta komplicerade och tar mycket arbetstid i anspråk.

Under våren 2014 har IVO (Inspektion för vård och omsorg) utövat tillsyn över handläggningen i barn- och ungdomsärenden inom avdelningen. Utifrån de brister som framkom har tre planeringsdagar genomförts och ytterligare planeringsdagar planeras.

Till familjebehandlingen kommer familjer via biståndsbeslut från myndighetsgruppen. Insatsen är frivillig och bygger på att föräldrar samtycker till hjälp och stöd samt är villiga att arbeta för en förändring i familjen. Under 2014 har 31 familjer haft kontakt med familjebehandlingen.

Familjecentralen är en samverkan mellan kommunen, Mitt hjärta Bergslagen och Västanfors-Västervåla församling, och syftet är att ge stöd till föräldrar och barn i åldern 0-6 år. Under 2014 har babyöppet lockat till sig i genomsnitt 10 föräldrar med barn per tillfälle och föräldrautbildningar har genomförts för förstagångsföräldrar samt för omfödorskor. Nytt för året är att föräldrar och barn som vistas på kvinnojouren har haft möjlighet till samvaro på familjecentralen, detta i syfte att bryta isolering.

Ungdomsmottagningen är en samverkan mellan Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner samt landstinget, där kuratorn organisatoriskt är placerad i Fagersta. Under året har kuratorn haft samtal med 106 ungdomar. Stor vikt har lagts på utåtriktad verksamhet med studiebesök och informationskvällar på skolorna, fritidsgårdarna samt boenden för ensamkommande.

Missbruksplaceringar av vuxna på behandlingshem har ökat under de senaste åren. Placeringarna har dock kunnat vara kortvariga då öppenvårdsinsatser tillgodosett behovet av behandling och boende efter placeringens avslut. Lätt-tillgängligheten av droger på Internet samt begränsningarna i att analysera droger medför svårigheter inom missbruksvården. Under 2014 har 262 anmälningar om missbruk inkommit till myndighetsgruppen, mot 209 anmälningar 2013. Två LVM-placeringar har varit pågående under året.

Vuxenhandläggarna deltar i länsgemensamma diskussioner som startat under året och som är mycket uppskattade. Gemensamma frågor såsom riktlinjer, LVM-omhändertaganden, yttranden, avgiftning dryftas. Samverkansträffarna mellan Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs handläggare fortgår.

Riktlinjer för missbruksarbete i Fagersta har tagits fram och fastställts under året. En planeringsdag med handläggarna, öppenvårdspersonalen och delar av personalstyrkan på Försörjning och arbete har hållits.

12-steps behandlingen är en samverkan mellan Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner och består av 16 veckors primärbehandling och 6 månaders eftervård. 24 personer från Fagersta har deltagit i behandlingen. Många avbryter sin behandling för att sedan återkomma. Sex personer som genomgått behandling och eftervård är fortfarande drogfria efter sex månader. En anhöriggrupp har genomförts vid tre tillfällen för 35 anhöriga. Behandlaren har under 2013/14 aktivt arbetat med att öka kunskapen om missbruk och 12-stepsbehandlingen hos samverkansparter samt med att utveckla verksamheten.

Under 2014 har 345 personärenden varit aktuella vid öppenvårdsmottagningen Slussen. 32 anhöriga har fått stöd via Slussen, 16 SMADIT (samverkan alkohol och droger i trafiken) och 7 ärenden i samverkan med frivården. Av de enskilda klienter som varit i kontakt med Slussen är 109 män och 75 kvinnor.

Slussen arbetar med ett flertal utåtriktade insatser, bland annat samverkan med Ungdomsmottagningen, vårdcentraler, skolor, fritidsgård och träff med arbetsgivare. Studiebesök har tagits emot och personalen har föreläst på en nationell konferens om missbruks- och beroendevård.

Fagersta och Skinnskatteberg samverkar kring familjerättsfrågor och handläggaren är organisatoriskt placerad i Fagersta. Belastningen är mycket hög och många ärenden präglas av djupa konflikter och våld mellan de vuxna. Det har varit en stor efterfrågan på frivilliga samtal samt råd-

givning inom vårdnads-, boende- och umgängesfrågor. De mer komplicerade faderskapsutredningarna ökar i omfattning och det finns ofta behov av tolk. Tjänsten är idag vakant och en socionomkonsult anlitas.

Antal restauranger med serveringstillstånd under 2014 var 11 styck och detaljhandel med folköl och tobak 13 styck. Yttre och inre tillsyn har gjorts enligt riktlinjerna. Handläggaren samverkar med länets alkoholhandläggare, polisen, skatteverket, länsstyrelsen och försäkringskassan.

Individ- och familjeomsorgen deltar aktivt i olika samverkansgrupper i länet; Barnahus, Socialjour, Social barn- och ungdomsvård, Riskbruk, missbruk och beroende (RIM), Regional samverkan kvinnofrid och BBIC (Barns behov i centrum). Handlingsplaner utifrån psykisk ohälsa för både barn och vuxna är framtagna och de lokala grupperna har haft möten.

Branden som under 2014 inte lämnade någon oberörd har inneburit många olika arbetsuppgifter och lärdomar för personalen. De mest drabbade har haft möjlighet att vända sig till två speciellt utsedda stödpersoner från avdelningen. Informationsmöten med drabbade har hållits samt olika planeringsmöten med Länsstyrelsen och andra samverkansparter.

Äldreomsorg

Fagersta har en större andel äldre invånare än jämförbara kommuner. Vid slutet av 2014 var 125 kvinnor och 53 män 90 år och äldre. Trots att 7 nya lägenheter för korttidsboende tagits i bruk är väntetiden till särskilt boende, framför allt till vårdboende, lång i jämfört med riket i övrigt även om det förbättrats.

Inom området för demenssjukdomar har BPSD-teamet (Beteende och psykiska symtom vid demens) fortsatt att utvecklas, både inom hemtjänsten och vid särskilt boende. Personalen som ingår i teamet ska ha kompetens för att ge råd och stöd till personal vid vård av personer med demenssjukdomar som har ett utåtagerande beteende. Förvaltningen har utbildat specialister på demensvård i form av två silviasystrar.

Vid särskilt boende har aktiviteter och socialt innehåll i vården utvecklats under året, till exempel genom konstutställningar, ”fredagsmys”, filmvisning med mera. Likaså har arbete med utveckla trädgårdarna pågått under året.

Under våren har personal inom äldreomsorgen utbildats i kommunens värdegrund och värdighetsgarantier. Förebyggande hälsoarbete har bedrivits i form av studiecirkel.

Samverkan med NVU pågår för vård- och omsorgscolle.

Antalet ärenden gällande sjuksköterskeinsatser har varit relativt konstant liksom insatserna i hemsjukvården. Behovet av insatser från sjukgymnaster och arbetsterapeuter har ökat och är stort.

Hemtjänsten har genomgått en genomlysning och insatser för att förbättra kvaliteten och för att få ett effektivt resursutnyttjande har påbörjats och gett ett gott resultat både för kostnader och kvalitet.

Under året har förvaltningen arbetat med att utveckla e-hälsa inom vård- och omsorg.

Trygghetslösning via webbkamera har provats i projektform på Malmens vårdboende. Intresse finns även bland kunder inom hemtjänsten som i dag har tillsyn via nattpatrull. I Fagersta finns det webbaserade anhörigstödet Gapet där den anhörige får kontakt med andra med liknade erfarenheter. I hemtjänsten används mobipen, en digital penna som dokumenterar och registrerar insatser och besök hos kunden.

Upphandlingen av digitala trygghetslarm har pågått under året. Avdelningen har bytt verksamhetssystem från Procapita till Pulsen. Vård- och omsorgsavdelningen har deltagit i Ledningskraft och länsövergripande projekt inom normen för ”De mest sjuka äldre”. Stor vikt har lagts vid förebyggande arbete genom användandet av kvalitetsregistret Senior Alert.

LSS och psykiatri

Specialistboendet för psykiatri, Sundet, möjliggör för personer att kunna erbjudas vård på hemmaplan. Sundet har haft boende med stora behov av både personalresurser och kompetent personal. Inom psykiatrin har samverkan med landstinget utvecklats. Utvecklingen inom LSS-området går mot allt svårare ärenden med utåtagerande personer och nya diagnoser. Nya behov har uppstått för ungdomar med diagnosen ADHD som inte kan bo kvar hemma. Kostnaden för ungdomar som bedriver sina studier på annan ort ökar. För att ytterligare höja kompetensen inom LSS har stimulansmedel erhållits från Socialstyrelsen. Två chefer och två omsorgspersonal har utbildats under året.

Myndighetsgruppen

Under 2014 har totalt 1277 beslut fattats, mot 1320 beslut 2013. Besluten som beviljats under 2014 har följande fördelning: 1143 beslut enligt SoL, 88 beslut om färdtjänst och 38 beslut om riksfärdtjänst. Inget av de avslagna besluten har överklagats till högre instans.

Frivilligcentralen och den öppna verksamheten har arrangerat underhållning och aktiviteter på mötesplatser samt förmedlat väntjänster under året. Anhörigstödet erbjuder stödsamtal, rådgivning, deltagande i öppna träffar, anhörigcirkel eller -grupper, avlösare i hemmet samt stöd vid ändrat boende.

Försörjning och arbete

De personer som behöver avdelningens resurser kräver allt fler sociala insatser. Arbetsförmedlingen prioriterar ungdomo-

mar, funktionshindrade och invandrare vilket är den allt större gruppen som står långt från arbetsmarknaden. Antalet ungdomar med psykisk ohälsa och ungdomar som saknar slutbetyg och gymnasiekompetens ökar. Tillsammans med en arbetslivscoach upprättas individuella handlingsplaner. Antalet deltagare har minskat då Arbetsförmedlingen inte får ingå avtal med en kommun. Ett behov finns av den kommunala verksamheten för personer som behöver träna på att passa tider, vara uthålliga, kunna utföra en arbetsuppgift och liknande, för att därefter kunna anvisas en extern aktörs insatser. Ett 3-steps program har införts med avstämning mellan deltagare, arbetslivscoach och arbetsledare. Den största samarbetspartnern är den lokala Arbetsförmedlingen.

Samordningsteamet FNS (Fagersta, Norberg och Skinnkatteberg) är helfinansierat av Norra Västmanlands Samordningsförbund. Verksamheten är permanent och riktar sig till personer mellan 18 och 64 år som står långt från arbetsmarknaden och har neuropsykiatriska sjukdomar eller psykisk ohälsa. Deltagarna måste vara aktuella hos minst två myndigheter för att komma ifråga för insatsen. Totalt 38 personer har varit inskrivna i teamets verksamhet.

Språnget har fram till den 31 juli 2014 delvis finansierats med ESF-medel. Inom Språnget rustas deltagarna för att öka möjligheten på den reguljära arbetsmarknaden eller motiveras till studier. Språnget har från och med den 1 augusti ingen extern medfinansiering och det är kommunerna som finansierar verksamheten. Ansträngningar för att hitta medfinansiering pågår. 57 personer har erhållit insatser varav 18 avslutats mot arbete eller studier. Samtliga har deltagit i insatser enligt de mål som är fastställda inom verksamheten.

Navigatorcentrum arbetar med det kommunala informationsansvaret, feriearbeten samt arbetsmarknads-åtgärder för unga i åldern 18-25 år. Verksamheten bedrivs tillsammans med Norberg och Skinnkatteberg. Nya utbildningslinor inom vård och omsorg samt förskola-fritids-grundskola har startats under vårterminen 2014. System Air-linan har tio platser och under vårterminen har fem elever från föregående år fortsatt utbildningen. Samtliga fick sommarjobb och under hösten har en elev fortsatt. Ungdomarna har praktik fyra dagar per vecka och studier i kärnämnen en dag per vecka. De flesta som varit inskrivna på Navigatorcentrum har en bakgrund med drogproblematik eller psykisk ohälsa. 87 ungdomar sökte feriearbete, varav 44 ungdomar fick arbete under två veckor. Fyra ungdomar fick arbete på språkkollo.

Kunderna inom LSS daglig verksamhet blir allt äldre och mer vårdkrävande, samtidigt som det från särgymnasiet och via inflyttning kommer nya kunder med stora vårdbehov. Verksamheten har förstärkts med personal med spetskompetens. Uppdatering av datorer samt inköp av surfplattor och program pågår och befintliga lokaler an-

vänds på ett optimalt sätt. Kompetensutveckling för personalen har påbörjats. Ett tätare samarbete med personal på gruppboenden har påbörjats och kan utvecklas ytterligare.

Vasavägens verksamheter består av stödboende, härberge samt särskilt äldreboende. Lågtröskelverksamheten inryms i samma byggnad för att ge personer med alkohol och/eller drogproblematik möjlighet att erhålla insatser från Arbetsförmedlingen. Under årets början var beläggningen låg, ca 20 %, och under de tre sista månaderna var beläggningsgraden över 90 %. Det har fokuserats på ett proaktivt arbete mot de med känt missbruk, att skapa goda relationer och ett bättre förtroende för verksamheten och personalen.

Integrationsenheten

Kommunen har från och med 2014 ett avtal med Länsstyrelsen om 25 anvisningsbara platser per år. Under året har inget organiserat mottagande skett. 361 personer som omfattas av etableringsreformen har flyttat in i kommunen under första halvåret, 244 vuxna och 117 barn. Anhöriginvandringen har planat ut. I januari 2012 startade ett projekt tillsammans med den lokala Arbetsförmedlingen, PNF (Pilotsamverkan Nyanlända i Fagersta), verksamheten är numera permanentad. Från kommunen ingår verksamhetsansvar samt två integrationshandläggare. Samlokalisering sker en dag/vecka. Arbetsförmedlingen bidrar med en arbetsförmedlare samt olika insatser och verktyg. Sammanlagt 76 hushåll har under året erhållit försörjningsstöd, av dessa har 32 hushåll gått till egen försörjning och 6 hushåll har flyttat. Av mottagna från etableringen 2013/2014 har 57 % kommit i egenförsörjning efter att ha fått insatser via PNF.

Norrbygårdens boende för ensamkommande flyktingungdomar har varit i drift under drygt fyra år. Boendet har 12 platser och riktar sig till ungdomar från 14 år och uppåt. Det satsas framförallt på utbildning, fritidsaktiviteter och att knyta nätverk. Enligt avtalet med Migrationsverket garanteras 5 platser för asylsökande från hösten 2014, mot tidigare 3. Eftersom genomsnittstiden från ansökan till beslut ligger på 124 dagar har behovet av platser ökat markant. Den 30 juni 2014 var 16 ungdomar inskrivna. Av dessa befann sig 3 i utsluss och utslussperioden är cirka 1 år. Samverkan gällande undervisning sker både med Risbroskolan och med NVU. Asyl- och Integrationshälsan i Västerås är en viktig samarbetspartner.

Försörjningsstöd

Arbetslösheten för ungdomar är fortsatt hög och ligger långt över riksgenomsnittet. Verksamheten har bytt handläggsystem vilket försvårar att få ut tillförlitlig statistik. Totalt har utbetalats 3 073 292 kronor för ungdomar 18-30 år och den sammanlagda utbetalningen stannade på 7 760 047 kr, 655 000 kr under budgeterade medel.

Ensamstående män utan barn är den dominerande gruppen, därefter ensamstående kvinnor utan barn. Cirka 200 nya ärenden har öppnats under året. Inflyttningen från andra kommuner har dämpats under året, allt färre lediga hyreslägenheter finns att tillgå. Den högsta utbetalningen skedde i februari med 728 000 kronor följt av mars med 721 000 kronor. Från och med maj har utbetalningarna stabiliserats runt 600- 650 000 kronor per månad med en tillfällig topp i juli.

Måluppfyllelse

Långsiktig hållbar utveckling med god kvalitet och effektivt resursutnyttjande.

Samarbetet för att effektivisera administration gemensamt med utbildning- och fritidsförvaltningen har gett en besparing på 2,5 miljoner kronor.

Inom förvaltningen arbetar vi aktivt med miljöfrågor. E-post används vid större utskick utom till externa samarbetspartner som saknar tillgång till Internet.

- **Öka anställdas frisknärvaro år 2011 med 10 procent (%).**

Målet är ej uppfyllt, då antalet medarbetare som ej har någon frånvaro, den så kallade frisknärvaron, sänktes från 34,3 % för år 2010 till 30,4 % för år 2011. Detta innebär en minskning med 3,9 procentenheter.

- **5 % av personalen ska ha minst 5 års erfarenhet inom verksamhetsområdet år 2011.**

Målet är uppfyllt.

Framtiden

Individ- och familjeomsorg

En fortsatt ökning av antalet placeringar kommer att påverka verksamheten kostnadsmissigt samt öka arbetsbelastningen. Den höga personalomsättningen försvårar ett effektivt arbete. Kravet på kortare handläggningstider, fyligare dokumentation och ökad delaktighet för barn, i kombination med många anmälningar om oro, är en utmaning för avdelningen. Under 2014 kommer en utbildning i Signs-of-safety att genomföras. Fyra barnhandläggare deltar i utbildningen som handlar om att skapa en plattform för samarbete med en bedömning om aktuell och historisk "skada" för barnet, framtida risk samt existerande skydd, styrkor och resurser inom familjen. Arbetet med att stärka barns delaktighet och ge trygg och säker vård i familjehem och HVB fortgår. Uppföljning av placerade barns skolgång kommer att prioriteras. En kartläggning av utbildningsnivån för placerade barn har genomförts och ska analyseras. Utbildningar för familjehemmen kommer att fortgå. Under våren 2015 kommer rutiner för avdelningen att revideras. De nationella riktlinjerna för missbruksarbete har reviderats och ska implementeras regional och lokalt 2015.

Äldreomsorg

För att klara framtidens äldreomsorg med ett ökat antal 80-åringar och äldre är utveckling av e- hälsa som ett komplement till personalen nödvändig. Närmast förestående är att hemtjänsten utrustas med digitala arbetslistor i telefon och nyckellösa lås. Analogt larm kommer att bytas ut mot digitalt. Valfärdsteknologiska lösningar för nattillsyn med kamera behöver utvecklas i samverkan med personal och kunder. Ett fortsatt samarbete med landstinget behövs för att tillgodose de mest sjuka äldres behov.

LSS och psykiatri

Det finns ett ökat behov av individuella lösningar kring personer med komplexa problem. Att ha ett psykiatriboende, Sundet, "insprängt" i annan verksamhet kan ge effektivitetsvinster men gör även att de boende kan upplevas störande och kräver då särskild tillsyn av personal.

Kompetenshöjande insatser och rekrytering av personal med adekvat utbildning kommer att behövas i framtiden. Fortsatt samarbete med landstingets psykiatri är viktigt för att kommun och landsting tillsammans på hemmaplan ska kunna tillgodose personers behov som har komplexa psykiatriska diagnoser och ge det individuella stöd som behövs.

Myndighetsgruppen

Från och med årsskiftet 2015 träder nya bestämmelser i kraft, vilket innebär att alla som bor i särskilt boende ska ha ett särskilt beslut om hemtjänst. Besluten ska följas upp minst en gång per år eller vid förändrat behov. Från den 1 juli 2015 kommer en biståndshandläggare för LSS att ingå i verksamheten.

Försörjning och arbete

För kommunens flyktingar kommer resultatet inom PNF och möjlighet till egenförsörjning att vara avgörande, runt 100 personer förväntas avsluta etableringsinsatserna under 2015 och kan komma in i kommunens ersättningssystem. Många personer med en multipel problemsituation inom arbetsmarknads-enheten behöver betydligt längre tid inom verksamheten innan vidare insatser är aktuella.

Projektet med Grön Rehabilitering visar goda resultat och avdelningen söker samarbetsformer inom förvaltningen. Arbetet med att utveckla LSS daglig verksamhet fortgår mot en ny och yngre målgrupp.

Arbetslösheten är fortsatt hög. Många av de individer som uppstår försörjningsstöd är inte attraktiva för arbetsgivare, även i högkonjunktur. Under 2015 kommer arbetet med arbetsintegrerade sociala företag att vara i fokus.

Projektering pågår med ett separat asylboende för ensamkommande flyktingungdomar, detta då inströmningen till landet hela tiden ökar och allt fler anvisas till kommunen utöver det avtal om sju asylplatser som tecknats med staten via länsstyrelsen.

Socialnämnden – Måluppfyllelse av effektmål 2014

Förvaltning: Individ och familjeomsorg, Äldreomsorg, LSS och Psykiatri, Försörjning och arbete

Målet inte uppfyllt.

Målet delvis uppfyllt.

Målet uppfyllt.

Målet redovisas senare.

Socialnämnden: *Gemensamma effektmål inom nämndens ansvarsområde*

Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2014	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska aktivt arbeta med att förbättra effektivitet och kvalitet.	Öka graden av önskvärt bemötande.	Enligt Öppna jämförelser har graden av önskvärt bemötande ökat i både hemtjänst och särskilt boende.
	Genomföra en studie omkring upplevelsen av insatser från familjebehandlingen.	Ämnet för studien har lämnats till Mälardalens högskola. Dock valde ingen student att genomföra studien.
	Förbättra informationen på hemsidan om familjehem.	Informationen på hemsidan är uppdaterad.
	Utreda effektivitetsvinster, för kvinnor och män, flickor och pojkar, genom användandet av e-Hälsa.	En handlingsplan kring e-Hälsa är framtagen.
Kommunen ska verka för god integration.	Minst 40 % av de flyktingar, kvinnor och män, som avslutade etableringsinsatserna 2014 ska gå till egen försörjning under 2014.	32 personer som avslutade sina etableringsplatser 2013 togs emot inom integrationsenheten, varav 9 har fått arbete och 6 har gått vidare till studier. Totalt 47 % har därmed gått till egen försörjning.
	Socialförvaltningens verksamheter ska ta emot minst fem språkpraktikanter under året.	Förvaltningen har under 2014 haft fler än fem språkpraktikanter.
Kommunen ska verka för att den totala miljöbelastningen minskar.	Öka andelen vegetarisk kost i särskilt boende.	Kapacitet finns ej inom Kostservice.
	Andelen inköpta rättvisemärkta produkter ska öka jämfört med föregående år.	Inneliggande lager ska förbrukas först, rättvisemärkta produkter väljs vid nyinköp.
Verksamheterna ska med samverkansorganisationerna och näringslivet utveckla förutsättningar för befintliga företag, nyföretagande och etableringar utifrån.	Inventera småföretagares kunskaper om verksamheter som bedrivs inom arbetsmarknadsenheten och integration.	En enkätundersökning mot småföretagare har genomförts. Av 40 tillfrågade företag, kände 36 inte till kommunens verksamhet för arbetslösa. 19 av de tillfrågade företagen kan ta emot praktikanter.
Verksamheterna ska stärka bilden av Fagersta kommun som en attraktiv arbetsgivare.	Öka andelen omvårdnadskompetens.	Kompetensen har ökat och utbildning pågår via Omvårdnadslyftet.
	80 % av personalen, kvinnor och män, ska årligen delta i friskvårdsaktiviteter.	Deltagandet har ej mätts på grund av tidsbrist. Dock ges information om kommunens friskvårdsaktiviteter till personalen.
Kommunen ska arbeta för att skapa en attraktiv utbildning som hävdar sig väl med andra utbildningsanordnare.	99 % av alla placerade barn och ungdomar, pojkar och flickor, ska ha påbörjat skolgång, eller ha en plan för detta, en månad efter placering.	Samtliga placerade barn som går i grundskolan har påbörjat sin skolgång.

forts. Socialnämnden: *Gemensamma effektmål inom nämndens ansvarsområde*

Gemensamma inriktningsmål	Effektmål 2011	Måluppfyllelse och kommentar
Verksamheterna ska arbeta förebyggande med trygghet och säkerhet.	En större del av kommuninvånarna får tillgång till information om socialförvaltningens arbete med våld i nära relation.	 Arbetet pågår kring en handlingsplan, införande i underlag för medarbetarsamtal samt att broschyrer ska finnas på offentliga platser inom kommunen.
	Öka kvinnor och mäns användande av web-baserat anhörigstöd (Gapet) med 10 % under året.	 Arbetet pågår fortlöpande i samtliga verksamheter.
	Ökad trygghet i särskilt boende.	 Enligt Öppna jämförelser har tryggheten i hemtjänsten samt i särskilt boende ökat.
Kommunen ska erbjuda och utveckla olika typer av boendemiljöer samt söka möjligheter till att styra boendeutvecklingen.	Utreda möjligheten att utöka boende för äldre på Malmen.	 Utredning har skett.
	Minska väntetiderna till särskilt boende med 30 dagar i snitt.	 Väntetiden har inte minskat. Det planeras för ytterligare 9 platser i anslutning till Malmen för att underlätta kösituationen.
Upprätthålla en långsiktigt välskött ekonomi med stabila ekonomiska förutsättningar för god kvalitet i verksamheten.	Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnads-effektivt sätt.	 Verksamheterna har låga kostnader jämfört med andra kommuner.
	Verksamheterna ska ha en budget i balans.	 Förvaltningen redovisar ett överskott på drygt 2,1 miljoner vid bokslut 2014.

Finansiella rapporter

▣ Resultaträkning	48
▣ Kassaflödesrapport	49
▣ Balansräkning	50
▣ Noter	51
▣ Sammanställd driftredovisning	61
▣ Sammanställd investeringsredovisning	61
▣ Total driftredovisning	62
▣ Total investeringsredovisning	65

På invigningen av förskolan Raketten fick barnen måla på väggarna.

Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i kkr	Not	Budget 2014	Kommunen		Koncernen	
			Bokslut 2014	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Verksamhetens intäkter	1	137 496	172 886	175 899	483 992	441 333
Verksamhetens kostnader	1	-833 352	-843 428	-788 919	-1 130 828	-1 019 641
Avskrivningar	2	-20 899	-20 775	-22 634	-22 203	-36 350
Verksamhetens nettokostnader		-716 755	-691 317	-635 653	-669 040	-614 658
Skatteintäkter	3	530 598	526 739	515 331	526 739	515 331
Generella statsbidrag och utjämning	3	143 131	145 061	128 625	145 061	128 625
Finansiella intäkter	4	17 062	25 059	26 535	3 778	5 327
Finansiella kostnader	4	-1 615	-3 365	-10 760	-4 254	-12 808
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		-27 578	2 177	24 079	2 284	21 817
Aktuell skatt					-2 620	-2 989
Uppskjuten skatt obeskattade reserver					-1 188	-1 417
Årets resultat	5	-27 578	2 177	24 079	-1 523	17 410

Kassaflödesrapport kommunen

Kassaflödesrapporten

(kr)	Not	141231	131231
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		2 177	24 079
Justering för avskrivningar	2	20 775	22 634
Just för förändring pensionsavsättning	14	5 923	2 709
<i>Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster som ingår i Årets resultat</i>			
Reavinst försäljning fastigheter och inventarier	1		-144
Reavinst försäljning aktier			-7 366
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		28 875	41 912
+/- Minskning/ökning förråd	8	104	-4
+/- Försäljning/inköp av exploateringsmark		964	-2 809
+/- Minskning/ökning övriga kortfristiga fordringar	10	-23 325	15 456
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	16	70 334	8 120
Kassaflöde från den löpande verksamheten		76 952	62 675
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	6	-57 906	-11 795
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6	109	144
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-57 797	-11 651
Finansieringsverksamheten			
Inköp av aktier och andelar		-48 930	
Försäljning av aktier och andelar		51 434	
Inköp av placeringar, finans			-39 118
Försäljning av placeringar, finans			49 237
Amortering långfristiga skulder		-1 663	
Ökning övriga långfristiga fordringar			-8 055
Ökning övriga långfristiga skulder			11 379
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		841	13 443
Årets kassaflöde		19 996	64 467
Likvida medel vid årets början		267 694	203 227
Likvida medel vid årets slut		287 691	267 694
Specifikation till årets kassaflöde			
+/- Ökning/minskning kortfristiga placeringar	10	19 321	7 126
+/- Ökning/minskning kassa och bank	11	675	57 341
Årets kassaflöde		19 996	64 467

Balansräkning

Balansräkning

Belopp i kkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		141231	131231	141231	131231
Tillgångar					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	238 797	201 595	250 480	342 918
Maskiner och inventarier	6	18 446	16 772	157 103	25 052
Pågående nyanläggningar	6	1 123	2 977	3 791	3 993
Finansiella anläggningstillgångar	7	239 504	242 008	237 241	252 486
Summa anläggningstillgångar		497 870	463 352	648 614	624 449
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd	8	157	261	1 843	2 871
Exploateringsfastigheter	9	1 845	2 809	1 845	2 809
Kortfristiga fordringar	10	79 689	56 364	121 544	92 268
Kortfristiga placeringar	11	150 897	131 576	150 897	131 576
Kassa och bank	12	136 794	136 119	185 885	185 303
Summa omsättningstillgångar		369 382	327 127	462 013	414 826
Summa tillgångar		867 252	790 479	1 110 626	1 039 275
Skulder och eget kapital					
<i>Eget kapital</i>					
Eget kapital	13	613 136	610 959	693 508	685 035
– därav årets resultat		2 177	24 079	-1 523	17 411
Summa eget kapital		613 136	610 959	693 508	685 035
<i>Avsättningar</i>					
Avsättning pensionsförpliktelser	14	63 258	57 335	77 359	70 076
Övriga avsättningar				33 479	27 299
Summa avsättningar		63 258	57 335	110 838	97 376
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	15	9 716	11 379	53 293	77 719
Kortfristiga skulder	16	181 143	110 806	252 988	179 146
Summa skulder		190 859	122 185	306 281	256 865
Summa skulder och eget kapital		867 252	790 479	1 110 626	1 039 275
Panter och ansvarsförbindelser	17				
a) pensionsförbindelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna, inklusive löneskatt		369 707	385 180	373 018	388 475
b) övriga förpliktelser		45 522	45 294	45 522	45 294
Summa panter och ansvarsförbindelser		415 229	430 474	418 540	433 769

Noter

Not 1. Verksamhetens intäkter och kostnader Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Intäkter enligt redovisning	172 886	175 899	483 992	441 333
Kostnader enligt redovisning	-843 428	-788 919	-1 130 828	-1 019 641
Verksamhetens nettokostnader	-670 542	-613 020	-646 836	-578 308
Interna poster som inte ingår i verksamhetens nettokostnader	28 380	33 523	28 380	33 523
Internränta	5 242	6 334	5 242	6 334
Totalt interna poster	33 622	39 857	33 622	39 857
I verksamhetens intäkter ingår				
Statsbidrag maxtaxa förskoleverksamhet	3 756	3 504	3 756	3 504
Statsbidrag kvalitetssäkring åtgärder förskoleverksamhet	602	555	602	555
<i>Reavinster vid försäljning av fastigheter:</i>				
Västanfors 11:1	122		122	
Ängelsberg 11:3	50		50	
Hedkärna 12:46	90		90	
Markområde Meling 11:1		44		44
Mark Åvestbo		100		100
Summa reavinster fastigheter	262	144	262	144
I verksamhetens kostnader ingår				
ökning av pensionsavsättning	5 922	2 180	6 900	3 406
pensionsutbetalningar	14 017	13 740	14 496	13 977
pensionskostnader, individuell del	16 058	14 872	18 647	17 364
löneskatt pensioner	7 096	7 525	7 817	8 226
Summa pensionskostnad	43 093	38 316	47 860	42 973
förändring semesterlöneskuld	2 086	1 206	2 265	1 556

Not 2. Avskrivningar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Planenliga avskrivningar	20 775	22 634	22 203	36 350
Summa	20 775	22 634	22 203	36 350

Not 3. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Kommunalskatt	528 024	518 107	528 024	518 107
Slutavräkning tidigare år	-1 375	299	-1 375	299
Prognos slutavräkning	90	-3 075	90	-3 075
Summa skatteintäkter	526 739	515 331	526 739	515 331
Inkomstutjämning	103 142	93 968	103 142	93 968
Kostnadsutjämning	-333	6 037	-333	6 037
Strukturbidrag	1 333		1 333	
Införandebidrag	14 639		14 639	
Regleringsbidrag	2 974	5 743	2 974	5 743
Utjämningsbidrag LSS	3 270	2 471	3 270	2 471
Kommunal fastighetsavgift	20 037	20 406	20 037	20 406
Summa generella statsbidrag och utjämning	145 061	128 625	145 061	128 625
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	671 800	643 956	671 800	643 956
<i>Avräkningsbelopp per invånare</i>				
Slutavräkning	-353	475	-353	475
Preliminär avräkning	7	-244	7	-244

Not 4. Finansiella intäkter och kostnader Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Ränteintäkter	3 196	1 780		1 604
Utdelning aktier	13 115	15 122		3 360
Avkastning aktieindexobligation	7 174			
Reavinst försäljning aktier	1 068	9 632		33
Övriga finansiella intäkter	506	2	3 778	329
Finansiella intäkter	25 059	26 535	3 778	5 326
Räntekostnader	8	8	862	2 030
Ränta pensionskostnad	1 512	1 259	1 512	1 259
Sänkt diskonteringsränta		5 271		5 271
Indexering Citybanan	209	2 184	209	2 184
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	1 431	1 828		1 828
Övriga finansiella kostnader	205	210	1 669	236
Finansiella kostnader	3 365	10 760	4 252	12 807

Not 5. Årets resultat Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Årets resultat	2 177	24 079	-1 523	17 411
Avgår: samtliga realisationsvinster	1 330	9 776		9 776
Jämförelsestörande poster				
<i>Verksamhetens intäkter</i>				
Återbetalning premier från FORA 2005-2006		10 718		10 718
<i>Finansiella kostnader</i>				
Sänkt diskonteringsränta		5 271		5 271
Justerat resultat	847	8 856	-1 523	2 187

Not 6. Materiella anläggningstillgångar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
<i>Markreserv</i>				
Ingående anskaffningsvärde	7 523	5 861		
Nyanskaffningar		1 662		
Försäljningar	-109			
Summa utgående ack anskaffningsvärden	7 414	7 523		
Ingående avskrivningar	662	596		
Nedskrivning		60		
Årets avskrivningar	6	6		
Summa utgående ack avskrivningar	669	662		
Summa utgående bokfört värde	6 746	6 861		
<i>Verksamhetsfastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	437 554	431 476		
Nyanskaffningar	52 729	6 078		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	490 283	437 554		
Ingående avskrivningar	284 190	270 083		
Nedskrivning		155		
Årets avskrivningar	13 168	13 952		
Summa utgående ack avskrivningar	297 358	284 190		
Summa utgående bokfört värde	192 925	153 364		

forts. Not 6. Materiella anläggningstillgångar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
<i>Fastigheter för affärsverksamhet</i>				
Ingående anskaffningsvärde	103 723	101 051		
Nyanskaffningar		3 124		
Anslutningsavgifter	-786	-452		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	102 937	103 723		
Ingående avskrivningar	95 679	94 573		
Årets avskrivningar	549	1 107		
Summa utgående ack avskrivningar	96 229	95 679		
Summa utgående bokfört värde	6 708	8 044		
<i>Omsorgsfastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	10 188	10 188		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	10 188	10 188		
Ingående avskrivningar	8 005	7 723		
Årets avskrivningar	209	282		
Summa utgående ack avskrivningar	8 214	8 005		
Summa utgående bokfört värde	1 974	2 183		
<i>Publika fastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	57 775	57 662		
Nyanskaffning	370	113		
Summa utgående ack anskaffningsvärden	58 145	57 775		
Ingående avskrivningar	49 225	48 550		
Årets avskrivningar	682	675		
Summa utgående ack avskrivningar	49 907	49 225		
Summa utgående bokfört värde	8 238	8 550		
<i>Fastigheter för annan verksamhet</i>				
Ingående anskaffningsvärde	40 190	40 190		
Nyanskaffning	443			
Summa utgående ack anskaffningsvärden	40 633	40 190		
Ingående avskrivningar	17 956	17 152		
Årets avskrivningar	762	804		
Summa utgående ack avskrivningar	18 718	17 956		
Summa utgående bokfört värde	21 915	22 233		
<i>Övriga fastigheter</i>				
Ingående anskaffningsvärde	1 143	1 143		
Summa utgående ack anskaffningsvärde	1 143	1 143		
Ingående avskrivningar	782	714		
Årets avskrivningar	68	68		
Summa utgående ack avskrivningar	851	782		
Summa utgående bokfört värde	292	360		
<i>Inventarier</i>				
Ingående anskaffningsvärde	48 749	46 270		
Nyanskaffningar	7 004	2 479		
Summa utgående ack anskaffningsvärde	55 753	48 749		
Ingående avskrivningar	32 593	27 039		
Årets avskrivningar	5 179	5 554		
Summa utgående ack avskrivningar	37 771	32 593		
Utgående bokfört värde	17 982	16 157		

forts. Not 6. Materiella anläggningstillgångar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
<i>Maskiner</i>				
Ingående anskaffningsvärde	2 816	2 816		
Summa utgående ack anskaffningsvärde	2 816	2 816		
Ingående avskrivningar	2 200	2 016		
Årets avskrivningar	152	184		
Summa utgående ack avskrivningar	2 352	2 200		
Utgående bokfört värde	464	615		
Pågående	1 123	2 977		
Totalt utgående ack anskaffningsvärden	769 312	709 660		
Totalt utgående ack avskrivningar	512 068	491 293		
Totalt pågående	1 123	2 977		
Totalt utgående bokfört värde	258 367	221 344		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Byggnader och mark, maskiner och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde			980 769	957 386
Nyanskaffningar			66 474	25 850
Försäljning			-933	-1 712
Anslutningsavgifter			-786	-452
Statliga bidrag				-303
Summa utgående ack anskaffningsvärden			1 045 524	980 769
Ingående avskrivningar			635 340	607 348
Försäljningar o utrangeringar			-886	-1 572
Årets avskrivningar			27 874	29 564
Summa utgående ack avskrivningar			662 328	635 340
Summa utgående bokfört värde			383 196	345 429
<i>Inventarier</i>				
Ingående anskaffningsvärde			69 737	65 740
Nyanskaffningar			8 672	4 068
Försäljning			-937	
Summa utgående ack anskaffningsvärden			77 472	69 808
Ingående avskrivningar			47 267	40 269
Försäljningar och utrangeringar			-929	
Årets avskrivningar			6 749	6 998
Summa utgående ack avskrivningar			53 087	47 267
Summa utgående bokfört värde			24 385	22 541
<i>Pågående nyanläggningar</i>				
			407 581	
Ingående balans			1 016	5 557
Under året nedlagda kostnader			3590	853
Under året genomförda omfördelningar			-816	-2 417
Summa utgående ack anskaffningsvärden			3 790	3 993

Not 7. Finansiella anläggningstillgångar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Utlåning				
VIF Bandyklubb	45	105	45	105
Fagersta Golfklubb	600	720	600	720
Fagersta Ryttarklubb	120	200	120	200
Fagersta Folkets Hus & Park	139			
Kommuninvest Förlagslån 45798	1 900	1 900	1 900	1 900
Pensionsmedelsförvaltning				
<i>Realräntor</i>				
Bayerische Landesbank realränteobl	5 398	5 398	5 398	5 398
Sv statens realränteobligation 3104	17 347	17 347	17 347	17 347
Exportkredit	12 295	12 295	12 295	12 295
GE realränteobl 3102	13 574	13 574	13 574	13 574
Swedbank Hypotek realränteobl 3102	5 474	5 495	5 474	5 495
Realränteobligation Huddinge 2028	10 663	10 846	10 663	10 846
Akademiska hus lån 124	10 041	10 321	10 041	10 321
<i>Strukturerade produkter</i>				
Nordea Tillväxtmarknader		5 157		5 157
UBS Capital Protected on S&P 500		5 500		5 500
Barclays Bank AIO 12/2017-04-12		5 000		5 000
SEB AIO Global 20190627P	7 350		7 350	
Nordea AIO USA 201906P	7 350		7 350	
<i>Fastigheter</i>				
Investering pensionsfastigheter	9 158	9 158	9 158	9 158
Övrig långsiktig medelsförvaltning				
<i>Strukturerade produkter</i>				
Aktieindexobl Barclays Bric 40		15 964		15 964
Aktieindexobl HB tillväxtmarknader	16 500	16 500	16 500	16 500
SHB Aktieindexobl Sverige	15 000	15 000	15 000	15 000
RBS AIO Global trygghet	2 500	2 500	2 500	2 500
RBS AIO 20171120	10 000	10 000	10 000	10 000
Nordea AIO 20171120	10 500	10 500	10 500	10 500
Nordea AIO 20161121		10 500		10 500
SEB AIO 20161118	10 500	10 500	10 500	10 500
Nordea AIO USA 20180625	15 750	15 750	15 750	15 750
Barclays AIO EUR 20180619	10 500	10 500	10 500	10 500
Danske Bank AIO 20190305	15 308		15 308	
SEB AIO Global 20190627Ö	7 875		7 875	
Nordea AIO USA 201906Ö	7 875		7 875	
<i>Aktier</i>				
Windcap		2 140		2 140
Övriga aktier och andelar				
Pensionsfastigheter AB	42	989	42	989
Vafab Miljö AB	207	207	207	207
Nyemission Vafab Miljö AB	2 446	2 446	2 446	2 446
VB Energi AB	6 032	6 032	6 032	6 032
Andelar i Kommuninvest ek för	513	513	513	513
Andelar	247	611	247	611
	233 249	233 668	233 110	233 668

forts. Not 7. Finansiella anläggningstillgångar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper, andelar mm			237 017	234 512
Andelar i koncernföretag			-6 032	-6 032
Långfristiga fordringar			20 789	24 006
			251 774	252 486
Bidrag till statlig infrastruktur				
Aktivering bidrag till Citybanan	10 425	10 425		
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 1 av 5	-2 085	-2 085		
Upplösning av årliga enhetliga belopp, år 2 av 5	-2 085			
	6 255	8 340		
Summa finansiella anläggningstillgångar	239 504	242 008	251 774	252 486

Not 8. Förråd Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Varulager	157	261	1 842	2 871
	157	261	1 842	2 871

Not 9. Exploateringsfastigheter

Beräknat försäljningsvärde och beräknat anskaffningsvärde uppgår till samma belopp efter att kringkostnader på 364 000 kronor avräknats från projektet. Beloppet belastar årets resultat. Inbetalda anslutningsavgifter för VA aktiveras löpande som intäkt inom VA-verksamheten under 50 år. Övriga kostnader på 122 tkr är beräknad kostnad som ännu inte upparbetats.

Exploatering i tkr	2014		2013		Totalt
Markvärde	776				776
Övriga kostnader	3 295		122		3 417
Avgår kringkostnader, belastar ej projektet	-364				-364
Summa kostnader	3 707		122		3 829
Sålda tomter	-898		-964		-1 862
Återstående värde tomter	2 809		-964		1 845
Värdering i tkr	2014	2013	Totalt		
Markvärde	776				776
Övriga kostnader	3 295		122		3 417
Avgår kringkostnader, belastar ej projektet	-364				-364
Summa kostnader	3 707		122		3 829
Beräknat försäljningspris					3 829

Not 10. Kortfristiga fordringar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Handkassor	11	11	11	11
Interimsfordringar	43 103	28 138	49 420	34 476
Kundfordringar	13 168	10 718	41 173	33 226
Övriga fordringar	23 407	17 497	30 951	24 567
	79 689	56 364	121 555	92 279

Not 11. Kortfristiga placeringar Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
<i>Avsättningar för pensioner</i>				
Swedish Ethical Beta Fund	14 107	9 369	14 107	9 369
Skagen Global		839		839
Etisk global fond	17 252	8 208	17 252	8 208
Lannebo likviditet	84 073	86 902	84 073	86 902
Nordea företagsobligationsfond	31 312	26 257	31 312	26 257
UBS ES Europa Aktiefond	3 001		3 001	
DNB utlandsfond	1 151		1 151	
	150 897	131 576	150 897	131 576

Not 12. Kassa och bank Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Kassa	7	6	7	7
Bank	136 787	136 113	185 758	180 902
	136 794	136 119	185 765	180 909

Not 13. Eget kapital Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Ingående eget kapital	610 959	586 881	695 031	667 624
Utdelning				
Årets resultat	2 177	24 079	-1 523	17 410
Summa eget kapital	613 136	610 959	693 508	685 034
Anläggningsskapital utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder/avsättningar	424 896	394 638	484 482	449 354
Rörelsekapitalet utgör skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder	188 239	216 321	209 025	235 680
Summa eget kapital	613 136	610 959	693 507	685 034

Not 14. Avsättning pensionsförpliktelser Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Avsättning pensionsförpliktelse Fagersta kommun	22 567	20 321	22 567	20 321
Avsättning löneskatt Fagersta kommun	5 475	4 930	5 475	4 930
Avsättning pensionsförpliktelse NVU	5 655	4 873	5 655	4 873
Avsättning löneskatt NVU	1 372	1 182	1 372	1 182
Avsättning pensionsförpliktelse NVK	18 133	17 658	18 133	17 658
Avsättning löneskatt NVK	4 399	4 284	4 399	4 284
Avsättning pensionsförpliktelse förtroendevalda	4 553	3 290	4 553	3 290
Avsättning löneskatt förtroendevalda	1 105	798	1 105	798
NVU:s avsättning för pensioner			5 756	4 857
NVU:s avsättning löneskatt för pensioner			1 397	1 178
NVK:s avsättning för pensioner			5 592	5 397
NVK:S avsättning löneskatt för pensioner			1 357	1 309
	63 258	57 335	77 359	70 076

forts. Not 14. Avsättning pensionsförpliktelser Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Ingående avsättning Fagersta kommun	25 251	26 250		
Pensionsutbetalningar	-656	-674		
Nyintjänad pension	2 490	1 523		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	281	659		
Sänkning diskonteringsränta		2 223		
Förändring av löneskatt	545	-195		
Övrigt/byte av pensionsadministratör	131	-4 535		
Utgående avsättning	28 042	25 251		
Ingående avsättning NVU	6 055	5 286		
Pensionsutbetalningar	-179	-152		
Nyintjänad pension	917	209		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	70	122		
Sänkning diskonteringsränta		479		
Förändring av löneskatt	190	150		
Övrigt	-26	-39		
Utgående avsättning	7 027	6 055		
Ingående avsättning NVK	21 941	19 740		
Pensionsutbetalningar	-938	-899		
Nyintjänad pension	282	697		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	233	432		
Sänkning diskonteringsränta		1 536		
Förändring av löneskatt	115	430		
Övrigt	898	5		
Utgående avsättning	22 532	21 941		
Ingående avsättning förtroendevalda	4 088	3 350		
Nyintjänad pension	265	497		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	62	97		
Ändrad diskonteringsränta	936			
Förändring av löneskatt	306	144		
Utgående avsättning	5 658	4 088		
Total avsättning	63 258	57 336		
Övriga avsättningar				
Resultatutjämnings-/investeringsfond va Fagersta			8 148	5 624
Resultatutjämningsfond renhållning Fagersta			2 335	1 952
Resultatutjämnings-/investeringsfond va Norberg			3 955	2 125
Resultatutjämningsfond renhållning Norberg			2 394	2 137
Avsättning skatter och obeskattade reserver VB Elnät AB			9 836	8 738
Avsättning skatter och obeskattade reserver VB Energi AB			6 123	6 124
Avsättning skatter och obeskattade reserver VB Elförsäljning AB			689	599
			33 479	27 299

Not 15. Skuld bidrag till statlig infrastruktur Belopp i kkr	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Långfristiga skulder			58 319	66 340
Skuld Citybanan	12 818	12 609	12 609	12 609
Avgår betalning nr 1 av 5	-1 230	-1 230	-1 230	-1 230
Avgår betalning nr 2 av 5	-1 871		-1 871	
	9 716	11 379	67 827	77 719

Not 16. Kortfristiga skulder
Belopp i kkr

	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
Interimsskulder	21 945	13 031	61 870	38 504
Leverantörsskulder	50 345	15 342	57 533	41 356
Semesterlöneskuld	34 418	32 333	34 418	38 392
Statsbidragsförskott flyktingar	25 801	5 302	25 801	5 302
Upplupen pensionskostnad individuell del	16 058	14 872	16 058	17 345
Arbetsgivaravgifter	8 554	8 025	8 554	9 438
Preliminärskatt löner	7 398	7 014	7 398	8 307
Övriga kortfristiga skulder	1 470	1 432	26 202	5 934
Löneskatt	10 704	10 379	10 704	11 493
Förutbetalda skatteintäkter	4 450	3 075	4 450	3 075
	181 143	110 806	252 988	179 146

Not 17. Ansvarsförbindelser
Belopp i kkr

	Kommunen		Koncernen	
	2014	2013	2014	2013
<i>Borgensåtaganden</i>				
Västmanlands avfall AB	10 221	9 413		
Strömsholms kanalaktiebolag	1 018	1 060		
Bostadsrättsföreningar och egna hem		33 821		
Övriga föreningar		1 000		
Summa borgensåtaganden	11 238	45 294		
Pensionsförpliktelse - ansvarsförbindelse enligt KPA	297 527	309 979		
Löneskatt 24,26 %	72 180	75 201		
Aktualiseringsgrad 90 %				
Summa pensionsförpliktelse och löneskatt	369 707	385 180		
Summa borgensåtaganden och pensionsförpliktelser	380 945	430 474		
Panter och ansvarsförbindelser				
a) pensionsförbindelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna, inkl löneskatt			373 018	388 475
b) övriga förpliktelser			45 522	45 294
			418 540	433 769

Övrigt

Fagersta kommun har i mars 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2014-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Fagersta kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2014-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 299 065 Mkr och totala tillgångar till 290 730 Mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 19 Mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 19 Mkr. Kommunen har pensionsförpliktelse gentemot den personal som övergick till NVK vid årsskiftet 2003/2004 har pensionsförpliktelse gentemot den personal som övergick till NVK vid årsskiftet 2003/2004.

*Luftbevakningstornet återinvigdes
genom att elever släppte iväg heliumballonger.*

■ Sammanställd driftredovisning

Sammanställd driftredovisning

Belopp i kkr	Nettobudget 2014	Kostnader 2014	Intäkter 2014	Nettokostnad 2014	Netto- avvikelse	Nettokostnad 2013
Kommunfullmäktige	1 375,0	10 534,5	9 212,3	1 322,2	52,8	1 277,4
Kommunstyrelsen	156 744,7	139 622,9	6 617,8	133 005,1	23 739,6	134 410,2
Utbildnings- och fritidsnämnden	255 249,5	308 746,6	55 526,1	253 220,5	2 029,0	237 960,2
Socialnämnden	284 058,2	386 185,8	104 309,3	281 876,5	2 181,7	272 008,6
TOTALT	697 427,4	845 089,8	175 665,5	669 424,3	28 003,1	645 656,4

■ Sammanställd investeringsredovisning

Sammanställd driftredovisning

Belopp i kkr	Nettobudget 2014	Utgifter 2014	Inkomster 2014	Nettoinvestering 2014	Netto- avvikelse	Nettoinvestering 2013
Kommunstyrelsen	90 510,6	52 389,5	1 482,2	50 907,3	39 603,3	10 107,6
Utbildnings- och fritidsnämnden	5 291,0	3 700,0	5,4	3 694,6	1 596,4	1 532,8
Socialnämnden	4 327,0	2 944,1		2 944,1	1 382,9	1 172,6
TOTALT	100 128,6	59 033,6	1 487,6	57 546,0	42 582,6	12 813,0

Total driftredovisning

Total driftredovisning		B o k s l u t 2 0 1 4				
Belopp i kkr	Nettobudget 2014	Kostnader 2014	Intäkter 2014	Nettokostnad 2014	Nettoavvikelse	Nettokostnad 2013
Kommunfullmäktige						
1000 Kommunfullmäktige	627,0	646,9		646,9	-19,9	622,7
1002 Revision	748,0	675,3		675,3	72,7	654,8
1800 N Västmanlands ekonominämnd	38,1	28,1		28,1	10,0	27,4
1810 N Västmanlands ek.förvaltning	-38,1	9 184,2	9 212,3	-28,1	-10,0	-27,4
Kommunfullmäktige	1 375,0	10 534,5	9 212,3	1 322,2	52,8	1 277,4
2000 Kommunstyrelsen	2 420,6	2 650,0	3,6	2 646,4	-225,8	2 697,3
2003 Ansl f oförutsedda utgifter	5 142,7	3 717,4		3 717,4	1 425,3	7 675,0
2005 Hållbar jämställdhet i Fagersta		116,2	117,5	-1,3	1,3	0,0
2006 Hälsobefrämjande åtgärder	686,3	727,5	41,3	686,3		634,2
2024 Klimatbefrämjande åtgärder	56,0	56,0		56,0		421,0
2025 Finskt förvaltningsområde		607,2	607,2			
2049 Målbild Fagersta	292,3	292,3		292,3		250,1
2050 Totalförsvar o samhällsskydd		776,7	776,7			
2060 Bidr stiftelser o övr fören	1 643,2	1 673,4		1 673,4	-30,2	1 512,9
2080 Tomträtter	-799,0	118,2	998,9	-880,7	81,7	-858,3
2123 Bredbandssamordnare	130,0	278,0	128,8	149,3	-19,3	28,2
2202 Stöd till politiska partier	615,0	615,0		615,0		615,0
2203 Borgerliga förrättningar	13,0	18,7		18,7	-5,7	22,8
2205 Överförmyndare	2 099,1	2 445,4	434,8	2 010,7	88,4	1 426,3
2206 Allmänna val	200,0	529,1	444,9	84,2	115,8	12,8
Övrigt	12 499,2	14 621,2	3 553,5	11 067,7	1 431,5	14 437,2
2070 NVU	65 277,0	63 627,3	32,9	63 594,5	1 682,5	60 398,9
2090 Kollektivtrafik	3 530,0	3 530,0		3 530,0		3 440,0
2100 NVK	37 219,0	19 269,6		19 269,6	17 949,4	20 557,2
2101 TVG	2 087,0	2 007,0		2 007,0	80,0	2 007,0
2102 Västman-Dla MBN	5 904,0	5 503,9		5 503,9	400,1	5 688,6
2103 N V-manlands samordn.f	357,6	329,0		329,0	28,6	317,6
2104 Bidrag till SDR	10 535,0	10 509,6		10 509,6	25,4	10 577,9
2105 Bidrag till lönenämnd	2 081,8	2 221,8		2 221,8	-140,0	2 227,3
2106 Bidrag till N V ekonominämnd	4 488,0	4 258,8		4 258,8	229,2	3 646,5
Köpt verksamhet	131 479,4	111 256,9	32,9	111 224,0	20 255,4	108 861,1
2010 Kommunkansli	3 778,4	3 332,2	183,8	3 148,3	630,0	3 214,3
2011 Arkiv	383,0	493,9	134,5	359,4	23,6	421,1
2013 Upphandlingsservice	1 699,7	2 102,1	714,7	1 387,4	312,3	1 192,9
2014 Televäxel/reception		1 191,1	1 545,8	-354,7	354,7	-161,4
2016 Vaktmästeri	698,9	920,1	284,4	635,6	63,2	592,8
2017 Personal- o lönekontor	2 982,2	2 793,1	12,7	2 780,5	201,7	2 204,6
2018 Företagshälsövärd	156,8	137,1		137,1	19,7	712,3
2020 Fackliga företrädare	1 260,6	797,0	35,8	761,2	499,4	1 131,3
2021 Personalvård	207,8	268,9		268,9	-61,1	215,6
2600 Information	1 598,8	1 709,4	119,7	1 589,7	9,1	1 588,6
Ks förvaltningar	12 766,2	13 744,8	3 031,4	10 713,4	2 052,8	11 111,9
Kommunstyrelsen	156 744,7	139 622,9	6 617,8	133 005,1	23 739,6	134 410,2

Total driftredovisning

Belopp i kkr	B o k s l u t 2 0 1 4					Nettokostnad 2013
	Nettobudget 2014	Kostnader 2014	Intäkter 2014	Nettokostnad 2014	Nettoavvikelse	
Utbildnings- och fritidsnämnden						
6600x Nämnd och central förvaltn	11 169,9	13 460,9	3 032,6	10 428,3	741,7	11 203,4
610x Kostservice	2 819,1	27 369,7	24 769,1	2 600,6	218,5	330,7
62xx Kulturskola & bibliotek	9 589,3	10 233,4	915,2	9 318,2	271,1	8 920,8
64xx Förskoleverksamhet	71 439,7	73 805,0	2 545,8	71 259,2	180,5	70 698,2
65xx Skolbarnomsorg	5 850,7	8 194,2	2 410,7	5 783,5	67,2	6 033,6
65xx Förskoleklass	6 549,0	6 834,2	52,2	6 782,0	-232,9	6 119,0
66xx Grundskola	114 375,6	121 745,7	6 716,4	115 029,3	-653,7	103 394,0
67xx Obligatorisk särskola	6 651,7	15 403,9	10 043,4	5 360,5	1 291,2	3 682,3
68xx Fagersta fritid	20 677,4	24 951,4	4 353,6	20 597,8	79,6	20 963,0
692x Turism	1 350,3	1 864,0	561,8	1 302,1	48,2	1 294,7
693x Kulturarv	4 776,8	4 884,4	125,2	4 759,2	17,7	5 320,6
Utbildnings- och fritidsnämnden	255 249,5	308 746,6	55 526,1	253 220,5	2 029,0	237 960,2
Socialnämnden						
Politisk verksamhet	3 482,6	876,7		876,7	2 605,9	1 052,0
Förvaltningsövergripande	10 313,7	9 746,5	2 428,9	7 317,6	2 996,1	9 605,2
Biståndshandläggning	2 246,1	1 916,0	0,0	1 916,0	330,1	1 883,4
Familjerådgivning	570,9	1 006,3	441,2	565,1	5,8	571,2
Projekt	347,1	1 123,2	848,7	274,5	72,7	179,8
Gemensam administration	16 960,4	14 668,7	3 718,9	10 949,9	6 010,5	13 291,6
Individ- o familjeomsorg						
Gemensam administration	9 042,2	10 373,9	1 150,8	9 223,0	-180,8	9 822,7
Placeringar barn och unga	10 015,8	15 086,4	1 862,7	13 223,7	-3 207,9	10 257,5
Övr insatser för barn och unga	4 021,3	4 421,4	1 049,1	3 372,3	649,0	3 475,9
Insatser vuxna	1 008,1	2 882,8	409,9	2 473,0	-1 464,9	1 545,5
Stödboende och härbärge	4 123,4	5 084,9	1 174,4	3 910,6	212,9	3 919,7
Individ- o familjeomsorg	28 210,8	37 849,4	5 646,8	32 202,6	-3 991,806	29 021,4
Vård och omsorg						
Gemensam administration	9 755,2	10 640,1	885,4	9 754,7	0,6	10 290,9
Äldreomsorg	124 145,5	144 863,3	17 363,2	127 500,1	-3 354,6	120 796,0
Dagcentraler	6 451,3	12 851,6	6 438,1	6 413,5	37,8	8 905,7
Sjukvård och rehabilitering	14 268,0	13 860,6	291,9	13 568,7	699,3	12 749,1
LSS	43 968,7	65 828,6	22 570,8	43 257,8	710,9	44 026,7
Psykiatri	12 810,7	14 199,5	1 705,7	12 493,8	316,9	12 108,2
Vård och omsorg	211 399,5	262 243,6	49 255,0	212 988,6	-1 589,1	208 876,7
Försörjning & Arbete						
Gemensam administration	2 218,1	2 765,8	480,6	2 285,2	-67,1	1 296,4
Arbetsmarknadsåtgärder	15 141,5	35 168,8	21 292,8	13 875,9	1 215,6	10 779,2
Bostadsanpassning	1 815,9	1 860,9	65,2	1 795,7	20,2	1 850,5
Budget- och skuldrådgivning	432,8	465,5	6,0	459,5	-26,7	426,4
Integration	-1 608,9	22 108,5	23 715,1	-1 606,6	-2,3	-1 789,9
Försörjningsstöd	9 538,1	9 054,6	128,8	8 925,8	612,3	8 256,3
Försörjning & Arbete	27 537,5	71 424,1	45 688,6	25 735,5	1 752,0	20 818,8
Socialnämnden	284 108,2	386 185,8	104 309,3	281 876,6	2 231,6	272 008,6
Totalt nämnderna	697 477,5	845 089,8	175 665,4	669 424,4	28 053,0	645 656,5

Total driftredovisning

Belopp i kkr	Nettobudget 2014	B o k s l u t 2 0 1 4				Nettokostnad 2013
		Kostnader 2014	Intäkter 2014	Nettokostnad 2014	Netto- avvikelse	
Finansieringen						
31 Taxor och avgifter			-313,3	-313,3	313,3	-7,1
34 Hyror och arrenden	-19 999,2		-20 049,7	-20 049,7	50,5	-22 408,0
35 Bidrag	-4 000,0		-4 870,8	-4 870,8	870,8	-14 776,2
36 Försäljning av verksamhet			-104,5	-104,5	104,5	-86,8
38 Försäljn anlägg.n.tillgångar			-262,4	-262,4	262,4	-144,0
80 Skatteintäkter	-530 598,0		-526 738,8	-526 738,8	-3 859,2	-515 331,4
82 Generella statsbidrag	-143 131,0		-145 394,4	-145 394,4	2 263,4	-128 624,7
84 Finansiella intäkter	-17 062,3		-25 059,3	-25 059,3	7 997,0	-26 535,4
40 Inköp av anläggningstillgångar						0,4
45 Bidrag och transfereringar	5 185,0	2 095,0		2 095,0	3 090,0	2 085,0
46 Entreprenad o köp av vht		163,2		163,2	-163,2	319,3
50 Löner arbetad tid	2 201,8	49,7		49,7	2 152,1	
51 Förändr semesterlöneskuld	2 000,0	2 085,6		2 085,6	-85,6	1 205,6
56 Soc avg enl lag	-1 257,6	-4 326,0		-4 326,0	3 068,4	-3 651,4
57 Pensionskostnader	12 491,6	14 856,3		14 856,3	-2 364,7	10 030,9
60 Lokal- och markhyror	6 426,7				6 426,7	
70 Transporter och resor		8,5		8,5	-8,5	
71 Personalrepresentation		27,2		27,2	-27,2	
72 Annonser, reklam, information		12,7		12,7	-12,7	
73 Försäkrings- o riskavgifter		1 138,5		1 138,5	-1 138,5	
74 Övriga främmande tjänster		296,0		296,0	-296,0	302,0
75 Tillfälligt inhyrd personal		8,3		8,3	-8,3	
76 Diverse kostnader		15 128,4		15 128,4	-15 128,4	
78 Realisationsförluster		10,3		10,3	-10,3	
79 Avskrivningar	15 288,4	15 316,3		15 316,3	-27,9	16 757,9
83 Inkomst- och kostnadsutjämning		333,3		333,3	-333,3	
85 Finansiella kostnader	1 565,0	3 209,0		3 209,0	-1 644,0	10 626,8
86 Avsättningar	1 497,0	1 295,0		1 295,0	202,0	1 185,9
96 Interna kostnader		1,5		1,5	-1,5	
97 Div interna kostnader	-506,9	-516,7		-516,7	9,8	-683,9
Finansieringen	-669 899,5	51 192,1	-722 793,2	-671 601,1	1 701,6	-669 735,1
Totalt kommunen	27 577,9	896 282,0	898 458,6	-2 176,7	29 754,6	-24 078,6

Total investeringsredovisning

Total investeringsredovisning		B o k s l u t 2 0 1 4				
Belopp i kkr	Nettobudget 2014	Utgifter 2014	Inkomster 2014	Nettoinvest. 2014	Netto- avvikelse	Nettoinvest. 2013
Kommunstyrelsen						
9003 Mark- o fast inköp		1 015,8	706,6	309,3	-309,3	-566,4
9009 Server Public 360	519,0	194,0	290,8	-96,8	615,8	367,1
9015 Investeringsreserv	981,0				981,0	
Kommunstyrelsen	1 500,0	1 209,8	997,4	212,5	1 287,5	-199,2
Entreprenad NVK						
9091 Ofördelade invest NVK	10 176,0				10 176,0	
9092 Anslutningsavgifter			484,9	-484,9	484,9	-200,7
9835 Norra Sjöheden	104,9				104,9	
9847 Vilhelmina, konv värme						-0,4
9850 Vilhelmina, skärmtak						9,0
9851 Fagerliden omkl.rum						314,2
9852 Energiproj samtl fastigheter						224,0
9853 Mariaskolan, ny idrottshall		37,8		37,8	-37,8	5 107,6
9855 Stolpvreten, Solängen, skärmtak						116,3
9856 Per-Ols Björksta lekutrustn						20,0
9857 Vilhelmina, aktivitetspark för äldre						112,7
9858 Sjöheden, VA-ledningar	208,4	26,7		26,7	181,7	3 123,8
9859 Solliden 2, wc stolar m dusch o tork		139,0		139,0	-139,0	
9860 Mariaskolan etapp 2	43 340,9	21 160,4		21 160,4	22 180,5	849,1
9861 Västanfors IP, utbyggnad	2 309,0	2 092,3		2 092,3	216,7	114,6
9863 Sjöheden, gem kostnader	151,7				151,7	
9864 Pastejen, omb o hissinst	1 296,0	1 085,4		1 085,4	210,6	210,6
9865 Per-Olsskolan ny lekutrustning	234,7	175,0		175,0	59,7	157,3
9866 Nya förskolan	11 109,0	10 968,3		10 968,3	140,7	19,2
9867 Björkbacken, byte styrutrustning	82,0				82,0	
9868 Energiprojekt, Biet Dalavägen 50	379,0	443,1		443,1	-64,1	
9869 Bävaren 8, Ugglan, ny ventilation	4 695,0	4 130,0		4 130,0	565,0	
9870 Hedkärren, värmehytter	400,0	158,3		158,3	241,7	
9871 Fårbo, ny indstriväg	1 500,0	370,0		370,0	1 130,0	
9872 Fårbo, iordningställnade industrimark	1 000,0	847,6		847,6	152,4	
9873 Fårbo, nyanläggning VA	1 700,0				1 700,0	
9877 Biet 4, tillbyggnad Alfaskolan	9 594,0	9 055,7		9 055,7	538,3	
9879 Björbacken, ny parkering m.m	730,0	490,1		490,1	239,9	
Entreprenad NVK	89 010,6	51 179,6	484,9	50 694,8	38 315,9	10 306,8
Kommunstyrelsen	90 510,6	52 389,5	1 482,2	50 907,2	39 603,4	10 107,6
Utbildnings- och fritidsnämnden						
9101 Petrolia						166,6
9110 Inventarier, grundskola	2 236,0	1 848,5		1 848,5	387,5	495,2
9121 Inventarier, kostservice	370,0	13,6		13,6	356,4	
9123 Fag fritids och Fagerstahallen	380,0	238,0		238,0	142,0	
9124 Ungdomscenter	300,0	221,7		221,7	78,3	
9125 Kulturavdelningen	250,0	164,9		164,9	85,1	
9129 Förskoleverksamheten	455,0	82,8		82,8	372,2	
9131 Datorer, förskolan	100,0	72,5		72,5	27,5	
9132 Datorer, grundskolan	300,0	341,0		341,0	-41,0	317,8
9136 En till en årskurs 7-9	700,0	666,8	5,4	661,4	38,6	540,0
9142 Förvaltningsövergripande	200,0	50,3		50,3	149,7	
9144 Inventarier kulturskolan						13,2
Utbildnings- och fritidsnämnden	5 291,0	3 700,0	5,4	3 694,6	1 596,4	1 532,8

Total investeringsredovisning

Belopp i kkr	B o k s l u t 2 0 1 4					Nettoinvest. 2013
	Nettobudget 2014	Utgifter 2014	Inkomster 2014	Nettoinvest. 2014	Netto- avvikelse	
Socialnämnden						
9151 Inventarier Malmen						555,6
9153 Inventarier Nybo	56,2	56,2		56,2		30,7
9154 Inventarier Solliden	405,4	405,4		405,4		119,6
9155 Inventarier Adm o IFO	329,8	329,8		329,8		84,5
9156 Inventarier ÄO	1 041,8	41,8		41,8	1 000,0	24,9
9157 Inventarier LSS/Psyk	71,8	71,8		71,8		28,6
9158 Inventarier Försörjn o arb	163,9	163,9		163,9		10,0
9159 Inventarier Dagl vht						21,8
9164 Inv. Gruppboende LSS						22,9
9166 Inventarier, Rehab	10,5	10,5		10,5		48,0
9168 Pulsen	1 674,7	1 674,7		1 674,7		226,0
9169 Tieto - Procapita	572,7	189,8		189,8	382,9	
Socialnämnden	4 327,0	2 944,1	0,0	2 944,1	1 382,9	1 172,6
Totalt kommunen	100 128,6	59 033,5	1 487,6	57 545,9	42 582,7	12 813,0

Redovisningsprinciper

Redovisningsmallens dokument

Resultaträkningen

sammanfattar kostnader och intäkter samt visar årets förändring av det egna kapitalet.

Balansräkningen

visar kommunens ekonomiska ställning på bokslutsdagen.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalys enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation nr 16.2 används.

Värdering

Övergripande värderingsprincip är försiktighetsprincipen, vilket medför att skulder inte får undervärderas respektive att tillgångar inte får övervärderas.

Interna poster

Verksamhetens intäkter och kostnader är justerade med interna poster, förutom budget.

Leverantörsfakturor och utställda fakturor

Periodisering har gjorts av leverantörsfakturor och utställda fakturor med väsentliga belopp.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Semesterlöneskulden

Semesterlöneskulden har redovisats som en kortfristig skuld.

Avskrivningar

Avskrivning av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

Avskrivningarna påbörjas månaden efter investeringen är slutredovisad.

NVK och medlemskommunerna har under året haft överläggningar om riktlinjer för komponentredovisning. Under innevarande år rekommenderar NVK medlemskommunerna att tillämpa komponentavskrivningar även för nybyggnader och har börjat med att lämna sådant underlag inför aktiveringar. Första året sätts en minsta gräns för komponentindelning vid åtgärder >1,0 Mkr. För befintliga tillgångar som inte tidigare varit uppdelade på komponenter har NVK inte tagit fram något förslag till sådan uppdelning. För nya investeringar används i tillämpliga delar SKL:s publikation Komponentavskrivning i kommuner och landsting. Under 2015 kommer mallar för detaljerad komponentindelning att tas fram för typexempel på kommunala anläggningsinvesteringar.

Pensioner

Förändringen av pensionsskulden redovisas under verksamhetens kostnader.

Intjänade pensioner fr o m 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen enligt den sk blandade modellen. Kommunen har för perioden 1998-2005 beslutat att hela den individuella delen av pensionen skall betalas ut för individuell förvaltning. Fr o m år 2006 är avsättningen obligatorisk. Beräkningen av den individuella delen är gjord efter samma förhållande mellan lönesumma och verklig kostnad som utfallet 2013.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot kommunalrådet.

Kommunen har enligt avtal pensionsförpliktelse gentemot förbundschef på NVK.

Som underlag för pensionsskuld och pensionskostnader har KPA's beräkning från 2014 använts.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats och redovisats det år då den beskattningsbara inkomsten intjänats.

Kommunen tillämpar rekommendation 4.2 från "Rådet för kommunal redovisning" vad avser redovisning av skatteintäkter.

Rekommendationen avseende kommunalskatt innebär att inkomstarets redovisade skatteintäkter består av tre delar:

- preliminära månatliga inbetalningar
- prognos för slutavräkning (år 2014) från SKL, decemberprognosen
- differens mellan slutlig taxering och prognos föregående år (2013)

Till slutavräkningen avseende 2014 har vi använt Sveriges Kommuner och Landstings prognos från 141219, cirkulär 14:61.

Leasingavtal

Rekommendation nr 13.2 2013 gällande Redovisning av leasingavtal innebär att klassificering skall göras av leasingavtal, antingen som finansiellt eller operationellt. Leasingavtalen inom Fagersta kommun är klassificerade som operationella.

Finansiella anläggningstillgångar

Vid värdering av innehav i alternativa placeringar har försiktighetsprincipen och lägsta värdets princip tillämpats.

Reavinster vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar redovisas i kontogrupp 84, finansiella intäkter, från och med 2013 i samband med övergång till KommunBas 13. Redovisades tidigare i kontogrupp 38 under verksamhetens intäkter.

På Husdjurens dag på Mariaskolan, som arrangeras vartannat år, kunde man bland annat se och klappa på koi-fiskar.

Omsättningstillgångar

Aktier och fonder, både ränte- och aktiefonder redovisas enligt den kommunala redovisningslagen som omsättningstillgångar och tas alltid upp till lägsta värdets princip.

Sammanställd redovisning

Omfattning

Den sammanställda redovisningen omfattar Fagersta kommun, Västerbergslagens Energi AB med dotterbolagen Västerbergslagens Elförsäljning AB och Västerbergslagens Elnät AB, Norra Västmanlands utbildningsförbund och Norra Västmanlands kommunalteknikförbund.

Redovisningen omfattar bolag där kommunens ägarandel är minst 20 %. Kommunens ägarandel i Västerbergslagens Energi AB med dotterbolag är 20,8 % i vardera bolaget.

Kommunens andel i Norra Västmanlands utbildningsförbund är 56,11 % och i Norra Västmanlands kommunalteknikförbund 69,6 %.

Metod

Som konsolideringsmetod har använts förvärvsmetoden och med hänsyn till specificering enligt proportionell konsolideringsmetod. Detta innebär att aktiekapitalen är värderat till anskaffningspris för kommunen, det vill säga ej till det egna bolagets värdering. Kommunens bokförda

värde är eliminerat mot bolagens egna kapital. Från och med 1999 har i eget kapital 72 % av de obeskattade reserverna inräknats. Fr o m 2008 har 26,3 % bokförts som latent skatteskuld. För närmare analys av räkenskaperna hänvisas till kommunens samt respektive bolags årsredovisningar med noter.

Interna poster

Interna poster mellan bolagen och kommunen har eliminerats.

Redovisningsbegrepp och ordlista

Anläggningsskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder inkl avsättningar.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda för stadigvarande bruk.

Avskrivningar

Den värdeminskning (förslitning) som årligen sker på en anläggningstillgång, baserat på anskaffningsvärdet inkluderat omkostnader dividerat med den ekonomiska livslängden.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser som är säkra, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då dessa ska infrias och betalas ut.

Eget kapital

Består av anläggningsskapital (bundet i anläggningar m m) och rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Finansiella anläggningstillgångar

Aktier, obligationer, långsiktiga fordringar, avskrivning sker ej.

God redovisningssed

En faktisk förekommande praxis hos en kvalitativt representativ krets bokföringsskyldiga dvs man ska inte motgå lagar och uttalanden från den teoretiska verksamma expertisen såsom rekommendationsorganen.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som nyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Benämning för internränta och avskrivning.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten som skall betalas inom ett år.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (förmågan att betala sina skulder i rätt tid).

Långfristiga skulder

Lån som är på längre än ett år och innehåller ränteutgifter.

Materiella anläggningstillgångar

Kan vara fastigheter, byggnader, mark, maskiner och inventarier som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag m m.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nyckeltal

Mäter förhållandet mellan två storheter, t ex likvida medel i procent av externa utgifter (likviditet).

Omsättningstillgångar

Kan vara lager, förråd, kontanter, och kundfordringar (kortsiktiga).

Periodisering

Fördelning av inkomster och utgifter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Skuldsättningsgrad

Hur stor del av kommunens tillgångar som är lånefinansierade.

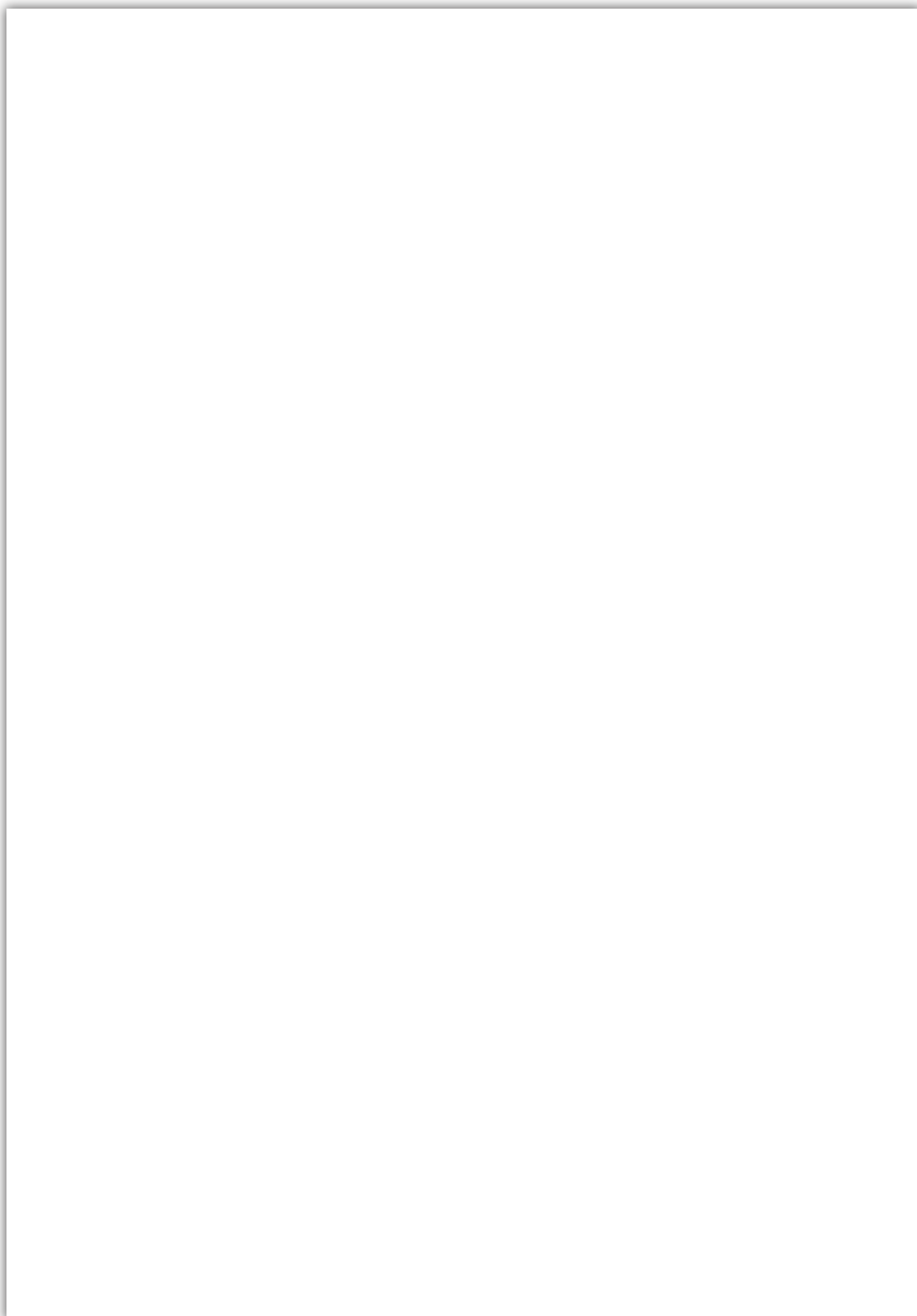
Soliditet

Ett nyckeltal som visar procentuellt den del av totala tillgångar som är egenfinansierad, eget kapital dividerat med balansomslutningen (totalt kapital). Visar betalningsförmågan på längre sikt. Ju högre soliditet desto större ekonomiskt handlingsutrymme.

Volatilitet

Ett statistiskt mått på storleken på kurssvängningar över tiden. Beräknas vanligtvis som en standardavvikelse enligt Normalfördelningen. Uttrycks vanligtvis som procent på årsbasis.

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

